

การสร้างคู่มือการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมโฮมรูม สำหรับนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนพณิชยการราชดำเนิน ธนบุรี
เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์

ของ

นางณัฐมน พันธุ์ชาติศรี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2547

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๒๒๒๒๒
๒๒๒๒๒
๒.๒

การสร้างคู่มือการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมโฮมรูม สำหรับนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนพณิชยการราชดำเนินธนบุรี
เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

๒๒ ก.ย. ๒๕๕๗

บทคัดย่อ
ของ
นางณัฐมน พันธุ์ชาติตรี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม ๒๕๕๗

๒ ๒๕๐๗๙๔

ณัฐมน พันธุ์ชาติตรี. (2547). การสร้างคู่มือการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมโฮมรูมสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนพณิชยการราชดำเนินธนบุรี เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างคู่มือการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมโฮมรูม สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนพณิชยการราชดำเนินธนบุรี เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 จำนวน 36 คน ซึ่งได้มาจากการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจากประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ t-test for dependent samples

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกาย และความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโฮมรูมเพื่อพัฒนาผู้เรียน เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่.01
2. คู่มือการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมโฮมรูม สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียนของผู้เรียนได้

**A CONSTRUCTION OF A HANDBOOK TO DEVELOP LEARNERS THROUGH
HOME ROOM ACTIVITIES FOR THE FIRST YEAR VOCATIONAL EDUCATION
STUDENTS IN PHANITCHAYAKAN RAJDAMNOENDHONBURI SCHOOL,
BANGKOKYAI, BANGKOK**

ABSTRACT

BY

MRS. NATAMON PUNCHATREE

**Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University**

May 2004

Natamon Puchatree. (2004). *A construction of a Handbook to Develop Learners Through Home Room Activities for The First Year Vocational Education Students in Phanitchayakan RajdamnoenDhonburi School, Bangkokyai, Bangkok*. Master Project, M.Ed.(Guidance and Counseling Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Master Project Advisor: Asst.Prof.Dr.Nanthana Wong-In.

The purposes of this research was to develop a students studying handbook through home-room activities for the first year vocational education students at Phanitchayakan RajdamnoenDhonburi School in Bangkokyai district, Bangkok. The subjects of 36 first year vocational education students were purposively selected from the population. The research instrument were a questionnaire of a rule-bound uniform and studying responsibility and a home-room activity program. The data were analyzed by t-test for dependent samples.

The results of the study were as follow :

1. The rule-bound uniform and the studying responsibility of the students participating in the home-room activity program significantly increased at .01 level.
2. A students studying handbook utilizing home-room activities could be able to develop the rule-bound uniform and studying responsibility of the students.

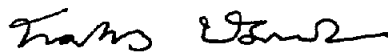
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

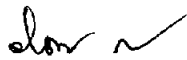

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร ประเสริฐสุข)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์)

.....กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ศาสตราจารย์ ดร.pongporn เกิดพิทักษ์)

.....กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.คิมเพชร จิตรสกุล)

วันที่ 25 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2547

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอโน้มกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทนา วงษ์อินทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ ที่ได้มอบความเมตตาและกรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหารโรงเรียนพณิชยการราชดำเนินธนบุรี ที่ได้อนุเคราะห์สถานที่ และกลุ่มตัวอย่างในการใช้คู่มือการพัฒนาผู้เรียน และขอขอบคุณนักเรียน ปวช.1 ห้อง 2 รอบเช้า ที่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี ตลอดจนเพื่อนครูและลูกศิษย์ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจด้วยดีตลอดมา

ขอขอบคุณนายไพฑูรย์ พันธุ์ชาติรี และ เด็กหญิงณัฐนิชา พันธุ์ชาติรี ที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนเป็นอย่างดีตลอดเวลาทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงพระคุณของบุพการี ครูอาจารย์ผู้มีพระคุณทุกท่าน คุณค่า และประโยชน์อันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่ทุกท่านที่กล่าวนามมานี้

นางณัฐมน พันธุ์ชาติรี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	8
2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมโฮมรูม	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมโฮมรูม	24
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความมีระเบียบวินัย	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีระเบียบวินัย	28
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ	34
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำคู่มือ	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำคู่มือ	41
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	46
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	48
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	48
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
การวิเคราะห์ข้อมูล	52

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	54
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	56
ความมุ่งหมายของการวิจัย	56
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	56
การวิเคราะห์ข้อมูล	56
สรุปผลการวิจัย	57
อภิปรายผล	57
ข้อเสนอแนะ	58
บรรณานุกรม	60
ภาคผนวก	70
ภาคผนวก ก หนังสือราชการติดต่อเกี่ยวกับการจัดทำสารนิพนธ์	71
ภาคผนวก ข แบบสอบถามความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายของผู้เรียน	76
แบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน	78
ภาคผนวก ค ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ	83
ตารางแสดงค่าสถิติพื้นฐาน และค่า t ของการตอบแบบสอบถาม	84
ภาคผนวก ง โปรแกรมการจัดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อพัฒนาผู้เรียน	86
ภาคผนวก จ คู่มือการพัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบ ด้านการเรียนของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมโฮมรูม	93
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	120

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ค่าสถิติพื้นฐานและค่า t ของแบบสอบถาม.....	55
2 แสดงโครงสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจด้านการเรียนของนักเรียน.....	81
3 คะแนนแบบสอบถามความพึงพอใจด้านการเรียนของนักเรียน.....	81
4 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจ.....	83
5 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจ.....	83
6 ค่าสถิติพื้นฐานและค่า t ของนักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมโฮมรูม.....	84

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าและมีความมั่นคงนั้น จะต้องมีการวางแผนการพัฒนาคนในทุกระดับทุกเพศ ทุกวัย โดยเฉพาะเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ เพื่อให้สำเร็จการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพในด้านสติปัญญา มีความรู้ มีความสามารถตามศักยภาพของแต่ละบุคคล สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การศึกษาจึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ที่มีความรู้ มีความสามารถที่จะพัฒนาประเทศต่อไป

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตราที่ 6 กล่าวไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 5) และมาตราที่ 28 ได้กล่าวถึงหลักสูตรการศึกษาต้องมีลักษณะที่หลากหลาย มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของแต่ละบุคคลให้เหมาะสมกับวัยตามศักยภาพ และมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ.2546:13) ตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษากระทรวงศึกษาธิการที่มีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นผลผลิตทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีลักษณะที่พึงประสงค์ คือ เป็นคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข คนดี คือ คนที่ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรม คนเก่ง คือ คนที่มีสมรรถภาพในการดำเนินชีวิตหรือมีความพิเศษเฉพาะทาง คนมีความสุข คือ คนที่มีสุขภาพดีทั้งทางกายและจิตเป็นคนร่าเริงแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรักต่อทุกสรรพสิ่ง มีอิสรภาพปลอดพ้นจากการเป็นทาสของอบายมุขและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเพียงพอแก่อัตภาพ (คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. 2543:11-12) จึงถือได้ว่าการศึกษาคือกระบวนการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ค่านิยมและระบบการเมืองของประเทศ

การที่ประเทศจะบรรลุเป้าหมายข้างต้นได้นั้น ประชาชนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ มีความสามารถ มีคุณธรรม ความประพฤติอันดีงาม การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ จะเป็นแนวทางในการพัฒนากำลังคนให้เกิดประสิทธิภาพตามไปด้วย กระบวนการศึกษาอบรมจึงเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการสั่งสอนฝึกฝนอบรมปมนิสัยด้วยวิธีการที่หลากหลายต่อเนื่องตลอด ดังนั้น มนุษย์ทุกคนจึงไม่ใช่แต่คอยรับการสั่งสอนอบรมจากผู้อื่นเท่านั้น แต่จะต้องเรียนรู้เพื่อรู้วิธีเรียนค้นหาสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองอีกด้วย (สุนน อมรวิวัฒน์.2541:3) สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) ที่ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน คือ ให้ผู้เรียนได้สามารถพัฒนาขีดความสามารถของตนตามศักยภาพ มีความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย ปัญญา จิตใจ และสังคมเป็นผู้รู้จักคิดวิเคราะห์ ใช้เหตุผลทาง

วิทยาศาสตร์ มีความคิดรวบยอด รักการเรียนรู้ รู้วิธีการและสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีเจตคติที่ดี มีวินัย มีความรับผิดชอบ ตลอดจนมีทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาตนเองและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข (กรมวิชาการ. 2540 : 4) แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 นี้จึงเป็นแผนพัฒนาการศึกษาที่มุ่งมั่นพัฒนาการศึกษา ให้เป็นการสร้างรากฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน โดยมุ่งสร้างกระบวนการเรียนให้เป็นการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีหลากหลาย เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ การที่สังคมข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ใหม่ๆ เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีปัญหาและความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทำให้ผู้เรียนจำเป็นต้องแสวงหาความรู้และเรียนรู้ตลอดเวลา รู้จักการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารสนเทศต่างๆให้เป็นประโยชน์ จึงมีการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนเพื่อเตรียมคนให้สามารถเผชิญกับสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข และเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาและเอื้อประโยชน์แก่สังคมได้เป็นอย่างดี (สุนน อมรวิวัฒน์ . 2541 : 6)

จะเห็นได้ว่าสภาวะปัจจุบันสภาพสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและตลอดเวลา ทำให้ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เป็นต้น จากการที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สภาพเศรษฐกิจค่อนข้างรัดตัว ค่าใช้จ่ายในการครองชีพสูงขึ้น ทำให้บิดา มารดาต้องออกไปประกอบอาชีพ เพื่อให้มีรายได้เพียงพอที่จะช่วยให้สมาชิกครอบครัวได้อยู่อย่างมีความสุข ไม่มีเวลาเอาใจใส่ดูแลบุตรหลานของตนเองอย่างใกล้ชิด จึงทำให้เด็กขาดผู้ให้การช่วยเหลือทางบ้าน ขาดความอบอุ่นใจ อีกทั้งสภาพสังคมมีความซับซ้อนมากขึ้น สถานภาพทางสังคม บทบาทต่างๆเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วก่อให้เกิดปัญหาทางด้านการปรับตัว มีความสับสนในบทบาทของตน ทำให้เกิดปัญหาด้านพฤติกรรม ปัญหาสุขภาพจิต มีปัญหาทางด้านความคิด ความเชื่อ ความเสี่ยงสูง ความสมหวังและไม่สมหวัง ทำให้มีชีวิตอยู่อย่างวิตกกังวลหวาดผวาคอยเฝ้าระวังเอาเปรียบซึ่งกันและกัน เมื่อเกิดปัญหาขึ้นก็มีความเครียด นอกจากนี้ปัญหาการควบคุมสิ่งเร้าที่ไม่ถูกต้องในสังคม สิ่งเร้าต่างๆที่บุคคลในสังคมจัดขึ้นมีทั้งทางบวกและทางลบเพิ่มขึ้น ทำให้สังคมเกิดความวุ่นวาย ดังนั้น การช่วยให้ข้อมูลอย่างเพียงพอและฝึกฝนในการปรับตัวความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลแก่นักเรียน จะช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาให้นักเรียนได้ในระดับหนึ่ง และที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การเปลี่ยนแปลงทางการจัดการศึกษาปรัชญาการศึกษาปัจจุบันต้องการให้เด็กคิดเป็น ทำเป็น แก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง และมุ่งหวังที่จะให้เด็กมีการเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพ และในการที่ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จในการเรียนมากน้อยเพียงใดนั้น มีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่หลายประการซึ่งจะขาดเสียไม่ได้คือ การแนะแนว ทั้งนี้เพราะการแนะแนวยึดหลักช่วยให้บุคคลสามารถช่วยตนเองและตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ตลอดจนช่วยให้บุคคลมีความพร้อมที่จะเผชิญชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข คือ ช่วยให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2534 : 2) และในขณะนี้ เวลาที่ ปัญหาของเด็กและเยาวชนเกิดขึ้นมากมาย ซึ่งกำลังเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะปัญหาทางด้านพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ปัญหาด้านการขาดวินัยและความรับผิดชอบ การมั่วสุม การใช้เวลาและเงินทองในทางที่ไม่เหมาะสมและการไม่สนใจเรียน เป็นต้น

จากรายงานของสำนักงานส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติในปี พ.ศ. 2536 พบว่า เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับวัย มีการมั่วสุมในสถานเริงรมย์และสถานบริการใน กรุงเทพฯ และเมืองใหญ่ๆ กลุ่มผู้ใช้บริการเหล่านี้มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ประมาณ 50-80 %

ในเรื่องของการใช้สารเสพติดของเยาวชนนั้นปี พ.ศ. 2538 สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้พบว่า จำนวนผู้ติดยาเสพติดมีประมาณ 350,000 คน และผู้ใช้สารเสพติดครั้งแรกจะมีอายุไม่เกิน 19 ปี (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ. 2540: 2) และจากงานวิจัยของศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ อาจารย์จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้วิจัยเรื่อง “ ยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่น ” ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลายของโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า นักเรียนวัยรุ่นกว่า 70 % ขาดความกระตือรือร้น ไม่เพียรพยายาม เรียนไปวันๆ ไม่มีความมุ่งมั่น ไม่วางแผนการเรียน ไม่ทราบวิธีการเรียน ไม่ทราบวิธีค้นคว้า ตลอดทั้งมีความรู้สึกเฉยๆ ต่อการเรียน (สานปฏิรูปฉบับที่ 48 มีนาคม พ.ศ. 2545 :106) ซึ่งปัญหาใหญ่ของวัยรุ่นไทยทุกวันนี้ คือ เรื่องความรับผิดชอบกับการรักษาระเบียบวินัย ซึ่งในระบบการเรียนการสอนของโรงเรียนอาจจะมึนโอบายที่จะปลูกฝัง แต่ด้วยความแออัดของจำนวนนักเรียนที่มีเป็นจำนวนมาก ทำให้ไม่สามารถปลูกฝังได้ทั่วถึง ทำให้กิจกรรมต่างๆก็ไม่บรรลุเป้าหมายจริง (พรทิพย์ โรจนสุนันท์. 2546 : 158-159) ปัญหาต่างๆเหล่านี้มีผลต่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้น ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรที่จะริบเร่งดำเนินการในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเร่งด่วนเพื่อให้เด็กและเยาวชนตลอดจนประชาชนทุกคนมีคุณภาพที่ดี ซึ่งสถานศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างมากในการจัดการเรียนการสอนและการแนะแนว เพื่อสร้างคนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับวุฒิภาวะ สามารถตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพและดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล คือ ครู อาจารย์ ซึ่งนอกจากจะมีภารกิจหลักในด้านการสอนแล้ว บทบาทสำคัญอีกบทบาทหนึ่ง คือ บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่วิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมล้วนมีอิทธิพลสูงต่อคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน บทบาทของครู อาจารย์ในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษาจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและมีความสำคัญในการที่จะดูแล ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาที่ดีกับนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ดีต่อไป ดังนั้น โรงเรียนและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ จึงควรที่จะเห็นความสำคัญในการที่จะพัฒนาผู้เรียนในทุกๆด้าน วิธีการหนึ่งที่จะนำไปสู่การพัฒนาดังกล่าวคือ การจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อดูแลรับผิดชอบผู้เรียนที่จะให้ความช่วยเหลือ แนะนำ แก้ไขปัญหา พัฒนาและส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข และควรที่จะมีการกำหนดช่วงเวลาให้กับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพบกับนักเรียนในความรับผิดชอบที่เรียกว่า โฮมรูม . และมีการจัดกิจกรรมโฮมรูมขึ้น ซึ่งเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนส่งเสริมงานแนะแนวของโรงเรียน กล่าวคือ ช่วงเวลาโฮมรูมนั้นจะเป็นช่วงเวลาที่ครูหรืออาจารย์ที่ปรึกษาและนักเรียนในความรับผิดชอบและหรือนักเรียนกับนักเรียน ได้มีเวลาพบปะในบรรยากาศที่เป็นเสมือนบ้าน มีความคุ้นเคยซึ่งกันและกันจะช่วยให้ครูสังเกตเห็นพฤติกรรมที่

ผิดปกติของนักเรียนได้ หรือรับรู้ปัญหาของนักเรียนและสามารถป้องกันหรือให้ความช่วยเหลือได้ทันที รวมทั้งช่วยให้นักเรียนได้รับหรือแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนด้านวิชาการ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ของนักเรียน ถ้าในโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างเป็นระบบ มีวัตถุประสงค์ มีแผนการปฏิบัติงาน มีวิธีการที่กำหนดไว้เป็นหลักการที่แน่นอนชัดเจนและมีแบบแผน การจัดจะช่วยให้กิจกรรมโฮมรูมบรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพในการช่วยพัฒนาการเรียนอย่างแท้จริง (ราตรี เหล่าหะเกียรติ. 2542 : 5)

โรงเรียนพัฒนวิชาการราชดำเนินธนบุรีเป็นสถาบันการศึกษาแห่งหนึ่งซึ่งขึ้นตรงกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เป็นโรงเรียนที่เปิดรับนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า เพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า เพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ซึ่งเปิดทำการสอนในสายพาณิชยกรรม สาขาต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการบริหารการตลาด สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สาขาวิชาธุรกิจการท่องเที่ยว ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัดตามความสนใจและตามความสามารถของผู้เรียนเอง และทางโรงเรียนได้มองเห็นความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน จึงได้มีการจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบผู้เรียนทุกห้อง ทุกชั้นปีและจัดให้มีชั่วโมงโฮมรูมสัปดาห์ละ 1 คาบเรียน โดยใช้เวลา 50 นาที เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ดูแลนักเรียนในความรับผิดชอบอย่างใกล้ชิด ในการที่ให้ข้อมูลข่าวสารความรู้ ตลอดจนการให้คำแนะนำช่วยเหลือและพัฒนาส่งเสริมผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน

การที่ผู้วิจัยได้ปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา และได้รับมอบหมายให้ดูแลพฤติกรรมนักเรียนจากประสบการณ์ในการทำงานและการสังเกต พบว่า ในการดำเนินการของอาจารย์ที่ปรึกษามีลักษณะต่างคนต่างจัด ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะใช้ชั่วโมงโฮมรูมในการแจ้งข้อมูลข่าวสารต่างๆของโรงเรียน อบรมพฤติกรรมและติดตามนักเรียนหรือให้นักเรียนหนึ่งทำงานทำการบ้าน หรือใช้ชั่วโมงโฮมรูมในการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องมาจากวิธีการและแนวทางการปฏิบัติที่ไม่ชัดเจน ทำให้การจัดกิจกรรมในชั่วโมงโฮมรูมไม่บรรลุผลของการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ ซึ่งโรงเรียนได้มีนโยบายที่จะเสริมสร้างและพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นไปที่เรื่องระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและการสร้างความรับผิดชอบให้เกิดแก่ผู้เรียน โดยเฉพาะนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ซึ่งเป็นนักเรียนที่มาจากสถาบันต่างๆ และเข้ามาศึกษาต่อในโรงเรียนพัฒนวิชาการราชดำเนินธนบุรี ซึ่งถือว่าเป็นสถาบันแห่งใหม่ สิ่งแวดล้อมใหม่ เพื่อนใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสามารถเรียนได้อย่างมีความสุข ซึ่งผู้วิจัยได้พูดคุยกับเพื่อนครูต่างก็เห็นด้วยกับนโยบายของโรงเรียนผู้วิจัยจึงได้สำรวจข้อมูลเบื้องต้นจากนักเรียน โดยใช้แบบสอบถามกับนักเรียนระดับชั้นปวช. 1 ที่เข้ามาศึกษาใหม่ในปีการศึกษา 2546 จำนวน 45 คน จากการสำรวจ พบว่า สิ่งที่นักเรียนเห็นว่าเป็นปัญหาต่อการเรียนของนักเรียน และต้องการให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา ได้แก่ การแต่งกายผิดระเบียบ การมาเรียนและเข้าห้องเรียนสาย การไม่เข้าเรียน การไม่ตั้งใจเรียน การไม่ส่งงาน ไม่เข้าใจในบทเรียน เป็นต้น จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเกี่ยวข้องกับระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียน

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการสร้างคู่มือการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมโฮมรูมสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนพณิชยการราชดำเนินธนบุรี เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาสามารถนำกิจกรรมโฮมรูมไปใช้ในการปฏิบัติอย่างมีแบบแผน และมีวิธีการเป็นไปในแนวทางเดียวกันเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน ในการที่จะส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกาย และยอมรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนที่มีความต้องการให้ ผู้เรียนมีการพัฒนาความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบต่อการเรียน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสำเร็จในการในการดำเนินชีวิต และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้.

1. เพื่อสร้างคู่มือการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมโฮมรูมสำหรับนักเรียนนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนพณิชยการราชดำเนินธนบุรี เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมโฮมรูม

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและส่วนงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียนให้เกิดขึ้นกับนักเรียน ทำให้ได้คู่มือการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมโฮมรูมสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) ชั้นปีที่ 1 และสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์ต่อนักเรียน ทั้งยังเป็นแนวทางในการสร้างคู่มือการจัดกิจกรรมโฮมรูมในระดับชั้นต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนพณิชยการราชดำเนินธนบุรี เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 จำนวนทั้งสิ้น 18 ห้อง มีนักเรียนทั้งสิ้นจำนวน 850 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนพณิชยการราชดำเนินธนบุรี เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2546 ห้อง 1 / 2 รอบเช้า จำนวน 36 คน ได้จากการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจากประชากร ซึ่งเป็นห้องที่ผู้วิจัยได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียนให้เป็นกลุ่มตัวอย่างเริ่มต้นในการพัฒนา

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่
  - 1.1 กิจกรรมโฮมรูมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่
  - 2.1 ความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกาย
  - 2.2 ความรับผิดชอบด้านการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกาย

หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนของนักเรียนให้ถูกต้องเหมาะสมและการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนในด้านการแต่งกาย เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ได้แก่

- ผอมทรงสุภาพไม่ย้อมสีผมตามแฟชั่น
- เสื้อแขนสั้นสีขาว ไม่มีลวดลาย ผ้าไม่บางเกินไป
- กระโปรงสีดำทรงสอบ คลุมเข่า ไม่ใช่ผ้ายีนส์
- กางเกงสีดำขายาวทรงสุภาพ ไม่ใช่ผ้ายีนส์ หรือผ้าลูกฟูก หรือผ้าอื่น ๆ ที่ไม่

สุภาพ

- ไม่ปล่อยชายเสื้อไว้นอกกางเกงหรือกระโปรง
- เข็มขัดหนังเรียบสีดำไม่มีลวดลาย หัวเข็มขัดเครื่องหมายของโรงเรียน
- นักเรียนชายรองเท้าหนังสีดำขัดมันไม่มีลวดลาย, นักเรียนหญิง รองเท้าคัทชู

สีดำไม่มีลวดลาย

- นักเรียนหญิงไม่แต่งหน้ามาเรียน

2. ความรับผิดชอบด้านการเรียน

หมายถึง การปฏิบัติตนของนักเรียนที่แสดงถึงความรับผิดชอบด้านการเรียนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ได้แก่ ตั้งใจและสนใจเรียน เข้าชั้นเรียนตรงเวลา ส่งงานตรงตามเวลาที่กำหนดตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์

3. การพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมโฮมรูม

หมายถึง การที่อาจารย์ที่ปรึกษาได้พบกับนักเรียนในความรับผิดชอบในช่วงเวลาโฮมรูม นอกเหนือจากการเรียนการสอนในห้องเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมที่มีประโยชน์ใน

ด้านต่าง ๆ เป็นกิจกรรมที่มีแบบแผนทำให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้มีโอกาสใกล้ชิดกับนักเรียน และเสริมสร้างให้เกิดการพัฒนาของผู้เรียน ประกอบด้วย

3.1 คู่มือการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมโฮมรูม

หมายถึง แผนการจัดกิจกรรมที่ผู้วิจัยใช้สำหรับจัดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกาย และความรับผิดชอบด้านการเรียนให้กับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)ชั้นปีที่1 โรงเรียนพณิชยการราชดำเนินธนบุรี เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร โดยใช้เทคนิควิธีการต่างๆ ได้แก่ กิจกรรมกลุ่ม, กรณีตัวอย่าง, บทบาทสมมติ ดังนี้

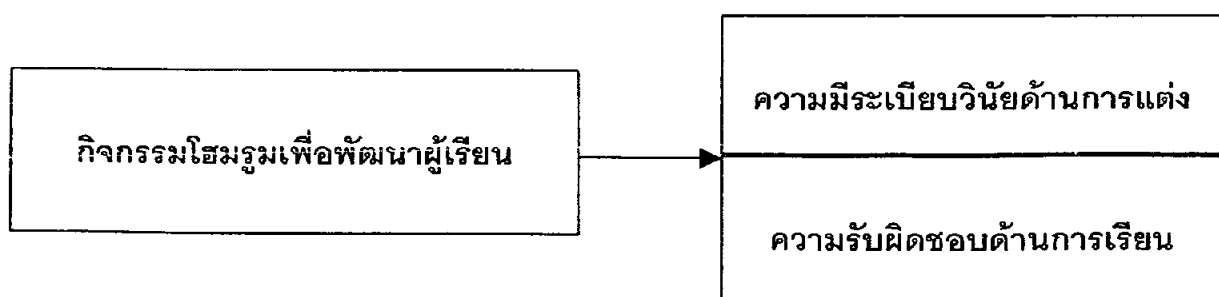
3.1.1 กิจกรรมกลุ่ม หัวข้อกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมเพื่อนเราอยู่ไหน , กิจกรรมมีวินัยได้อย่างไร , กิจกรรมสมาธิเกิดปัญญา

3.1.2 กรณีตัวอย่าง หัวข้อกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมแต่งอย่างไรให้ถูกระเบียบ , กิจกรรมวันแห่งชัยชนะ , กิจกรรมเก่งมาจากไหนก็ไม่มีสิทธิ์

3.1.3 บทบาทสมมติ หัวข้อกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมบทเรียนของปรีชา ซึ่งแต่ละกิจกรรมประกอบด้วย

- ครั้งที่ดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม
- หัวข้อเรื่องที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมโฮมรูม
- ชื่อกิจกรรม
- เวลาที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม
- วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมโฮมรูม
- วิธีดำเนินการ
- สื่อและอุปกรณ์
- การประเมินผล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโฮมรูมมีการพัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายเพิ่มมากขึ้น
2. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโฮมรูมมีการพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนเพิ่มมากขึ้น

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมโฮมรูม
  - 1.1 ความหมายของกิจกรรมโฮมรูม
  - 1.2 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมโฮมรูม
  - 1.3 หลักการจัดกิจกรรมโฮมรูม
  - 1.4 ความจำเป็นและปัญหาของนักเรียนที่ส่งผลให้มีกิจกรรมโฮมรูมในโรงเรียน
  - 1.5 การกำหนดเวลาของกิจกรรมโฮมรูม และ ประโยชน์ของกิจกรรมโฮมรูม
  - 1.6 วิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม
  - 1.7 ระบบกิจกรรมโฮมรูม
  - 1.8 การวางแผนกิจกรรมโฮมรูม
  - 1.9 การประเมินโครงการกิจกรรมโฮมรูม
  - 1.10 ปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโฮมรูม
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมโฮมรูม
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความมีระเบียบวินัย
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีระเบียบวินัย
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ
7. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำคู่มือ
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำคู่มือ
9. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมโฮมรูม

1.1 ความหมายของกิจกรรมโฮมรูม

ได้มีผู้ให้ความหมายของ “กิจกรรมโฮมรูม” (Homeroom Activities) ไว้หลายแนวคิด ดังนี้ ประเสริฐ ชูสิงห์ (2538 : 2) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมโฮมรูม ไว้ว่า กิจกรรมโฮมรูม หมายถึง การที่โรงเรียนได้กำหนดวัน เวลา และสถานที่ เพื่อให้นักเรียนชั้นใดชั้นหนึ่งได้กระทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อนักเรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เตรียมไว้อย่างมีแบบแผน และมีอาจารย์ที่ปรึกษาหรืออาจารย์โฮมรูมรับผิดชอบ

พนม ลัมอารีย์ (2533 : 158) ได้ให้ความหมายของ กิจกรรมโฮมรูม ไว้ว่า กิจกรรมโฮมรูม หมายถึง กิจกรรมที่กำหนดให้ครูที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นครูโฮมรูม ได้เข้าไปพบปะกับนักเรียนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งซึ่งถูกกำหนดให้อยู่ในความรับผิดชอบของตน ณ ห้องเรียนใดห้องเรียนหนึ่งเป็นประจำตามช่วงเวลาที่กำหนด เพื่อให้ข้อสนเทศด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัว สังคม แก่นักเรียนอันจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขตนเองของนักเรียน

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2523 : 108) ได้ให้ความหมายว่า โฮมรูม หมายถึง การที่โรงเรียนจัดตารางเวลาเอาไว้เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ได้มีโอกาสพบกับครูคนใดคนหนึ่ง โดยเฉพาะซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบต่อกิจกรรมโฮมรูมของนักเรียน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้รับความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ที่มีความจำเป็น

ผกา บุญเรือง (2530 : 111) กล่าวว่า โฮมรูม หมายถึง ห้อง ๆ หนึ่งที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เพื่อให้นักเรียนในห้องเรียนใดห้องเรียนหนึ่งได้มาประชุมกันเป็นประจำ เพื่อทราบถึงเรื่องราวที่เป็นประโยชน์แก่ตัวนักเรียนเอง เป็นการแนะแนวหมู่แบบหนึ่งที่ใช้บริการสนทนากับนักเรียนทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัว และสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลเกี่ยวกับการปรับตัวทั้งนอกและในโรงเรียน

อุษณีย์ เย็นสบาย (2533 : 51) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมโฮมรูมไว้ว่าความหมายของกิจกรรมโฮมรูมมี 3 ลักษณะ ดังนี้

1. คือวิธีที่ครูและนักเรียนจะได้ติดต่อกันโดยเฉพาะโรงเรียนใหญ่ๆที่มีนักเรียนจำนวนมาก
2. เป็นกิจกรรมที่ทำให้ครูศึกษานักเรียน ทำงานร่วมกับนักเรียนและเรียนรู้เกี่ยวกับตัวเด็ก
3. เป็นเวลาที่จัดประจำในโรงเรียนเพื่อให้ครูได้พบนักเรียนเป็นกลุ่มเพื่อทำความรู้จักคุ้นเคยและให้ข้อมูลเพิ่มเติมแก่เด็ก

กล่าวได้ว่า กิจกรรมโฮมรูมเป็นภารกิจหน้าที่ที่สำคัญและจำเป็นประการหนึ่งของสถานศึกษาที่จะต้องจัดดำเนินการเพื่อให้ประสบการณ์แก่นักเรียน นอกเหนือจากจัดให้ประสบการณ์ในบทบาทอื่น ๆ ได้แก่

1. บทบาทด้านวิชาการ คือ การให้ประสบการณ์โดยการสอนรายวิชาต่างๆ
2. บทบาทด้านปกครองหรือวินัยนักเรียน คือ การให้ประสบการณ์โดยการฝึกอบรมเรื่องของระเบียบวินัย การควบคุมความประพฤติ และการลงโทษ

3. บทบาทด้านกิจกรรมนักเรียน คือ การให้ประสบการณ์โดยการให้นักเรียนได้กระทำกิจกรรม เช่น กิจกรรมชมรม กิจกรรมวันสำคัญ เป็นต้น

4. บทบาทด้านบริการแนะแนว คือ การให้ประสบการณ์โดยการจัดให้บริการแนะแนวแก่นักเรียน โดยการรวบรวมข้อมูลของนักเรียน ให้ข้อสนเทศ ให้คำปรึกษา จัดวางตัวบุคคลและติดตามผล

บทบาทด้านโฮมรูมจึงเป็นการจัดให้ประสบการณ์แก่นักเรียน โดยมีครูประจำชั้นหรืออาจารย์โฮมรูม หรืออาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ จัดกิจกรรมให้นักเรียนแต่ละชั้นเรียนตามแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมซึ่งโรงเรียนได้เตรียมไว้ล่วงหน้าเป็นอย่างดี โรงเรียนจะต้องกำหนดสถานที่ วัน และเวลา เพื่อให้นักเรียนแต่ละชั้นเรียนได้กระทำกิจกรรมอย่างมีแบบแผน

1.2 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมโฮมรูม

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมโฮมรูม อุษณีย์ เย็นสบาย (2533 : 51-52) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้งานด้านบริหารของโรงเรียนเกิดผลดี เพราะในด้านการบริหารโฮมรูมจะใช้เป็นที่ตรวจสอบการมาเรียนของนักเรียน แจ้งระเบียบและข้อบังคับของโรงเรียน ประกาศและแจ้งกิจกรรมต่างๆให้นักเรียนทราบ ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจโรงเรียนดียิ่งขึ้น มองเห็นความสำคัญของโรงเรียนและเกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน

2. เพื่อช่วยในการเสริมสร้างและพัฒนาให้นักเรียนในเชิงงามในด้านต่างๆ เพราะโฮมรูมเปิดโอกาสให้ครูสามารถช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องต่างๆ

3. เพื่อทำให้งานแนะแนวของโรงเรียนเกิดประโยชน์อย่างจริงจัง เพราะการโฮมรูมเป็นการที่ครูได้ใช้การแนะแนวแก่นักเรียนที่มีปัญหา และมีความต้องการด้านต่างๆ

4. เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและนักเรียน

5. เพื่อให้ครูและนักเรียนได้เรียนรู้วิธีการที่อยู่ร่วมกัน

ประเสริฐ ชูสิงห์ (2538 : 10) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมโฮมรูม ไว้ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียน

1.1 เกิดความอบอุ่นทางใจ

1.2 ได้รู้จักใช้ความคิดที่เหมาะสม

1.3 ได้ทราบเรื่องราวต่างที่นักเรียนควรทราบ ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น

1.4 ได้มีความรู้ ได้ประสบการณ์เพิ่มมากขึ้นจากการเรียนตามปกติ

1.5 ได้พัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการเรียน สังคม อารมณ์ และการปรับตัว

1.6 ได้รู้จักและมีทักษะในการทำงานร่วมกัน

1.7 ได้ตระหนักถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของคนที่มาต่อโรงเรียน

1.8 ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดความงอกงามอย่างมีบูรณาการ

1.9 ได้รับประสบการณ์ด้านอาชีพ

1.10 ได้เรียนรู้วิธีการที่จะอยู่ร่วมกันแบบประชาธิปไตย

1.11 มีความสัมพันธ์อันดีกับครูประจำชั้น

2. เพื่อช่วยให้งานแนะแนวของโรงเรียนมีผลดีและเกิดประโยชน์อย่างจริงจัง
3. เพื่อช่วยให้งานบริหารของโรงเรียนเกิดผลดียิ่งขึ้น
4. เพื่อช่วยให้งานโครงการต่างๆของโรงเรียนเกิดผลดียิ่งขึ้น
5. เพื่อช่วยให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชน

ผกา บุญเรือง(2530:112) ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของการจัดให้มีโฮมรูมขึ้นในโรงเรียน ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้งานด้านบริหารของโรงเรียนบังเกิดผลดี เพราะโฮมรูมสามารถใช้เป็นที่ตรวจสอบการมาเรียนของนักเรียน แจ้งระเบียบและข้อบังคับของโรงเรียน ประกาศและแจ้งกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนให้นักเรียนทราบ สิ่งต่างๆ เหล่านี้โฮมรูมย่อมช่วยเหลือ ส่งเสริมให้นักเรียนรู้และเข้าใจโรงเรียนของตนได้ดี เป็นการช่วยให้นักเรียนมองเห็นความสำคัญของโรงเรียนและเกิดความรู้สึกว่าตนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนอีกด้วย

2. เพื่อช่วยในการเสริมสร้างและพัฒนาให้นักเรียน เพราะโฮมรูมเปิดโอกาสให้ครูได้สามารถช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องต่างๆที่จะเป็นประโยชน์ทั้งสิ้น เช่น การกวดวิชาให้นักเรียนที่เรียนไม่ทัน การช่วยเหลือ นักเรียนที่เรียนอ่อน การช่วยเหลือพิเศษแก่นักเรียนที่เรียนดีหรือครูจัดสอนเรื่องราวต่างๆ เพื่อให้นักเรียนพัฒนาออกงามในด้านต่างๆ เช่น การปรับปรุงบุคลิกภาพ การปรับตัวให้เข้าสังคม การเลือกอาชีพ การมีความรู้ในเหตุการณ์ปัจจุบัน และเรื่องอื่นๆ เป็นต้น

3. เพื่อช่วยงานแนะแนวของโรงเรียนให้เกิดประโยชน์อย่างจริงจัง โดยที่โฮมรูมนั้นจะเปิดโอกาสให้ครูได้จัดการแนะแนวเป็นหมู่และการแนะแนวเป็นรายบุคคลแก่นักเรียนที่มีปัญหา และความต้องการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการเรียน อาชีพ สังคม ส่วนตัว สันทนาการและศีลธรรมจรรยา จึงนับได้ว่าโฮมรูมได้มีส่วนทำงานร่วมกับงานแนะแนวของโรงเรียนซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนโดยตรงได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ เพราะครูโฮมรูมย่อมมีโอกาสดีกว่าครูอื่นๆ เนื่องจากมีเวลาอยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนทำให้มีความเข้าใจและรู้สภาพความเป็นไปของนักเรียนได้ดี จึงสามารถให้การแนะแนวบางอย่างที่กล่าวมาได้

4. เพื่อให้ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนดีขึ้นเป็นโอกาสที่ครูและนักเรียนจะใกล้ชิดสนิทสนม มีความเข้าใจกันมากขึ้น

5. เพื่อให้ครูและนักเรียนได้ใช้ชั่วโมงโฮมรูมให้เป็นเสมือนบ้าน ที่เต็มไปด้วยบรรยากาศที่เป็นกันเอง เห็นอกเห็นใจ เข้าใจซึ่งกันและกัน เป็นสิ่งที่ช่วยกลมเกลียวอุปนิสัย ใจคอ ตลอดจนกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนให้เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติต่อไป

1.3 หลักการจัดกิจกรรมโฮมรูม

ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม เพื่อให้มีประสิทธิภาพ มีความจำเป็นต้องยึดหลักที่สำคัญ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนมากที่สุด อุษณีย์ เย็นสบาย (2533 : 52) ได้ให้แนวการจัดกิจกรรมโฮมรูมไว้ ดังนี้

1. จัดกำหนดเวลาในการทำกิจกรรมโฮมรูม ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของสภาพการณ์ในแต่ละโรงเรียน

2. เลือกครูและกำหนดหน้าที่ของครูโฮมรูม ควรเลือกให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดโฮมรูมให้มากที่สุด ครูโฮมรูมเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดโดยทั่วไปต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- มีวิชาความรู้ดี
- เข้ากับบุคคลอื่นได้ดี
- มีแรงจูงใจภายในสูงในการทำงาน
- วาจาอ่อนหวาน มีเหตุผล
- นักเรียนให้ความไว้วางใจและยินดีพบปะสนทนา
- มีความเข้าใจเรื่องการแนะแนวและมีเทคนิคในการศึกษาเด็กบ้างพอสมควร
- มีความเข้าใจเรื่องกิจกรรมต่างๆ ในการพัฒนานักเรียนในด้านต่างๆ

3. กำหนดกิจกรรมที่จัดในกิจกรรมโฮมรูมควรเน้นหนัก 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัว สังคม เช่น วิธีการเรียนให้ได้ผล การพัฒนาบุคลิกภาพ สุขภาพ งานอดิเรก เป็นต้น พนม ลิ้มอารีย์ (2533 : 159) ได้กล่าวถึงหลักในการจัดกิจกรรมโฮมรูม ไว้ดังนี้

1. ผู้บริหารจะต้องแต่งตั้งครูโฮมรูมประจำกลุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่ม ตั้งแต่วาระแรกที่นักเรียนได้เข้ามาเรียน

2. ในการเลือกครูทำหน้าที่ครูโฮมรูม ควรจะเลือกครูที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เช่น เป็นผู้มีความรู้ทางด้านจิตวิทยาและการแนะแนว มีความสนใจที่จะทำงานร่วมกับเด็ก ตลอดจนมีมนุษยสัมพันธ์ดี เป็นต้น

3. ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมทุกครั้ง ครูโฮมรูมควรจะได้มีการเตรียมการมาก่อน เพื่อช่วยให้กิจกรรมโฮมรูมนั้นเกิดผลดีแก่นักเรียนอย่างแท้จริง

4. เพื่อช่วยให้โครงการจัดกิจกรรมโฮมรูมดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรจะต้องตั้งหัวหน้าครูแนะแนวทำหน้าที่ประสานงาน วางโครงการกิจกรรมโฮมรูมตลอดภาคเรียน และตลอดปีการศึกษา และทำรายละเอียดของกิจกรรมโฮมรูมแต่ละครั้ง

5. สำหรับจำนวนนักเรียนในแต่ละโฮมรูมควรมีจำนวนไม่มากนักประมาณ 25-45 คน ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ครูโฮมรูมได้รู้จักและให้ความสนิทสนมกับนักเรียนทุกคนอย่างทั่วถึง และควรจะได้ติดตามนักเรียนไปเรื่อยๆ จนกระทั่ง นักเรียนสำเร็จการศึกษา

6. ครูโฮมรูมควรจะได้กระตุ้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดโปรแกรมของกิจกรรมโฮมรูม เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญและให้ความร่วมมืออย่างแท้จริง

7. ครูโฮมรูมไม่ควรใช้วิธีการอบรมชี้แจงนักเรียนบ่อยครั้งจนเกินไป แต่ควรจะได้ใช้วิธีการแนะแนวหมู่ หรือกิจกรรมกลุ่มซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสนใจและเกิดความสนุกสนาน

8. ครูโฮมรูมควรจะได้มีการจัดบันทึกผลการจัดกิจกรรมโฮมรูมทุกครั้ง พร้อมทั้งเสนอความคิดเห็น และอุปสรรคต่างๆ เพื่อจะได้ใช้เป็นข้อมูลในการประชุมร่วมกับคณะครู เพื่อดำเนินการปรับปรุงกิจกรรมโฮมรูมให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อให้มีประสิทธิภาพนั้นมีความจำเป็นจะต้องมีการเตรียมการเป็นอย่างดี ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการจากครูหลายๆ ฝ่าย แต่งตั้งครูโฮมรูม แต่งตั้งครูหัวหน้าระดับชั้น มีการวางแผนกิจกรรมโฮมรูมโดยคำนึงถึงความต้องการความเหมาะสมของนักเรียนแต่ละระดับชั้น ควรเปิดโอกาสให้ครูทุกคนและนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในการจัดแผนกิจกรรมโฮมรูม ถ้าได้รับความเห็นจากผู้ปกครองและชุมชนด้วยก็เป็นการดียิ่ง จัดให้มีโครงการกิจกรรมโฮมรูมในแต่ละปี และมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมอยู่เสมอ มีการจัดการที่ดีเพื่อให้ครูโฮมรูมปฏิบัติงานอย่างสะดวก และผู้บริหารควรให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณ บุคลากร การพัฒนาบุคลากร เป็นต้น

ผกา บุญเรือง (2530 :117)ได้เสนอตัวอย่างกิจกรรมที่ควรจัดให้มีขึ้นในชั่วโมงโฮมรูม เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนอย่างแท้จริง ดังนี้

1. กิจกรรมทางด้านสุขภาพอนามัย
2. กิจกรรมการปรับตัวทางเพศ
3. กิจกรรมทางด้านความปลอดภัย
4. กิจกรรมในด้านการออมทรัพย์
5. กิจกรรมทางด้านการศึกษา เรื่องส่วนตัวของนักเรียน
6. กิจกรรมทางด้านสหนาการ การกีฬา การอ่าน การฝีมือ
7. กิจกรรมในด้านการเป็นพลเมืองดี มีศีลธรรม เป็นประชาธิปไตย
8. กิจกรรมในด้านมารยาท และการปฏิบัติตัวในสังคม ความประพฤติ การคบคน
9. กิจกรรมด้านความสัมพันธ์ทางบ้านและครอบครัว
10. กิจกรรมประจำวันเกี่ยวกับธุรการของห้องเรียนนั้นๆ เป็นส่วนรวม
11. กิจกรรมการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การใช้เวลาว่างในการสนทนา พักผ่อนหย่อนใจ
12. กิจกรรมเกี่ยวกับการอาชีพต่างๆ

ซึ่งกิจกรรมต่างๆเหล่านี้ ถ้าครูจัดทำโดยไม่ละเลยและทำอย่างจริงจังสม่ำเสมอแล้ว จะทำให้นักเรียนได้ประโยชน์จากกิจกรรมนี้เป็นอย่างดี และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พนม ลีมอารีย์ (2533 : 159) ได้กล่าวถึง ข้อเสนอแนะที่ควรนำมาจัดให้นักเรียนในกิจกรรมโฮมรูม มีดังนี้

1. การลงทะเลเบียนและการเลือกวิชาเรียน
2. หลักสูตร การเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล

3. ระเบียบข้อบังคับต่างๆของโรงเรียนที่นักเรียนควรทราบ
4. การสร้างเสริมนิสัยและทักษะในการเรียนที่เหมาะสม
5. ทุนการศึกษาและบริการต่างๆที่ทางโรงเรียนจัดให้กับนักเรียน
6. การทำความรู้จักและเข้าใจตนเอง
7. การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
8. กิริยามารยาทที่ดีงาม
9. การคบเพื่อนทั้งเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ
10. ความรัก และการแต่งงาน
11. เพศศึกษา และกามารมณ์
12. การออกกำลังกายและการพักผ่อน
13. การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง

1.4 ปัญหาของนักเรียนที่ส่งผลทำให้มีกิจกรรมโฮมรูมในโรงเรียน

ปัญหาของนักเรียนที่ส่งผลทำให้มีกิจกรรมโฮมรูมในโรงเรียน

ประเสริฐ ชูสิงห์ (2538 : 179) ได้กล่าวถึงปัญหาต่างๆของนักเรียนที่ควรได้รับการแก้ไข ป้องกัน โดยวิธีการของกิจกรรมโฮมรูมในโรงเรียน สามารถจำแนกออกเป็นประเภทได้ 8 ประเภท ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับพัฒนาการด้านร่างกายและสุขภาพ เช่น

- 1.1 ความวิตกกังวลเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงของร่างกาย
- 1.2 สุขภาพไม่แข็งแรงมีโรคประจำตัว
- 1.3 รูปร่างไม่ดี ขาดอาหาร อ้วนหรือผอมเกินไป
- 1.4 การรับประทานอาหาร การดื่ม การออกกำลังกายและการพักผ่อน
- 1.5 การรักษาความสะอาดและการป้องกันโรค
- 1.6 การขับถ่ายของเสีย
- 1.7 การใช้ยา

2. ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาเล่าเรียน เช่น

- 2.1 ไม่ชอบครูบางคน เนื่องจากครูเข้มงวดเกินไป หรือไม่ให้ความยุติธรรม
- 2.2 ไม่ชอบเรียนวิชาบางวิชา เช่น คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทยฯ
- 2.3 ขาดนิสัยและทักษะในการเรียนที่จำเป็น เช่น การอ่าน การเตรียมสอบ การค้นคว้าเขียนรายงาน หรือวางแผนใช้เวลาในแต่ละวัน
- 2.4 รู้สึกประหม่าเมื่อถูกครูถาม หรือต้องออกไปพูดหน้าชั้น
- 2.5 ขี้เกียจขบถลอกงานเพื่อนไม่พยายามทำงานอย่างเต็มความสามารถของตน
- 2.6 ท้อถอย ไม่สู้งาน ชอบหนีเรียน

3. ปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางครอบครัว

- 3.1 มีความรู้สึกขัดแย้งกับบิดามารดาของตน เนื่องจากถูกบังคับมากเกินไป
- 3.2 มีความรู้สึกขาดความอบอุ่น เนื่องจากบิดามารดาไม่เอาใจใส่
- 3.3 มีความรู้สึกขาดเพื่อน เนื่องจากเป็นลูกคนเดียว
- 3.4 มีงานต้องช่วยบิดามารดาทำมากเกินไป
- 3.5 ขาดความสามัคคีในหมู่พี่น้อง
- 3.6 ไม่ได้ได้รับความยุติธรรมจากบิดามารดา
- 3.7 ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวไม่ดี มีสภาพบ้านแตก
- 3.8 บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน
- 3.9 บิดามารดาปฏิบัติต่อนักเรียนเหมือนเด็กเล็ก ๆ

4. ปัญหาด้านการเงิน เช่น

- 4.1 ขาดผู้อุปการะส่งเสียให้เล่าเรียน
- 4.2 ต้องทำงานหารายได้ช่วยตนเองเพื่อเป็นทุนในการซื้ออุปกรณ์การเรียน
- 4.3 ต้องการหารายได้ช่วยเหลือตนเอง
- 4.4 ต้องการรู้จักวิธีการใช้จ่ายเงินที่เหมาะสม
- 4.5 ต้องการให้ผู้ปกครองให้เงินเป็นก้อน เพื่อตนจะได้รับผิดชอบการใช้จ่ายเอง
- 4.6 ต้องการให้ผู้ปกครองให้เงินเพิ่มขึ้น

5. ปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนต่างเพศ

- 5.1 การปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ เช่น ความรัก การกอดจูบฯ
- 5.2 การมีนัดกับเพื่อนผู้ชาย ที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองไม่รู้จัก
- 5.3 บิดามารดาไม่อนุญาตให้ออกไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ
- 5.4 การปฏิเสธการนัดของเพื่อนต่างเพศ โดยไม่ทำให้เขารู้สึกเจ็บปวด

6. ปัญหาเกี่ยวกับบุคลิกภาพและสังคม

- 6.1 ต้องการให้เป็นที่สนใจของคนทั่วไป
- 6.2 ต้องการเป็นคนที่มีกิริยามารยาทงดงาม
- 6.3 ต้องการให้กิริยาท่าทาง การแต่งกาย และน้ำเสียงเป็นที่ประทับใจของผู้พบเห็น
- 6.4 เข้ากับคนอื่นไม่ได้
- 6.5 อารมณ์อ่อนไหว ใจน้อย โกรธง่าย
- 6.7 ขาดความเชื่อมั่นใจตนเอง
- 6.8 การอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ๆ
- 6.9 ปรัชญาชีวิต เช่น ศาสนา ความเชื่อ ค่านิยม และอุดมคติ
- 6.10 ความเป็นพลเมืองดี

7. ปัญหาเกี่ยวกับการใช้เวลาว่าง

- 7.1 การทำตารางประจำวันเพื่อเป็นการวางแผนใช้เวลาในแต่ละวัน
- 7.2 การเล่นเกมและเกมต่าง ๆ
- 7.3 การทำงานศิลปะและการฝีมือ
- 7.4 การสมาคมและการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม
- 7.5 การมีเวลาว่างมาก

8. ปัญหาเกี่ยวกับอาชีพ

- 8.1 ไม่ทราบว่าจะตัดสินใจเลือกเรียนต่ออะไรดี
- 8.2 ไม่ทราบว่าจะตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอะไรดี
- 8.3 อยากเลือกอาชีพบางอย่างแต่ขาดทุนทรัพย์
- 8.4 อยากเรียนต่อ แต่ผู้ปกครองจะให้ไปประกอบอาชีพเจริญรอยตามผู้ใหญ่
- 8.5 อยากเรียนวิชาชีพอย่างหนึ่ง แต่บิดามารดาต้องการให้เรียนอีกอย่างหนึ่ง
- 8.6 ขาดความรู้เกี่ยวกับการหางาน
- 8.7 ขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการสมัครเข้าทำงาน

1.5 การกำหนดเวลาของกิจกรรมโฮมรูม และ ประโยชน์ของกิจกรรมโฮมรูม

การกำหนดเวลาของกิจกรรมโฮมรูม

การจัดกิจกรรมโฮมรูมอาจจัดได้ในหลายโอกาส ดังนี้

1. จัดคาบกิจกรรมโฮมรูมก่อนจะเรียนวิชาการ ทุกวันวันละ 20 นาที
2. จัดคาบกิจกรรมโฮมรูมหลังเรียนวิชาการ ทุกวันวันละ 20 นาที
3. จัดคาบกิจกรรมโฮมรูมก่อนเรียนวิชาการ 20 นาที หลังเรียนวิชาการ 20 นาที ทุกวัน
4. จัดคาบกิจกรรมโฮมรูม 1 คาบในแต่ละสัปดาห์
5. จัดคาบกิจกรรมโฮมรูมก่อนเรียนวิชาการวันละ 20 นาที และสัปดาห์ละ 1 คาบ
6. จัดคาบกิจกรรมโฮมรูมก่อนเรียนวิชาการ วันละ 20 นาที หลังเรียนวิชาการ วันละ 20 นาที และสัปดาห์ละ 1 คาบ

การกำหนดเวลาสำหรับกิจกรรมโฮมรูมไม่มีระเบียบใดบังคับโรงเรียนจึงต้องมีการพิจารณาเลือกกำหนดให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ระดับชั้นเรียน

ประโยชน์ของกิจกรรมโฮมรูม

พนม ลิ้มอารีย์ (2533 ; 160) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของกิจกรรมโฮมรูมไว้ ดังนี้

1. ทำให้ครูกับนักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
2. ทำให้นักเรียนมีความรอบรู้ในเรื่องต่างๆ ทำให้สามารถปรับตัวได้ดีขึ้น สามารถเลือกและตัดสินใจได้อย่างมีความเชื่อมั่นเพิ่มมากขึ้น

3. ทำให้นักเรียนเกิดทักษะในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
4. ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณมีที่พึ่ง ไม่รู้สึกท้อแท้เมื่อประสบกับปัญหาต่างๆ
5. ทำให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างนักเรียนกับผู้บริหารของโรงเรียน
6. ทำให้ครูรู้จักนักเรียนของตนดียิ่งขึ้น

ซึ่งจะสามารถแบ่งประโยชน์ของกิจกรรมโฮมรูมออกเป็นส่วนใหญ่ ๆ ได้ 3 ส่วน ดังนี้

1. ในด้านบริหาร ครูประจำชั้นหรือครูโฮมรูม สามารถใช้โฮมรูมเป็นที่

- 1.1 ตรวจสอบการมาเรียนของนักเรียน
- 1.2 ชี้แจงนโยบาย ระเบียบ และข้อบังคับของโรงเรียนให้นักเรียนทราบ
- 1.3 ชี้แจงกิจกรรมต่างๆ ที่จะมีขึ้นในโรงเรียน
- 1.4 ฝึกระบอบประชาธิปไตยให้แก่เด็ก
- 1.5 ชี้แจงเรื่องต่างๆ ภายในห้องเรียน

2. ในด้านการเรียนและการเสริมหลักสูตร ครูประจำชั้นหรือครูโฮมรูมสามารถใช้โฮมรูมเป็นที่

- 2.1 ฝึกนักเรียนให้รู้จักอ่านหนังสือ รู้จักค้นคว้าและอ่านข่าวสารต่าง ๆ
- 2.2 ฝึกให้นักเรียนใฝ่หาความรู้และสนใจเหตุการณ์รอบตัว ติดตามทราบข่าวความเคลื่อนไหวในด้านต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- 2.3 ฝึกนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ เช่น เป็นผู้มีมารยาทปฏิบัติตนให้กล้าพูดกล้าแสดงความคิดเห็น รู้จักคิดในทางสร้างสรรค์ ให้มีนิสัยที่ดีในการเรียน
- 2.4 ให้ความรู้ที่จะเป็นประโยชน์แก่นักเรียน เช่น พัฒนาการของบุคลิกภาพการสังคม การอาชีพ เหตุการณ์ในปัจจุบัน ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน

3. ในด้านการแนะแนว ครูประจำชั้นหรือครูโฮมรูม สามารถใช้โฮมรูมเป็นที่สำหรับแนะแนวหมู่ โดยจัดในรูปแบบต่าง ๆ กัน ตามเทคนิคและวิธีการของการแนะแนวหมู่ตามหัวข้อเรื่องต่าง ๆ เช่น

- 3.1 การอนามัย สุขภาพ หลักโภชนาการที่ถูกต้อง
- 3.2 การเรียนต่อ การเตรียมตัวในการประกอบอาชีพ การคบเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กชาย และเด็กหญิง
- 3.3 การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- 3.4 งานอดิเรกที่นักเรียนสนใจ
- 3.5 การเป็นลูกที่ดีของครอบครัว
- 3.6 การปฏิบัติตนในฐานะที่เป็นสมาชิกของครอบครัว
- 3.7 การรู้จักสำรวจความสามารถ ความสนใจ และความถนัดตามธรรมชาติของตนเอง
- 3.8 การเลือกวิชาเรียน
- 3.9 การเป็นนักเรียนที่ดีของโรงเรียน

- 3.10 การมีน้ำใจเป็นนักกีฬา
- 3.11 การปรับปรุงตนเองในด้านการเรียน
- 3.12 การรู้จักแบ่งเวลาเรียน เล่น พักผ่อน และเวลาช่วยเหลืองานบ้านผู้ปกครอง
- 3.13 การเรียนที่ดี
- 3.14 การคบมิตร ความจำเป็นในการคบมิตร วิธีการคบมิตร
- 3.15 การรู้จักความคุ่มอารมณ์ การขอโทษ การให้อภัย
- 3.16 ความสามัคคี การรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนและหมู่คณะ ความรักชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์ อันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ
- 3.17 การรู้จักและเข้าใจตนเองให้ถูกต้องทุก ๆ ด้าน เช่น ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ตลอดจนสุขภาพ ฐานะเศรษฐกิจและสังคม ฯลฯ (ประเสริฐ ชูสิงห์, 2538 : 181-184)

กิจกรรมโฮมรูมของโรงเรียนจึงมีความสำคัญ และเป็นแหล่งของการประสานงานระหว่าง ฝ่ายต่าง ๆ ของโรงเรียนกับนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน โดยมีครูโฮมรูมเป็นผู้ประสาน

1.6 วิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม

การจัดกิจกรรมโฮมรูมมีวิธีการและกิจกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้ (ประเสริฐ ชูสิงห์, 2538 : 35)

1. ปฐมนิเทศทั้งนักเรียนใหม่และนักเรียนที่เลื่อนชั้นใหม่ ต่อจากที่โรงเรียนได้จัดทำไปแล้ว ให้รายละเอียดด้านต่างๆ โดยวางแผนร่วมกันกับฝ่ายบริหารครูอาจารย์อื่นและครูแนะแนว เพื่อไม่ ก้าวถ่างซ้ำซ้อนกัน

2. รวบรวมรายละเอียดเกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นรายบุคคล ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือ บริการแนะแนวบันทึกไว้ในระเบียบนสะสมให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

3. ติดตามให้ความช่วยเหลือนักเรียนทุกด้าน ให้คำปรึกษาอย่างมีประสิทธิภาพโดยอาศัย ข้อมูลที่รวบรวมไว้ อาจเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลแล้วแต่กรณี ต้องคอยรับทราบปัญหาของนักเรียน ของตน ไม่ว่าด้านการเรียน เศรษฐกิจ สังคม ช่วยให้นักเรียนประสบผลในการเรียนบรรลุถึงจุดหมาย ปลายทางและช่วยเลือกวิชาเรียนช่วยให้รู้ซึ่งถึง คุณประโยชน์ของแต่ละวิชา เข้าใจเกณฑ์บังคับและ หลักสูตร คุณค่าของกิจกรรมเสริมหลักสูตร ช่วยให้เข้าใจตนเอง เช่น พื้นความรู้เดิม ความสามารถ ความต้องการ

4. ติดต่อกับผู้ปกครอง เพื่อให้ทราบความเคลื่อนไหวและมีส่วนช่วยนักเรียน อาจไปเยี่ยม บ้าน จดหมายเชิญมาเยี่ยมโรงเรียนหรือร่วมกิจกรรม รายงานผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ

5. ติดต่อกับครูอื่นในโรงเรียน เช่น ครูผู้สอนวิชาต่างๆครูผู้ควบคุมกิจกรรมเพื่อร่วมมือกัน ช่วยเหลือแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างให้ดีขึ้น

6. ติดต่อบริการช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญโดยเฉพาะ เช่น จิตแพทย์ แพทย์ หน่วยงาน นักสังคมสงเคราะห์ ฯลฯ

7. วางแผนงานกิจกรรมโฮมรูม เพื่อให้มีความหมายและเกิดประโยชน์เต็มที่

8. การศึกษาและรู้จักนักเรียนในชั้นเป็นรายบุคคล ครูประจำชั้นเป็นผู้ที่ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือโรงเรียนโดยตรงแก่การบริการแนะแนวของโรงเรียน เพราะครูประจำชั้นจำเป็นต้องรู้จักนักเรียนของตนโดยละเอียดกว่าครูอื่น เกี่ยวกับความหวังความตั้งใจ ความเป็นไปทางบ้านและครอบครัว พื้นความรู้ สติปัญญาและคุณลักษณะส่วนตัวของนักเรียน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อ

8.1 สามารถให้คำปรึกษาหารือแก่นักเรียนของตน ในปัญหาที่อยู่ในความสามารถที่จะช่วยได้

8.2 เพื่อเป็นที่ปรึกษาแก่ครูผู้ทำหน้าที่แนะแนว บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ตลอดจนฝ่ายบริหารของโรงเรียนเกี่ยวกับนักเรียนแต่ละคน

9. การให้คำปรึกษาหารือ ครูประจำชั้นมีหน้าที่ให้คำปรึกษาหารือแก่นักเรียนทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ซึ่งจำเป็นจะต้องอาศัยการเตรียมตัวล่วงหน้าเป็นอย่างดีสิ่งที่สำคัญคือ การศึกษาเด็กให้เข้าใจอย่างถ่องแท้เสียก่อน จากบันทึกกระเบื้องดินต่าง ๆ การสังเกต ใต้อาสาผู้ที่รู้จักและใกล้ชิดเด็กผู้นั้นหรือนักเรียนในกลุ่ม เช่น จากเพื่อนนักเรียนที่เรียนด้วยกัน หรือจากครูที่สอนวิชาต่าง ๆ

10. การช่วยในด้านการศึกษาของนักเรียน ครูประจำชั้นจะเป็นผู้รับทราบปัญหาต่างๆ ของนักเรียนของตน โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับการเรียน ซึ่งปัญหานี้จะได้มาจากการสำรวจเอาใจใส่ของครูประจำชั้น และครูประจำชั้น จะเป็นผู้ช่วยให้นักเรียนของตนแต่ละคนได้ประสบผลดีในการเรียนและบรรลุถึงจุดหมายปลายทาง

11. การช่วยนักเรียนเลือกวิชาที่จะเรียนในหลักสูตร สำหรับโรงเรียนที่ให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาเอง ครูประจำชั้นเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะแนวทางของนักเรียน เพื่อให้เลือกวิชาที่เหมาะสมกับนักเรียนเอง คือ ช่วยแนะนำให้นักเรียนเข้าใจหลักสูตรประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนวิชานั้น และครูก็ช่วยให้นักเรียนเข้าใจตัวเองในด้านต่าง ๆ เช่น ความสามารถ ความต้องการ พื้นความรู้ เป็นต้น

12. การอภิปรายปัญหาทั่วไป กิจกรรมนี้มุ่งจะให้นักเรียนได้พูดถึงปัญหาที่เกิดขึ้นโดยทั่วไป ซึ่งอาจจะหยิบยกปัญหาขึ้นมาพูดคุยและให้แต่ละคนได้แสดงความคิดเห็นต่อปัญหานั้นๆ ร่วมกัน การเปิดโอกาสเช่นนี้จะทำให้นักเรียนมีโอกาสรับทุกข์และระบายความทุกข์ออกมา ซึ่งจะทำให้บุคคลอื่นเข้าใจและยอมรับตนเองมากขึ้น นอกจากนี้นักเรียนที่มีปัญหาแต่ไม่กล้าพูดออกมาก็จะได้รับประโยชน์เป็นอย่างมากด้วย

13. การอภิปรายปัญหาเกี่ยวกับโรงเรียน เมื่อนักเรียนได้เข้ามาอยู่ในโรงเรียนก็อาจจะมีปัญหาเกี่ยวกับโรงเรียนได้ ดังนั้น กิจกรรมนี้มุ่งจะให้นักเรียนได้แสดงออกถึงความรู้สึกเกี่ยวกับความเป็นอยู่ในโรงเรียนรวมทั้งเรื่องการเรียนด้วย ครูที่ทำหน้าที่โฮมรูมไม่มีหน้าที่ในการแก้ตัวแทนโรงเรียนหรือผู้บริหาร แต่จะต้องเป็นสื่อกลางในการทำความเข้าใจระหว่างนักเรียนและโรงเรียน ปัญหาที่นักเรียนพูดถึงครูควรจะนำไปเสนอโรงเรียนและพิจารณาแก้ไขปัญหานั้นด้วย

14. การอภิปรายเกี่ยวกับโครงการด้านอาชีพ หน้าที่สำคัญคือการช่วยเด็กในเรื่องการเลือกอาชีพ ดังนั้น กิจกรรมโฮมรูมซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งของการแนะแนวจะมีส่วนช่วยเด็กในเรื่องอาชีพด้วยการอภิปรายเรื่องอาชีพขึ้นอยู่กับระดับของนักเรียนเพราะวัยและชั้นเรียนจะตัดสินใจหรือกำหนดว่าเด็กจะพูดถึงปัญหาได้อย่างไรบ้าง

15. การอภิปรายปัญหาด้านสังคม กิจกรรมนี้มุ่งจะให้เด็กมีความเจริญงอกงามทางด้านสังคม โดยที่ครูโฮมรูมจะต้องพยายามรับฟังปัญหาต่างๆที่นักเรียนประสบมา และเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง ครูช่วยนำการอภิปรายและคอยสรุป แนวความคิดให้ประโยชน์ที่จะได้รับจากกิจกรรมนี้ คือ นักเรียนเข้าใจบุคคลในสังคมได้ดีขึ้นและผลที่ตามมา คือทุกคนเข้าใจซึ่งกันและกันนั่นเอง (คมเพชร ฉัตรศุภกุล. 2523 : 73)

กิจกรรมต่างๆที่จัดในกิจกรรมโฮมรูม ครูสามารถเลือกกิจกรรมต่างๆ และยืดหยุ่นให้เหมาะสม สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการและปัญหาของนักเรียนแต่ละระดับชั้น ตลอดจนความเหมาะสมกับเหตุการณ์อีกด้วย

1.7 ระบบกิจกรรมโฮมรูม

การจัดกิจกรรมโฮมรูมเป็นบทบาทหนึ่งของโรงเรียนที่จัดให้แก่ให้นักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้มีข้อมูล มีความรอบรู้ด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากการเรียนทางวิชาการให้นักเรียนได้เปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้สึกนึกคิด และมีค่านิยมที่เหมาะสม มีความสามารถในการปรับตัว และมีประสบการณ์ในการดำรงชีวิต เป็นต้น ระบบกิจกรรมโฮมรูม จึงเป็นการจัดองค์ประกอบในการจัดกิจกรรมโฮมรูมให้มีความสัมพันธ์กัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม ซึ่งจะนำไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางของการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่กำหนดไว้

รูปแบบของระบบกิจกรรมโฮมรูม

แนวทางในการจัดระบบกิจกรรมโฮมรูม มีดังนี้ (ประเสริฐ ชูสิงห์. 2538 : 46)

1. วิเคราะห์นักเรียน และภูมิหลัง
  - 1.1 ระดับชั้นของนักเรียนกลุ่มนั้น
  - 1.2 ความต้องการที่จะพัฒนา
  - 1.3 ปัญหาหรือสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข
  - 1.4 สภาพชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่
  - 1.5 ความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อนักเรียน
  - 1.6 ค่านิยม
2. กำหนดจุดประสงค์
  - 2.1 กำหนดจุดประสงค์ในลักษณะของจุดประสงค์ทั่วไป (General Objective)
  - 2.2 กำหนดจุดประสงค์ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละระดับชั้น

2.3 กำหนดจุดประสงค์ให้ครบ 3 ด้าน คือ

2.3.1 พุทธิพิสัย (Cognitive Domain)

2.3.2 จิตพิสัย (Affective Domain)

2.3.3 ทักษะพิสัย (Psycho-Motor Domain)

3. กำหนดเนื้อหา

3.1 หน่วย

3.2 หัวเรื่อง

3.3 จำนวนคาบแต่ละหน่วย

4. กำหนดวิธีการจัดกิจกรรม

4.1 รูปแบบของวิธีการจัดกิจกรรม

4.2 เป็นกลุ่มใหญ่ทั้งห้องเรียน

4.3 เป็นกลุ่มย่อย

5. เขียนแผนการจัดกิจกรรม

5.1 ชื่อ

5.2 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

5.3 เนื้อหา

5.4 กิจกรรม

5.5 อุปกรณ์

5.6 การประเมินผล

6. การเตรียมกิจกรรมอุปกรณ์ และสร้างเครื่องประเมินผล

6.1 เตรียมกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรม

6.2 เตรียมอุปกรณ์แต่ละแผนการจัดกิจกรรม

6.3 สร้างเครื่องมือประเมินผล

7. ดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม

7.1 จัดกิจกรรมโฮมรูมตามแผนการจัดกิจกรรม

7.2 ประเมินผลหลังจากจัดกิจกรรมโฮมรูมแต่ละแผน

8. ติดตามผลและปรับปรุง

8.1 ติดตามผลในการจัดดำเนินการกิจกรรมโฮมรูม

8.2 นำข้อมูลจากการติดตามผลมาปรับปรุงองค์ประกอบต่างๆ ทุกขั้นตอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในการจัดการศึกษาเพื่อให้มีประสิทธิภาพเพื่อนักเรียนจะได้เกิดการเรียนรู้บรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้ การสอนจึงควรมีระบบ และในทำนองเดียวกันกิจกรรมโฮมรูมซึ่งเป็นบทบาทหนึ่งในการจัดประสบการณ์ให้แก่ ผู้เรียน จึงควรมีระบบกิจกรรมโฮมรูมที่เหมาะสม ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

1. ผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของโรงเรียน
2. กระบวนการที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้
3. การควบคุมและการประเมินผล มีแผนการจัดกิจกรรม มีเครื่องมือประเมินผล เป็นต้น จะช่วยให้การจัดกิจกรรมโฮมรูมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
4. ผลสัมฤทธิ์จากการจัดกิจกรรมโฮมรูม ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมโฮมรูมที่กำหนดไว้
5. ข้อมูลย้อนกลับจากการประเมินผลหรือติดตามผล หลังจากจัดกิจกรรมโฮมรูมจะเป็นข้อมูลย้อนกลับ นำไปตรวจสอบองค์ประกอบต่างๆ เพื่อจะได้แก้ไขหรือพัฒนาให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.8 การวางแผนกิจกรรมโฮมรูม

การวางแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม เป็นการวางแผนงานการจัดกิจกรรมโฮมรูมไว้ล่วงหน้าเพื่อให้งานการจัดกิจกรรมโฮมรูมบรรลุวัตถุประสงค์ โดยมีการกำหนดกลุ่มผู้กระทำกิจกรรมโฮมรูม วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อ การประเมินผล

ประโยชน์ของการวางแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม

1. เพื่อช่วยให้ครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมโฮมรูม มีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมโฮมรูมแต่ละครั้ง
2. ทำให้ครูมีความพร้อมในการจัดกิจกรรมโฮมรูมยิ่งขึ้น
3. ช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นไปอย่างเหมาะสม และครบถ้วนทุกด้าน
4. ช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์จากกิจกรรมโฮมรูมเป็นไปอย่างต่อเนื่องสัมพันธ์กัน
5. ช่วยให้นักเรียนมีความพร้อมที่จะร่วมในกระบวนการของกิจกรรมโฮมรูมได้ดียิ่งขึ้น
6. ช่วยให้ครูมีเวลาเตรียมกิจกรรมและอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม ซึ่งทำให้มีความพร้อมมากยิ่งขึ้น
7. ทำให้การประเมินผลและติดตามผลจากการจัดกิจกรรมโฮมรูมของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
8. โรงเรียนจะมีข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโฮมรูมซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.9 ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาของการจัดกิจกรรมโฮมรูม

1. ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบต่อการจัดโฮมรูม จะต้องเป็นผู้ที่มีความเหมาะสมได้รับการฝึกฝนในการทำงานด้านนี้ และเป็นผู้ที่มีความสนใจเด็ก โกลัซติดเด็ก
2. กิจกรรมที่จัดจะต้องเป็นที่สนใจของสมาชิกในกลุ่ม และสนองความต้องการของสมาชิกในกลุ่มด้วย
3. โครงการต่างๆ ควรจะเป็นสิ่งที่นักเรียนได้วางแผน และเป็นผู้ร่วมดำเนินการโดยมีครูโฮมรูมคอยให้ความช่วยเหลือ
4. ผลที่ได้รับจากกิจกรรมโฮมรูม คือ พัฒนาการทางด้านทัศนคติ และการตัดสินใจในการทำกิจกรรมนั้น ไม่มีการให้คะแนน
5. การที่รวมนักเรียนเข้าเป็นกลุ่มควรจะให้ให้นักเรียนประสบผลสำเร็จและได้รับความพึงพอใจ
6. ควรมีเวลาและตารางสำหรับโฮมรูมอย่างเพียงพอ

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมโฮมรูม

งานวิจัยต่างประเทศ

เทรคเลอร์ (Traxier. 1966) ได้สำรวจกิจกรรมโฮมรูมตามโรงเรียนต่างๆที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสหรัฐอเมริกา พบว่า นอกจากโรงเรียนได้จัดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อการแนะแนวนักเรียน ยังจัดกิจกรรมนี้เพื่อความสะดวกในการบริหารโรงเรียน เป็นต้นว่า การประกาศข่าวของโรงเรียน การตรวจสอบการมาเรียนของนักเรียน

เวคเนอร์ (Wegner. 1956 : 88-100) พบว่า การจัดกิจกรรมโฮมรูมช่วยให้เกิดสัมพันธภาพอันดีระหว่างครูกับนักเรียน

แฮริส (Harris. 1956 : 97-106) พบว่า กิจกรรมโฮมรูมมีคุณค่าในการพัฒนาบุคลิกภาพ

ลินคอล์น (Lincoln. 1956) ได้ประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม พบว่า นักเรียนประเมินตนเองว่า ได้รับความรู้เกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพเพิ่มขึ้น และารู้จักตนเองเพิ่มมากขึ้น

งานวิจัยในประเทศ

สุนหา อัครายุศักดิ์กุล (2523 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทที่ได้ปฏิบัติจริงและปัญหาในการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลักสูตรพุทธศักราช 2521 ประจำปีการศึกษา 2521 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่า ครูที่ปรึกษามีปัญหาไม่มีเวลาในการใช้เทคนิคการแนะแนว การสัมภาษณ์ปัญหา การไม่ทราบวิธีดำเนินการใช้เทคนิคการแนะแนว ปัญหาที่ครูที่ปรึกษานักเรียนไม่ปฏิบัติตามในการอบรมดูแลเอาใจใส่นักเรียนด้านความประพฤติ และปัญหาที่ครูที่

ปรึกษามีความเห็นว่าเป็นหน้าที่ของฝ่ายแนะแนวในการอบรม ดูแลเอาใจใส่นักเรียนด้านการเรียน การให้คำปรึกษาเบื้องต้น และการใช้เทคนิคการแนะแนว

โยฮัน แซ่เลียง(2529:163)ได้วิจัยเรื่องการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมโฮมรูม ตามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่นักเรียนคาดหวัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดยะลา จากการวิจัยพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความ คิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโฮมรูมในแต่ละด้านต่างกัน และในการจัดกิจกรรมโฮมรูมด้านต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนจะต้องพิจารณาว่าควรจัดกิจกรรมอะไร ให้อันดับความสำคัญแก่กิจกรรมใด จึงจะ เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนแต่ละเพศ และควรพิจารณาองค์ประกอบด้านอื่นด้วย เช่น ความจำเป็น และความสำคัญของแต่ละกิจกรรมที่จัดขึ้นด้วย

ราตรี เหล่าหะเกียรติ (2542 : 253) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรม โฮมรูมโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียน ต่างๆจัดกิจกรรมโฮมรูมในรูปแบบต่างๆ กันทั้งเรื่องของเวลา การวางโครงการวิธีดำเนินการ และ การติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรม

เรณู พิณิจการ (2545 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการสร้างชุดแนะแนวด้านส่วนตัวและ สังคมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางสีวิทยา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนแนะแนวด้านส่วนตัวและ สังคมมีความก้าวหน้าเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวและสังคมเพิ่มมากขึ้น

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัย

ในการอยู่ร่วมกันในสังคม มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความมีระเบียบวินัยในการควบคุมบุคคล ทั้งนี้เพื่อป้องกันการเกิดความวุ่นวายและความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม ระเบียบวินัยจึงเป็น สิ่งที่กำหนดมาตรฐานภายนอกขึ้น เพื่อควบคุมการกระทำหรือความประพฤติของบุคคล ดังนั้น ระเบียบวินัยจึงเป็นสิ่งจำเป็นในสังคมทุกระดับ (วนิช บรรจง และคนอื่นๆ. 2515 : 24) ดังนั้น การส่งเสริมวินัย จะช่วยให้เด็กมีวินัยที่ติดเกิดขึ้นในตัวเอง และยังเป็นพื้นฐานของมนุษย์ในการปฏิบัติ ตามกฎเกณฑ์ที่กลุ่มได้กำหนดไว้ เป็นการฝึกให้มีความอดทนอดกลั้นที่จะปฏิบัติตามความพอใจใน ตนเองเพื่อประโยชน์ในวันข้างหน้า การมีระเบียบวินัยในตนเองจะมีผลต่อบุคลิกลักษณะและความ ประพฤติของบุคคล จะเกิดความเคยชินและจะทำไปโดยไม่รู้สึกรู้สีกตัว เช่น การตื่นนอนตอนเช้าเมื่อถึง เวลาที่ต้องตื่นเป็นประจำก็จะตื่นนอนโดยไม่จำเป็นต้องมีนาฬิกาปลุก (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2535 : 38) จะเห็นได้ว่าระเบียบวินัยจะเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลสามารถที่จะรู้จักความอดทน อดกลั้น มีความอดุสาหะ ยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคมและอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมส่วนรวมได้อย่างเป็น ระเบียบเรียบร้อย

ความหมายของคำว่า “ วินัย ”

ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่า “ วินัย ” ไว้หลายลักษณะ ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 744) ได้ให้ความหมายของคำว่า “วินัย” ไว้ว่าการอยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ ข้อปฏิบัติ ได้แก่การปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับที่ได้บัญญัติไว้แล้ว

ภิญโญ สาร (2523 : 402) กล่าวว่า วินัยเป็นระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่สถานศึกษากำหนดขึ้นเพื่อให้แก่นักเรียนนักศึกษาได้ปฏิบัติตามกฎและระเบียบบางประการไม่ได้กำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษรหากแต่เป็นความคาดหวังของครูที่จะให้นักเรียน นักศึกษาวางตัวหรือประพฤติตนทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ถ้านักเรียนนักศึกษาประพฤติผิดไปจากระเบียบและความคาดหวังของครูก็ถือว่าทำผิดวินัย และครูอาจใช้วิธีลงโทษต่างๆกันไปตามความเหมาะสมของความผิดนั้น

เพียวี เกาท์นค์ทอง (2534 : 10) กล่าวว่า วินัย หมายถึง ระเบียบข้อบังคับที่วางไว้เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้บุคคลใช้ควบคุมความประพฤติของตน ในการปฏิบัติตามแบบแผนข้อบังคับซึ่งทางโรงเรียนกำหนดหรือไม่กำหนดไว้ เพื่อฝึกฝนให้บุคคลอยู่ในความถูกต้องมีเหตุผล ซึ่งจะก่อให้เกิดวินัยในตนเองที่จะทำให้บุคคลเป็นคนดี เพื่อความสงบสุขในชีวิตของตนและความเป็นระเบียบของสังคม

โชติ บุญนิธิวนิช (2541 : 18) กล่าวว่าวินัยเป็นระเบียบข้อบังคับที่วางไว้เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้บุคคลใช้ควบคุมความประพฤติของตนในการปฏิบัติตามแบบแผนข้อบังคับ เพื่อฝึกให้บุคคลอยู่ในความถูกต้อง มีเหตุผลที่จะทำให้บุคคลเป็นคนดีเพื่อความสงบสุขในชีวิตตน

วสัน ปูนผล (2542 :7) ได้กล่าวว่า วินัย หมายถึง ระเบียบแบบแผน ข้อบังคับหรือข้อปฏิบัติสำหรับควบคุมความประพฤติของบุคคลในสังคม เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถควบคุมตนเองทั้งด้านอารมณ์ พฤติกรรม และ ผลของการกระทำ ซึ่งจะมีผลต่อตนเองและสังคม

ทองซูป ทรแก้ว (2545 :7) ได้ให้ความหมายของความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการแต่งกาย หมายถึง นักเรียนทุกคนจะต้องปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงของกรมสามัญศึกษา และของโรงเรียนว่าด้วยการแต่งกาย พฤติกรรมนี้จะเป็นตัวสร้างวินัยภายนอกของนักเรียนให้ผู้อื่นได้เห็นซึ่งจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นสภาพที่ติงงานของนักเรียน

สรุปได้ว่า ความมีระเบียบวินัย คือ ความประพฤติ หรือ การปฏิบัติที่มีระเบียบแบบแผนตามกฎ ข้อบังคับ หรือข้อกำหนดที่สร้างขึ้น เพื่อช่วยให้การอยู่ร่วมกันในสังคม เป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อย และการที่จะสร้างให้เด็กเกิดวินัยที่ดีในตนเองได้นั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องของการมีระเบียบวินัยที่ดี ตลอดจนจนมีการส่งเสริมอย่างต่อเนื่องและที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ผู้ใหญ่ควรเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อให้เด็กได้เห็นและเกิดการเลียนแบบโดยนำไปปฏิบัติซึ่งจะทำให้เกิดเป็นนิสัยที่ดี และส่งผลต่อการพัฒนาประเทศต่อไป

ประเภทของวินัย

จากการให้ความหมายของวินัย สามารถแบ่งวินัยออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. วินัยภายนอก หมายถึง การที่บุคคลใด บุคคลหนึ่งประพฤติปฏิบัติโดยเกรงกลัวอำนาจหรือการถูกลงโทษ เป็นการปฏิบัติที่บุคคลดังกล่าวไม่มีความเต็มใจ ตกอยู่ในภาวะจำยอมถูกควบคุม
2. วินัยในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเลือกข้อประพฤติปฏิบัติสำหรับตนขึ้นโดยสมัครใจไม่มีใครบังคับหรือควบคุมจากอำนาจใดๆ และข้อประพฤติปฏิบัตินี้ต้องไม่ขัดกับความสงบสุขของสังคม (การเสริมสร้างวินัย; คู่มือแนะแนวการปฏิบัติ .กระทรวงศึกษาธิการ.2537 : 4-5)

ความสำคัญของวินัย

วินัยมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ถ้าบุคคลในประเทศมีวินัยในตนเองแล้วย่อมส่งผลให้ประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้า และเป็นประเทศที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย อยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุข เราสามารถแยกประเด็นพิจารณาความสำคัญของวินัยต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ได้ ดังนี้

1. ด้านครอบครัว การที่สมาชิกในครอบครัวมีวินัย ย่อมก่อให้เกิดความไว้วางใจ ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีภายในครอบครัวและจะนำมาซึ่งการมีบุคลิกภาพที่ดีมีความมั่นคงในจิตใจ กล่าวที่จะเรียนรู้ และปรับตัวในสิ่งใหม่ๆอันจะเป็นกำลังที่สำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป ถ้าความพยายามของครอบครัวที่จะฝึกวินัยให้เด็กไม่ประสบความสำเร็จ ก็ควรมอบหน้าที่ให้ใครสักคนที่อยู่ภายนอกครอบครัวในการที่จะให้คำแนะนำช่วยเหลือ เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้และชื่นชอบกับสิ่งที่สังคมคาดหวัง (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. 2544 : 41) และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. ด้านสังคม ถ้าบุคคลในสังคมมีระเบียบวินัยก็จะทำให้การดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

3. ด้านการเมือง การที่ประชาชนมีความเคารพความคิดเห็นของบุคคลอื่นและตระหนักในสิทธิหน้าที่ของตนในระบอบประชาธิปไตย สิ่งนี้ถือว่าเป็นวินัยในตนเองที่สำคัญที่จะช่วยพัฒนาประเทศได้อีกทางหนึ่งด้วย (การเสริมสร้างวินัย; คู่มือแนะแนวการปฏิบัติ. กระทรวงศึกษาธิการ. 2537 ; 5-6)

จะเห็นได้ว่า ความมีวินัย เป็นเอกลักษณ์ประจำชาติไทย ซึ่งในปัจจุบันนักเรียนขาดการกระทำที่ต่อเนื่องและถูกต้อง จึงต้องการให้นักเรียนได้ฝึกความมีวินัยตามความเหมาะสม เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและส่งเสริม นักเรียนให้เกิดความเข้าใจของความมีวินัยโดยการฝึกปฏิบัติเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี ดังนั้นจึงมีการบูรณาการหลักของความมีวินัยเข้ากับกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดผลดีแก่นักเรียน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2540 : 1)

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีระเบียบวินัย

งานวิจัยต่างประเทศ

สเฟลด์ (สินีนาฏ สุทธจินดา. 2543 : 100 ; อ้างอิงจาก Weisfeld. 1974) ได้ศึกษาเรื่อง ของวินัยในเด็ก พบว่า อายุและระดับชั้นเรียนที่แตกต่างกัน ทำให้เด็กมีวินัยในตนเองแตกต่างกัน

เพค (ปรียา ชัยนิยม. 2542 : 20 ; อ้างอิงจาก Peck 1958 : 347 - 350) ได้ศึกษาวิจัย เกี่ยวกับเรื่องของการรับผิดชอบและความมีวินัยในเด็ก พบว่า การที่เด็กจะมีความรับผิดชอบสูงขึ้น อยู่กับการฝึกวินัย จากการสังเกตพฤติกรรมของพ่อแม่ พบว่า ความใส่ใจซึ่งกันและกันระหว่างพ่อแม่กับลูก การให้ความรักของพ่อแม่ การฝึกวินัยที่ได้ผลจะทำให้เด็กมีพัฒนาการด้านความรู้สึกผิดชอบสูง

มุสเซน (สินีนาฏ สุทธจินดา. 2543 : 100 ; อ้างอิงจาก Mussen. 1969 : 513-514) พบว่า การฝึกวินัยให้แก่เด็กโดยการใช้เหตุผลและการให้ความรักเป็นวิธีที่ดีที่สุด ยังช่วยสร้าง พัฒนาการทางสมองของเด็กด้วย เพราะช่วยให้เด็กเข้าใจเหตุผลหรือมาตรฐานสังคมที่พ่อแม่ ต้องการ

เชเวียคอฟ และ ฟริทซ์ (ปรียา ชัยนิยม. 2542 : 20 ; อ้างอิงจาก Sheviakov and Fritz. 1955 : 8-14) ได้ศึกษาถึงประเภทของวินัยที่ควรปลูกฝังให้แก่เด็ก ว่าควรจะเป็นวินัยในตนเอง มากกว่าที่จะเป็นวินัยที่อยู่บนรากฐานของการให้ปฏิบัติตามคำสั่งและควรเป็นการกระทำด้วยความ เต็มใจไม่ใช่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือลงโทษ กล่าวคือ ควรตั้งอยู่บนความรู้สึกชื่นชอบ อุทิศ และ ความ ยึดมั่นในจุดมุ่งหมายที่ตนสร้างขึ้น

งานวิจัยในประเทศ

ปัญญา สดสง่า (2531:71-75) ได้ศึกษาเรื่องวินัยของนักเรียน การประพฤติผิดวินัย การป้องกันและการแก้ไข ตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ ศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การประพฤติผิดวินัยของนักเรียนอยู่ในลักษณะที่ไม่เป็น ปัญหาและอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การประพฤติ ผิดวินัยในชั้นเรียน กิริยามารยาทและการใช้ ถ้อยคำไม่สุภาพ การพูดเท็จ การมาโรงเรียนสาย ความมีระเบียบวินัยเกี่ยวกับการรักษาความ สะอาด และการป้องกันการประพฤติผิดวินัยของนักเรียน ได้แก่ การยกย่องเกียรติคุณแก่นักเรียนที่ ได้กระทำชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน การสร้างแรงจูงใจโดยการให้รางวัลตลอดจนการส่งเสริมให้นักเรียน เกิดแรงจูงใจในบทเรียนสร้างความรักโรงเรียนและสร้างสัมพันธภาพที่ดี เชิญวิทยากรมาบรรยายให้ ความรู้ความเข้าใจแก่นักเรียน เป็นต้น

บุญพา มลิณทสุด (2532 : 65-71) ได้ศึกษาวินัยของนักเรียนอาชีวศึกษาตามทัศนะของ ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนและนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

การ กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชาติวินัยในด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลาง และชาติวินัยด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติอยู่ในระดับน้อย

พเยาว์ เกาทันท์ทอง (2534 : 76 -78) ได้ศึกษาพฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญ จังหวัดเพชรบุรี พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมผิดระเบียบวินัยในการเรียนมากที่สุด รองลงมา คือ พฤติกรรมผิดระเบียบวินัยในด้านความประพฤติ และด้านการแต่งกายโดยคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำทั้ง 3 ด้าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนไม่มีความประสงค์ที่จะประพฤติผิดระเบียบวินัยข้อบังคับของโรงเรียน แต่การที่นักเรียนยังมีการประพฤติผิดวินัยอยู่บ้างนั้น อาจเนื่องมาจากตัวนักเรียนและสภาพแวดล้อมของนักเรียน เพราะนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นวัยที่มีอารมณ์รุนแรงเปลี่ยนแปลงง่าย เป็นผลมาจากพัฒนาการอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาอาจมีความคิดและพฤติกรรมแปลกๆที่แตกต่างจากวัยอื่น อันมีผลต่อปัญหาทางวินัยของนักเรียนได้ หรือเนื่องมาจากนักเรียนมาจากสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี ซึ่งได้แก่ ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู ครูที่ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของนักเรียนควรให้ความสนใจนักเรียนและเป็นกันเองกับนักเรียนมากขึ้น เพื่อให้นักเรียนเกิดความสบายใจเมื่อเกิดปัญหา ทั้งนักเรียนและครูควรร่วมกันแก้ปัญหา และในด้านการสอนของครูควรจะพัฒนาเทคนิคและวิธีการสอนให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับวัยของนักเรียน

ปรียา ชัยนิยม (2542:106 - 107) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการสอนความรับผิดชอบและความมีระเบียบวินัย โดยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูเห็นด้วยเกี่ยวกับการสอนความรับผิดชอบและความมีระเบียบวินัยโดยการใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ เป็นการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ฝึกทักษะ ความมีเหตุผล คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นต้น ตลอดจนจนเป็นการฝึกและส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีระเบียบวินัยในตนเอง

สินีนาง สุทธิจินดา (2543 : 100 - 101) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาวินัยในตนเองของนักเรียนสาขาวิชาพาณิชยการ โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพฯ พบว่า วินัยในตนเองของนักเรียน 3 ด้าน คือ การปฏิบัติตนในห้องเรียน การปฏิบัติตนนอกห้องเรียน และการปฏิบัติตนในสังคมอยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีความสามารถในการปฏิบัติตนให้เป็นไปตามข้อบังคับ และระเบียบแบบแผนของสังคมได้โดยไม่ต้องมีใครมาบังคับ และพบว่านักเรียนหญิงมีวินัยในตนเองสูงกว่านักเรียนชายทุกด้านที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากตัวนักเรียนเอง และสภาพแวดล้อมของนักเรียน

ธิติมา จักรเพชร (2544 : 55-57) ได้ศึกษาผลของชุดการแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนวมีความมีวินัยในตนเองสูงขึ้นหลังจากใช้ชุดแนะแนว แสดงให้เห็นว่า ชุดแนะแนวสามารถนำมาพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนได้ โดยใช้เทคนิคต่างๆ และดำเนินการอย่างมีขั้นตอน และพบว่านักเรียนที่ได้รับการข้อเสนอแนะที่ความมีวินัยในตนเองสูงขึ้น

หลังจากได้รับข้อเสนอ แต่นักเรียนที่ใช้ชุดการแนะนำมีความมีวินัยในตนเองสูงขึ้นกว่านักเรียนที่ได้รับข้อเสนอ

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความรับผิดชอบ

ความหมายของความรับผิดชอบ

ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่า ความรับผิดชอบ ไว้ดังนี้

เกตเทล (Cattell.1963 : 145) กล่าวไว้ว่า บุคคลที่มีความขยันหมั่นเพียร ถือศักดิ์ศรี ยึดมั่นในกฎเกณฑ์จะมีความรับผิดชอบสูง ส่วนบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่ำนั้นจะถือเอาความสะดวกเป็นเกณฑ์ มักหลีกเลี่ยงกฎ ข้อบังคับ และลักษณะของผู้ที่มีความรับผิดชอบ คือ ตรงต่อเวลา พยายามทำงานให้สำเร็จ ติดตามผลงานเสมอ ยอมรับความผิดพลาด รักษาชื่อเสียงของตนเอง เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความซื่อสัตย์ รักษาคำพูด ตั้งใจทำงาน พิถีพิถัน ชอบความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความอดทนอดกลั้น ไม่ชอบความโลเล พยายามทำงานให้ดี มีการวางแผนการทำงาน รู้จักตั้งจุดมุ่งหมายในการทำงาน คิดถึงเรื่องงานที่จะทำตลอดเวลา มีความกระตือรือร้น ใฝ่หาความรู้ เห็นความสำคัญของงาน เต็มใจทำงาน มีความขยันขันแข็ง มีความเสมอต้นเสมอปลาย เชื่อมั่นในตนเอง ชอบแสดงความคิดเห็น ปฏิบัติตามหน้าที่โดยเคร่งครัดใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ ยึดถือกฎเกณฑ์ ประหยัด มีความคิดริเริ่ม ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ รู้จักหน้าที่และทำตามหน้าที่อย่างเคร่งครัด เคารพระเบียบกฎเกณฑ์ มีวินัยในตนเอง มีความละเอียดรอบคอบ ปรับปรุงงานในหน้าที่ให้มีผลดีทั้งต่อตนเองและสังคม

ฟังก์ และ แวกแนลส์ (Funk and Wagnalls. 1961 : 1073) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง การแสดงออกถึงความรับผิดชอบและรับชอบในการทำงานของตน มีความซื่อสัตย์ไว้ใจได้ สามารถจัดการเงินและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และยังหมายถึง ความสามารถในการตอบสนองต่อหน้าที่หรือข้อตกลงที่ตั้งไว้ตามอุดมคติ กฎและหลักของศีลธรรม อีกด้วย

ฟลิปโป (Flippo. 1966 : 122) ให้ความหมายของความรับผิดชอบว่า หมายถึง ความผูกพันที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้และความสำเร็จนี้เกี่ยวข้องกับปัจจัย 3 ประการ คือ พันธะผูกพัน หน้าที่การงาน และวัตถุประสงค์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (ราชบัณฑิตยสถาน. 2530 : 176-191) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง อาการยอมรับตามผลที่เกิดขึ้นทั้งผลดีและไม่ดีในการที่ได้กระทำ

ปริยา ชัยนิยม (2542 : 9) ได้สรุปความหมายของความรับผิดชอบไว้ว่า หมายถึง ความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพัน พากเพียรและละเอียดรอบคอบ ตั้งใจที่จะทำงานในหน้าที่ที่มีต่อตนเองและสังคม เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ ยอมรับผลของการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ โดยมีความรับผิดชอบและรับชอบในการกระทำของตนเองทั้งพยายามที่จะปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

อมรรวณ แก้วผ่อง (2542 : 65) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบว่าความรับผิดชอบเป็นความสนใจ ความตั้งใจของบุคคลในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเพียรพยายาม และละเอียดรอบคอบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการรักษาสิทธิหน้าที่ของตน ยอมรับผลการกระทำของตนทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสียทั้งพยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นทั้งต่อตนเอง และต่อสังคม

ภัทร ยันตรกร (2543 : 10) กล่าวถึงความหมายของความรับผิดชอบไว้ว่า ความรับผิดชอบ คือ การมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติงานต่างๆให้สำเร็จลุล่วงตามความมุ่งหมาย และยอมรับผลของการปฏิบัติ ไม่บิดไปให้ผู้อื่น ยินดีที่จะปรับปรุงแก้ไขให้ได้ผลดีต่อตนเองและส่วนรวม

จากความหมายของความรับผิดชอบที่กล่าวมาพอที่จะสรุปได้ว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ด้วยความตั้งใจ เต็มใจ และยอมรับผลที่เกิดขึ้นทั้งที่ดีและไม่ดี กล่าวคือ รับผิดชอบและรับชอบ และนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

ความสำคัญของความรับผิดชอบ

สังคมไทยในปัจจุบันนี้มีปัญหาต่างๆเกิดขึ้นมากมาย โดยเฉพาะเยาวชนไทยที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคตส่วนใหญ่มีปัญหาในด้านความประพฤติขาดความรับผิดชอบในตนเองทำให้สังคมเกิดความวุ่นวาย ดังนั้นการปลูกฝังให้เยาวชนและประชาชนคนไทยให้มีนิสัยของความรับผิดชอบจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ กล่าวคือ เมื่อทุกคนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเคารพในสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่นและมีความเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ ประเทศก็มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และช่วยให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปได้อย่างมีความสุข

ประเภทของความรับผิดชอบ

กระทรวงศึกษาธิการ (2535 : 22-23) ได้แบ่งความรับผิดชอบออกเป็น 2 ประเภท คือ ความรับผิดชอบต่อตนเอง และความรับผิดชอบต่อสังคม

1. ความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง หน้าที่ของนักเรียนที่จะต้องปฏิบัติต่อตนเอง ดังนี้
  - ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน
  - ดูแลรักษาเครื่องใช้ส่วนตัวให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และอยู่ในสภาพที่ดี
  - ประพฤติตนเป็นคนดีมีระเบียบวินัย และคุณธรรม
  - เอาใจใส่สุขภาพอนามัยของตนเอง
2. ความรับผิดชอบต่อสังคม

ทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมเริ่มตั้งแต่ครอบครัว ชั้นเรียน โรงเรียน ชุมชน ประเทศชาติ จึงมีหน้าที่รับผิดชอบที่จะต้องกระทำต่อผู้อื่นที่อยู่ร่วมในสังคม เพื่อความสุข ความเจริญก้าวหน้า และความมั่นคงของสังคม ซึ่งนักเรียนมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อสังคม ดังนี้

2.1 หน้าที่ต่อครอบครัว

- เคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ปกครองและบิดา มารดา
- ช่วยเหลือการงานตามความสามารถ และโอกาส
- ประพฤติตนเป็นคนดี

- ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน
- 2.2 หน้าที่ต่อชั้นเรียน และเพื่อนนักเรียน
- รักเพื่อนเหมือนพี่น้อง
  - ช่วยเหลือเพื่อนในทางที่ถูกที่ควร
  - ไม่เอาไรต์เอาเปรียบเพื่อน
  - ให้อภัยกันเมื่อมีความผิดพลาดเกิดขึ้น
  - ใช้ถ้อยคำสุภาพอ่อนหวาน
  - ช่วยกิจการงานของห้องเรียน
  - ปฏิบัติตนเป็นคนดีมีระเบียบวินัย
  - พยายามสร้างชื่อเสียงให้แก่โรงเรียนในทางที่ถูกที่ควร
- 2.3 หน้าที่ต่อโรงเรียน
- รักษาความสะอาดของโรงเรียน
  - ถนอมรักษาของใช้ของโรงเรียน
  - ไม่ทำลายสมบัติของโรงเรียน
  - ช่วยกิจการงานของโรงเรียน
  - รักษาชื่อเสียงของโรงเรียน
  - สร้างชื่อเสียงเกียรติยศให้แก่โรงเรียน
- 2.4 หน้าที่ต่อชุมชน
- รักและภูมิใจในชุมชนของตน
  - เคารพและปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี ระเบียบ ข้อบังคับในชุมชนของตน
  - ช่วยกันสร้างสรรค์ชุมชนให้มีสภาพแวดล้อมสะอาด สวยงาม น่าอยู่อาศัย
  - ให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน เช่น ช่วยปลูกต้นไม้ ช่วยขุดลอก คูคลอง ฯ
  - ช่วยรักษาสาธารณสมบัติของชุมชน
  - ช่วยรักษาความปลอดภัยสอดส่องช่วยเหลือเมื่อมีเหตุร้าย
  - สามัคคีเอื้อเฟื้อต่อเพื่อนสมาชิกในชุมชน
- 2.5 หน้าที่ต่อประเทศชาติ
- ปฏิบัติตามกฎหมาย
  - ไม่หลีกเลี่ยงการเสียภาษี
  - ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ
  - จงรักภักดี และป้องกันประเทศชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
  - รักษาซึ่งความเป็นไทย ศิลปวัฒนธรรมและความสามัคคี

คู่มือการปลูกฝังจริยธรรม และวัฒนธรรมแก่เด็ก (2522 : 12) ได้กล่าวถึงความรับผิดชอบของนักเรียนว่า ควรประกอบด้วย

1. **ความรับผิดชอบในการเล่าเรียน** หมายถึง การที่นักเรียนศึกษาเล่าเรียนจนประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวัง ด้วยความขยันหมั่นเพียร อดทน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงตามเวลาที่กำหนด

2. **ความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา** หมายถึง การที่นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ไม่ทะเลาะวิวาทกับโรงเรียนอื่น รักษาชื่อเสียงของโรงเรียน และให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนอย่างเต็มที่

3. **ความรับผิดชอบต่อครอบครัว** หมายถึง การที่นักเรียนมีความตั้งใจช่วยเหลืองานต่างๆ ภายในบ้าน เพื่อแบ่งเบาภาระซึ่งกันและกันตามความสามารถของตนเองและรู้สึกแสดงความคิดเห็น และปฏิบัติตนเพื่อความสุขและชื่อเสียงของครอบครัว

4. **ความรับผิดชอบต่อสังคม** หมายถึง การที่นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนและสังคม บำเพ็ญประโยชน์ และสร้างสรรค์ความเจริญให้ชุมชนอย่างเต็มที่ ช่วยสอดส่องพฤติกรรมของบุคคลที่จะเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศชาติ และสังคม และยังสามารถความรู้ที่ตนมีมาช่วยคิดและแก้ปัญหาต่างๆ ของสังคม

ลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบ

อมรรวรณ์ แก้วผ่อง (2542 : 71-72) กล่าวว่า ลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง มีลักษณะดังนี้

1. เอาใจใส่การทำงาน
  2. มีความเพียรพยายาม
  3. ใช้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่
  4. กล้าเผชิญความจริง และยอมรับการกระทำของตน
  5. รู้จักหน้าที่ และกระทำตามหน้าที่อย่างดี
  6. รักษาสิทธิ และหน้าที่ของตนเอง โดยไม่ละเมิดสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น
  7. ตรงต่อเวลา
  8. เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์
  9. ปรับปรุงงานในหน้าที่ ที่มีต่อตนเอง และที่มีต่อสังคมให้ดียิ่งขึ้น
  10. ดูแลสุขภาพอนามัยของตน และรู้จักสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม
- การพัฒนาและปลูกฝังความรับผิดชอบ**

มิตตัน และ แฮริส (Mitton and Harris.1962 :407-416) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการฝึกเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบ ไว้ดังนี้

1. การฝึกความรับผิดชอบควรเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก
2. เด็กทุกคนควรได้ฝึกการรับผิดชอบ

3. จัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล
  4. ควรให้เด็กทราบว่าผู้ใหญ่หวังอะไรจากเขา
  5. ผู้ใหญ่ต้องยืดหยุ่น ไม่เร่งรัดเด็กจนเกินไป
  6. ต้องระลึกเสมอว่าเด็กต้องการคำแนะนำจากผู้ใหญ่
  7. เด็กต้องการความไว้วางใจจากผู้ใหญ่ จึงต้องเปิดโอกาสให้เขาได้รับผิดชอบตามสมควร
  8. ทศนคติและพฤติกรรมความรับผิดชอบของผู้ใหญ่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการ การรับผิดชอบของเด็ก
  9. ไม่ควรให้เด็กรับผิดชอบเกินความสามารถ
- กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ (2521 : 21) ได้เสนอแนะวิธีการปลูกฝังความรับผิดชอบต่อไว้ดังนี้
1. หัดไม่ปัดความรับผิดชอบในหน้าที่การงานของตนไปตกแก่ผู้อื่น
  2. ฝึกหัดให้เกิดนิสัยรับผิดชอบตั้งแต่เด็กทั้ง ทางบ้าน และ ทางโรงเรียน
  3. ชี้แจงให้รู้จักขอบเขตหน้าที่การงานของตนว่ามีอะไรบ้าง เมื่อรู้หน้าที่ของตนแล้ว จะได้ไม่ไปก้าวล่วงงานของผู้อื่น

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ

งานวิจัยต่างประเทศ

ซุนนิค (Zunick. 1963 : 497) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการด้านความรู้สึกรับผิดชอบของเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางสังคมต่ำและฐานะทางสังคมปานกลาง เพื่อต้องการทราบว่าการรับรู้ของเด็กในด้านการรับผิชอบนั้นแปรตามระดับชั้นทางสังคมหรือไม่ พบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลางมีความรู้สึกด้านความรับผิดชอบได้เร็วกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะต่ำ

งานวิจัยในประเทศ

เขาวภา กันทรวิชัยกุล (2530 : 42) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีผลต่อพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนในห้องเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนป่าโมกข์วิทยาคม จังหวัดอ่างทอง พบว่าการฝึกโดยใช้กิจกรรมกลุ่มและการให้ข้อเสนอแนะต่างก็ทำให้พฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนในห้องเรียนของนักเรียนลดลง แต่การฝึกโดยใช้กิจกรรมกลุ่มทำให้พฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนในห้องเรียนลดลง มากกว่าการให้ข้อเสนอแนะ

อรรถวรรณ นิยะโต (2536 : 84) ได้วิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความรับผิดชอบต่อตนเองและความรับผิดชอบต่อสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้การสอนแบบบูรณาการกับการสอนตามคู่มือครู พบว่า การสอนแบบบูรณาการ

การมีผลทำให้นักเรียนเกิดความรับผิดชอบต่อการเรียนสูงกว่าการสอนตามคู่มือครู เพราะการสอนแบบบูรณาการนั้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน ซึ่งนักเรียนจะเรียนด้วยตัวเองเป็นส่วนใหญ่ มีการแสดงความคิดเห็นร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน กระตุ้นให้นักเรียนรู้จักคิด ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความมั่นใจในตนเองสูง รู้จักแก้ปัญหา ตัดสินใจด้วยตนเอง รับผิดชอบต่อหน้าที่การเรียน

ระพีพร นิมประยูร (2537 : 55) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานของนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ ดังนั้นการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพจึงเป็นวิธีที่ดีวิธีหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานสูงขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้เพราะการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพใช้เทคนิคระดมพลังสมองและการทำงานเป็นทีม โดยดำเนินการร่วมกันอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานสูงขึ้น

อ้อยทิพย์ ทองดี (2537 : 47-51) ได้ศึกษาผลของการพัฒนาจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อวิธีการสร้างความตระหนัก และปรับพฤติกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมการพัฒนาจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อวิธีการสร้างความตระหนัก และการปรับพฤติกรรมมีจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อผู้อื่นสูงขึ้น มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมมากขึ้น

คำนึ่ง อยู่เลิศ (2541 : 40-41) ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบต่อด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร เขตคลองสาน กรุงเทพฯ พบว่า นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนดีขึ้นหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม และนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีความรับผิดชอบต่อการเรียนดีกว่านักเรียนที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม แสดงให้เห็นว่า การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียน มีความรับผิดชอบต่อด้านการเรียนดีขึ้นกว่าเดิม

อมรรวรรณ แก้วผ่อง (2542 : 96) ได้วิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่ม และการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดน้อยใน กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองสูงขึ้น และกิจกรรมกลุ่มสามารถพัฒนาความรับผิดชอบในด้านต่างๆ เช่น ความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ความรับผิดชอบต่อด้านการเรียนและยังสามารถพัฒนาคุณธรรม ความมีน้ำใจได้ ดังนั้น กิจกรรมกลุ่มจึงสามารถพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองได้

ขวัญฤดี ขำช่อนสัตย์ (2542 : 73 - 78) ได้ศึกษาพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับสูงในทุกด้าน ทั้งความรับผิดชอบต่อตนเองและการกระทำของตนเอง ความรับผิดชอบต่อการศึกษา

เล่าเรียน ความรับผิดชอบต่อสถาบัน และความรับผิดชอบต่อสังคม และยังพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อการศึกษาเล่าเรียนสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและปานกลาง และนักศึกษามีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำจะมีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมสูงกว่านักศึกษามีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง

สมจิต ห่อทอง (2543 : 60-62) ได้ศึกษาความรับผิดชอบ ปัญหาและแนวทางแก้ไขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระโขนงวิทยา กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่เข้าบทบาทสมมติและเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ดีขึ้น แสดงให้เห็นว่าการเข้าบทบาทสมมติและการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสามารถพัฒนาความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของนักเรียนได้

พรรณี ทองทับ (2545 : 45-47) ได้ศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีเอี่ยมอนุสรณ์ เขตบางนา กรุงเทพฯ พบว่า การได้รับการเรียนแบบร่วมมือทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบด้านการเรียนดีกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการเรียนแบบร่วมมือ นักเรียนที่ได้รับการเรียนแบบร่วมมือมีความกระตือรือร้นตั้งใจเรียน มีความรับผิดชอบ รู้จักหน้าที่ของตนเองและให้ความช่วยเหลือในกลุ่มของตนเองดีขึ้น การเรียนแบบร่วมมือจึงเป็นประสบการณ์ตรงที่สามารถพัฒนาความรู้ การคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาต่างๆ และพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนได้

อรศรี จารุไพบูลย์ (2545 : 50-51) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาความรับผิดชอบของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาวิชาการโรงแรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพัฒนศึกษการพระนครโดยการฝึกปฏิบัติ พบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมฝึกปฏิบัติมีการพัฒนาความรับผิดชอบสูงขึ้น

กมลวัฒน์ วันวิชัย (2545 : 81) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสตรีวัดอัมพรสวรรค์ กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนมี 6 ปัจจัย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และการเรียนแผนศิลป์ กล่าวคือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีความรับผิดชอบด้านการเรียนดี มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนเห็นความสำคัญของการเรียนจึงมีความตั้งใจเรียนและรู้จักการวางแผนการเรียน ทางด้านบุคลิกภาพนักเรียนที่มีลักษณะบุคลิกภาพเอมีมีความรับผิดชอบการเรียนรู้ดีเพราะลักษณะของผู้ที่มีบุคลิกภาพ เอ มีความกระตือรือร้น ชอบการแข่งขัน มีความมานะพยายาม รักความก้าวหน้า มีความเพียรพยายามด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง สัมพันธภาพที่ดีทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบด้านการเรียนดีเพราะผู้ปกครองให้ความรัก เอาใจใส่ ให้คำปรึกษาและสนับสนุนด้านการเรียนทำให้นักเรียนมีกำลังใจในการเรียน ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่ดีทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบด้านการเรียนดี เพราะได้รับความรัก ความห่วงใยจากครูอย่างใกล้ชิดให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหา ทำให้นักเรียนรู้สึกอบอุ่นใจและมีความสุขในการเรียน ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบด้านการเรียนดี เพราะการให้ความรัก ห่วงใย และช่วยเหลือซึ่งกันและ

กันในชั้นเรียน ทำงานด้วยความสามัคคี มีปัญหาไม่เข้าใจบทเรียนสามารถถามเพื่อนได้ทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียน ส่วนการเรียนแผนศิลปะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบด้านการเรียนดี เพราะนักเรียนที่เรียนแผนศิลปะมีวิชาหลักที่ต้องใช้การท่องจำมาก จึงทำให้นักเรียนขยันอ่านหนังสือ ทบทวนบทเรียน ตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการเรียน

7. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำคู่มือ

ความหมายของคู่มือ

ความหมายของคู่มือนั้นได้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้คือ

ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ (2535 : 77) ได้ให้ความหมายของคู่มือ หมายถึง เอกสารหรือหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ครูใช้จัดการเรียนการสอนสามารถสอนให้เป็นไปตามจุดประสงค์

ปรีชา ช่างขวัญยืน และคนอื่น ๆ (2539 : 127) ให้ความหมายของคู่มือว่าเป็นหนังสือที่ใช้ควบคู่ไปกับการทำสิ่งในสิ่งหนึ่ง เป็นหนังสือที่ให้แนวทางการปฏิบัติให้กับผู้ใช้ให้สามารถกระทำสิ่งนั้น ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ชอรัส (Shores. 1965 : 50) ให้ความหมายของคู่มือว่า คู่มือเป็นเครื่องมือที่ครูกับนักเรียนใช้สื่อความหมายกันและกันเป็นแหล่งรวบรวมเนื้อหา กิจกรรมและวัสดุประกอบการสอนที่เกี่ยวข้อง

เดล (Dale. 1969 : 665) อธิบายตามความหมายของคู่มือการสอนไว้ทำนองเดียวกันสรุปได้ความว่า คู่มือเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญเป็นแหล่งปฐมในด้านความคิดการสอนวิชาต่าง ๆ

จากพจนานุกรม เวบสเตอร์ (Webster.1983:1097-1098) ให้ความหมายของคู่มือการสอนว่าคู่มือการสอนคือหนังสือที่บรรจุเนื้อหาตามหลักวิชาและใช้เป็นหลักการสอนระหว่างครูกับนักเรียน

อนุชิต เขิงจำเนียร (2545 : 22) ได้ให้ความหมายของคู่มือว่า คู่มือเป็นหนังสือที่เขียนขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ใช้คู่มือได้ศึกษาทำความเข้าใจและง่ายต่อการปฏิบัติตามได้ ในการทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกันมากที่สุด และทำให้นักเรียนนักศึกษามีความรู้ความสามารถและทักษะที่ใกล้เคียงกัน

จากความหมายของคู่มือดังกล่าว พอสรุปได้ว่า คู่มือเป็นเครื่องมือที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรม ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ประเภทของคู่มือ

ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ และคนอื่น ๆ (2535 : 77) แบ่งคู่มือเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. คู่มือการสอนหรือคู่มือการจัดกิจกรรม เป็นคู่มือที่ให้ความรู้และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียน เช่น คู่มือการจัดประชาธิปไตยในโรงเรียน คู่มือปฏิบัติกิจกรรมสร้างนิสัยสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา คู่มือการอบรมนักเรียนหน้าเสาธง คู่มือการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมในโรงเรียน เป็นต้น

2. คู่มือหนังสือเรียน เป็นคู่มือที่จัดขึ้นควบคู่กับหนังสือเรียนที่เราต้องการอธิบายให้ใช้หนังสือเล่มนั้นให้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆให้สอดคล้องกับเนื้อหาในหนังสือเรียน จึงมีลักษณะกึ่งแผนการสอนกึ่งคู่มือนักเรียน

ปรีชา ช่างขวัญยืนและคนอื่นๆ (2539 : 127) อธิบายว่าโดยทั่วๆ ไปหนังสือคู่มือที่พบกันมีอยู่ 3 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่

1. คู่มือครู เป็นหนังสือที่ให้แนวทางและคำแนะนำแก่ครูเกี่ยวกับสาระ วิธีการ กิจกรรมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และแหล่งข้อมูลอ้างอิงต่างๆ ปกติใช้ควบคู่กับตำราเรียน

2. คู่มือเรียน คือ หนังสือที่ผู้เรียนใช้ควบคู่ไปกับตำราที่เรียนปกติประกอบด้วยสาระคำสั่งแบบฝึกหัด ปัญหาหรือคำถามที่วางสำหรับเขียนคำตอบและการทดสอบ

3. คู่มือทั่วไป เป็นหนังสือที่ให้ข้อความรู้เกี่ยวกับการทำสิ่งหนึ่งในสิ่งหนึ่งแก่ผู้อ่าน โดยมุ่งหวังให้ผู้อ่านหรือผู้ใช้เข้าใจและสามารถดำเนินการในเรื่องนั้นๆด้วยตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

กระทรวงศึกษาธิการ (2534) ได้จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมเป็นเอกสารใช้ประกอบการใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ลักษณะการดำเนินกิจกรรม ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมและการประเมินผลกิจกรรม

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534) ได้จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กก่อนประถมศึกษา เป็นคู่มือที่เรียบเรียงขึ้นเพื่อให้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาก่อนประถมศึกษาประกอบด้วยบทนำกิจกรรมเด็ก หลักการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก แนวการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก กิจกรรมต่างๆและวิธีปฏิบัติและบันทึกความก้าวหน้า

กระทรวงศึกษาธิการ (2535) ได้จัดทำคู่มือนิเทศการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในสถานศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษา เป็นคู่มือที่หน่วยศึกษานิเทศก์จัดทำขึ้นเพื่อให้โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมนักเรียนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในการพัฒนาประชาธิปไตยประกอบด้วยคำชี้แจงการใช้คู่มือ บทนำ รูปแบบการจัดกิจกรรม ตัวอย่างกิจกรรม แนวทางการใช้และรายงานผล

กรมวิชาการ (2538) ได้จัดทำคู่มือการดำเนินงานโครงการส่งเสริมอาชีพ การเรียนรู้ควบคู่การทำงาน เป็นคู่มือจัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางการจัดการศึกษา ที่จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วยวัตถุประสงค์ การดำเนินงาน โรงเรียนในโครงการนักเรียนในโครงการ หลักสูตร การลงทะเบียน แนวทางดำเนินงานในโรงเรียน การวิเคราะห์งานการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินการเรียน บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการและผลที่คาดว่าจะได้รับ

อนุชิต เชนงจำเนียร (2545 : 23) กล่าวว่า คู่มือแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทได้แก่

1. คู่มือเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตร เป็นคู่มือที่เสนอแนะแนวทาง หรือเทคนิควิธีการสอน การใช้สื่อหรือนวัตกรรมที่สัมพันธ์กับรายวิชาหนึ่งหรือระดับชั้นเรียนต่างๆ ที่กำหนดไว้

ในหลักสูตรนั้นๆ เช่น คู่มือรายวิชา คู่มือระดับชั้นเรียน คู่มือการใช้สื่อวัตกรรมการเรียนการสอน เป็นต้น

2. คู่มือการจัดกิจกรรมการสอนทั่วไป เป็นคู่มือที่เสนอแนะแนวทางหรือเทคนิควิธีการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และเป็นคู่มือที่มีได้เกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับเนื้อหาหรือคำอธิบายรายวิชาใดวิชาหนึ่งโดยตรง เช่น คู่มือการจัดกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน คู่มือปฏิบัติกิจกรรมสร้างนิสัยสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา เป็นต้น

องค์ประกอบของคู่มือ

ปรีชา ช่างขวัญยืน และคนอื่น ๆ (2539 : 129) อธิบายองค์ประกอบของคู่มือได้ดังนี้

1. คำชี้แจงการใช้คู่มือ
2. คำชี้แจงเกี่ยวกับการเตรียมการที่จำเป็นต่างๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์ สื่อ เป็นต้น
3. เนื้อหาสาระและกระบวนการหรือขั้นตอนในการดำเนินการ
4. ความรู้เสริมหรือแบบฝึกหัดหรือแบบฝึกปฏิบัติเพื่อช่วยในการฝึกฝน
5. ปัญหาและคำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา
6. แหล่งข้อมูลและแหล่งอ้างอิงต่างๆ

เอกวุฒิ ไกรมาก (2541 : 54) องค์ประกอบของคู่มือครู ควรประกอบด้วยรายละเอียดที่สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

1. คำชี้แจงการใช้คู่มือ โดยปกติจะครอบคลุมถึง
  - 1.1 วัตถุประสงค์ของคู่มือ
  - 1.2 ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการใช้คู่มือ
  - 1.3 วิธีการใช้
  - 1.4 คำแนะนำ
2. เนื้อหาสาระที่จะสอน ปกติจะมีการให้เนื้อหาสาระที่จะสอนโดยมีคำชี้แจงหรือคำอธิบายประกอบและอาจมีการวิเคราะห์เนื้อหาสาระให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจที่จะอ่าน
3. การเตรียมการสอน ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้
  - 3.1 การเตรียมสถานที่ วัสดุ สื่อ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่จำเป็น
  - 3.3 การเตรียมวัสดุเอกสารประกอบการสอน แบบฝึกหัดและแบบปฏิบัติข้อสอบ คำเฉลย
  - 3.3 การติดต่อประสานงานที่จำเป็น ฯลฯ
4. กระบวนการ วิธีการ กิจกรรมการเรียนการสอนส่วนนี้นับว่าเป็นส่วนสำคัญของคู่มือคู่มือครูจำเป็นต้องให้ข้อมูลหรือรายละเอียดต่างๆ ดังต่อไปนี้
  - 4.1 คำแนะนำเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีดำเนินการสอน
  - 4.2 คำแนะนำและตัวอย่างเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนที่จะช่วยให้การสอนบรรลุผล

4.3 คำถาม ตัวอย่าง แบบฝึกปฏิบัติ และสื่อต่างๆ ที่ใช้ในการสอน

4.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิ่งควรทำ ไม่ควรทำ ซึ่งมักจะมาจากประสบการณ์ของผู้เขียน

5. การวัดและประเมินผล คู่มือที่ดีควรจะให้คำแนะนำที่เกี่ยวข้องกับการสอนอย่างครบถ้วนการวัดและประเมินผลการสอนนับเป็นองค์ประกอบสำคัญของการสอนอีกองค์ประกอบหนึ่งที่คู่มือจำเป็นต้องให้รายละเอียดต่างๆ เช่น

5.1 เครื่องมือวัด

5.2 วิธีวัดผล

5.3 เกณฑ์การประเมินผล

6. ความรู้เสริม คู่มือครูที่ดีจะต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้ และสามารถคาดคะเนได้ว่าผู้ใช้นั้นมักจะประสบปัญหาในเรื่องใดและจัดหาหรือจัดทำข้อมูลที่จะช่วยส่งเสริมความรู้ของครูนั้น จะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7. ปัญหาและคำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา ผู้เขียนคู่มือควรจะเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในเรื่องที่เขียนมามากพอสมควร ซึ่งจะช่วยให้รู้ว่าในการดำเนินการในเรื่องนั้นๆ มักจะมีปัญหาอะไรเกิดขึ้น และจุดอ่อนในเรื่องนั้นมีอะไรบ้าง การเป็นผู้มีประสบการณ์และสามารถนำเอาประสบการณ์เหล่านั้นมาช่วยผู้ใช้หรือผู้อ่านให้สามารถกระทำสิ่งนั้นๆ ได้อย่างราบรื่นไม่เกิดอุปสรรค ปัญหา นับว่าเป็นจุดเด่นของคู่มือ ผู้เขียนคู่มือครูที่สามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับผู้อ่านหรือผู้ใช้คู่มือ จึงถือได้ว่าได้ทำหน้าที่ของผู้เขียนหนังสือที่ดี

8. แหล่งข้อมูลและแหล่งอ้างอิงต่างๆ หนังสือที่ดีไม่ควรขาดการให้แหล่งอ้างอิง หรือแหล่งข้อมูล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านในการไปศึกษาค้นคว้าต่อไปโดยเฉพาะอย่างยิ่งคู่มือครูนั้น เป็นหนังสือที่ใช้เป็นแนวทางในการสอน หากครูได้รับข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลต่างๆ ก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการสอน

ลักษณะที่ดีของคู่มือ

ปรีชา ช่างขวัญยืน และคนอื่นๆ (2539 : 132) ให้ทัศนะเกี่ยวกับลักษณะการเขียนคู่มือที่ดีว่า คู่มือจะต้องมีความชัดเจนให้รายละเอียดครอบคลุม เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจแจ่มแจ้ง การเขียนคู่มือต้องครอบคลุมประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ควรระบุให้ชัดเจนว่า คู่มือนี้เป็นคู่มือสำหรับใคร ใครเป็นผู้ใช้
2. กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน ต้องการให้ผู้ใช้ได้อะไรบ้าง
3. คู่มือนี้ช่วยผู้ใช้ได้อย่างไร ผู้ใช้จะได้ประโยชน์อะไรบ้าง
4. ควรมีส่วนที่ให้หลักการหรือความรู้ที่จำเป็นแก่ผู้ใช้ในการใช้เครื่องมือเพื่อให้การใช้คู่มือเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
5. ควรมีส่วนที่ให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้เกี่ยวกับการเตรียมตัว การเตรียมวัสดุอุปกรณ์

6. ควรมีส่วนที่ให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้เกี่ยวกับขั้นตอนกระบวนการในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
7. ควรมีคำถามหรือกิจกรรมให้ผู้ใช้คู่มือทำ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน หรือการปฏิบัติขั้นตอนที่เสนอแนะ และเว้นที่ว่างสำหรับผู้ใช้คู่มือในการเขียนคำตอบรวมถึงมีคำถามหรือแนวในการตอบ
8. ควรใช้เทคนิคต่างๆ ในการช่วยให้ผู้ใช้คู่มือได้โดยสะดวก เช่น การจัดทำรูปเล่มขนาด การเลือกตัวอักษร ขนาดของตัวอักษร การใช้ตัวดำ การใช้สี การใช้ภาพ การเน้นข้อความบางตอน เป็นต้น
9. การใช้แหล่งอ้างอิงที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น ซึ่งอาจเป็นบรรณานุกรม รายชื่อชมรม รายชื่อสื่อ รายชื่อสถาบัน รายชื่อบุคคลสำคัญ เป็นต้น

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำคู่มือ

อนุชิต เชนจำเนียร (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องคู่มือการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะคนดีของนักเรียนนักศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาเพื่อพัฒนาคู่มือ ในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีให้นักเรียนนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพทุกสาขาวิชา ตามนโยบายของกรมอาชีวศึกษาและนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ได้คู่มือการพัฒนาและเสริมสร้างคุณลักษณะคนดีของนักเรียนนักศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในรูปแบบของการจัดกิจกรรม ตามโครงการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่ดี ของนักเรียนนักศึกษา 3 แผนงานคือ แผนงาน 1) โครงการเสริมสร้างบุคลิกภาพและความรับผิดชอบต่อสังคม แผนงาน 2) โครงการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพ แผนงาน 3) โครงการเสริมสร้างและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

ทองชูป ศรแก้ว (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัย คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาพบว่าคู่มือมีความเหมาะสม มีความถูกต้องทั้งด้านเนื้อหา ภาษาและขั้นตอนการนำไปใช้มีความเหมาะสมนำไปใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนได้

เบญจพร ผ่อนผัน (2545 : 49-50) ได้วิจัยเรื่อง การสร้างคู่มือการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) พบว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโฮมรูม มีความก้าวหน้าเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจด้านการแนะแนวการศึกษา อาชีพ ส่วนตัว และสังคมเพิ่มขึ้น

9. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

9.1 ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สุขพัชรา ชิมเจริญ (2545 : 3) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง

1. กิจกรรมที่จัดอย่างเป็นกระบวนการ
2. รูปแบบวิธีการที่หลากหลาย
3. พัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญา

4. มุ่งส่งเสริมเจตคติคุณค่าชีวิต
5. สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6. ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม ที่พึงประสงค์
7. ส่งเสริมให้รู้จักและเข้าใจตนเอง
8. ปรับตัว ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อสังคมประเทศชาติ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

9.2 หลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สุขพัชรา ชีมเจริญ (2545 : 5) กล่าวว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีหลักการจัด ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม
2. จัดให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะความสนใจความถนัดและความสามารถของผู้เรียน
3. บูรณาการวิชาการกับชีวิตจริงให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้

ตลอดชีวิต

4. ใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ฝึกให้คิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์จินตนาการที่เป็นประโยชน์ และสัมพันธ์กับชีวิตในแต่ละช่วงวัยอย่างต่อเนื่อง
5. จำนวนสมาชิกมีความเหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม
6. มีการกำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสม สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของสถานศึกษา
7. ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ มีครูเป็นที่ปรึกษา ถือเป็นหน้าที่และงานประจำโดยคำนึงถึงความปลอดภัย
8. ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
9. มีการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม โดยวิธีการที่หลากหลาย และสอดคล้องกับกิจกรรมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

9.3 ลักษณะของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สุขพัชรา ชีมเจริญ (2545 : 6) กล่าวว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาดนเองสู่โลกอาชีพ และการมีงานทำ

2. กิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ ศึกษา วิเคราะห์วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

สำหรับกิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่เกิดจากความสมัครใจของผู้เรียนมุ่งพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพิ่มเติมจากกิจกรรมในกลุ่มสาระ เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนช่วยกันคิดช่วยกันทำช่วยกันแก้ปัญหา ส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มที่รวมถึงกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังความมีระเบียบวินัย รับผิดชอบ รับผิดชอบ รู้สิทธิและหน้าที่ของตนเอง

9.4 บทบาทของครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สุขพัชรา ชัมเจริญ (2545 : 10) กล่าวว่า ครูทุกคนต้องเป็นครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามคำขอของผู้เรียนหรือตามที่สถานศึกษามอบหมาย ซึ่งจะต้องมีบทบาท ดังนี้

1. ประชุมนิเทศให้ผู้เรียนเข้าใจเป้าหมาย และวิธีการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
2. จัดให้ผู้เรียนเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่เป็นสมาชิกของกิจกรรมร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนงาน / โครงการและปฏิทินการปฏิบัติงานอย่างอิสระ
4. ประสานงานและอำนวยความสะดวกในด้านทรัพยากรตามความเหมาะสม
5. ให้คำปรึกษาดูแลติดตามการจัดกิจกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปตามแผนงานด้วยความเรียบร้อยและปลอดภัย
6. ประเมินผลการเข้าร่วมและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน
7. สรุปและรายงานผลการจัดกิจกรรมต่อหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

9.5 บทบาทของผู้เรียน

สุขพัชรา ชัมเจริญ (2545 : 11) กล่าวว่า ผู้เรียนทุกคนมีบทบาทในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

1. ผู้เรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรม ตามความถนัดและความสนใจทุกภาคเรียน โดยรวมกลุ่มเสนอกิจกรรมตามความต้องการหรืออาจเข้าร่วมกิจกรรมตามข้อเสนอแนะของสถานศึกษา
2. ผู้เรียนจะต้องพบครูที่ปรึกษากิจกรรม เข้ารับการประชุมนิเทศ รับฟังข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อเข้าร่วมและดำเนินการจัดกิจกรรมได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
3. ประชุมเลือกตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ประกอบด้วย ประธาน เลขานุการ เกรียนิก นายทะเบียน และอื่นๆ ตามความเหมาะสม

4. การดำเนินกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ จำเป็นต้องมีการวางแผนในการดำเนินงานที่ประชุมควรเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนและจัดทำโครงการปฏิทินงานที่กำหนดวัน เวลาไว้อย่างชัดเจน แล้วนำเสนอต่อครูที่ปรึกษากิจกรรม

5. เมื่อแผนงาน โครงการ และปฏิบัติงานได้รับอนุมัติจากผู้บริหารสถานศึกษาแล้วผู้เรียนจึงจะสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน โครงการและปฏิทินงานที่ได้กำหนดไว้ในรูปแบบของคณะกรรมการที่ได้รับการเลือกตั้งโดยใช้กระบวนการกลุ่ม และให้ผู้เรียนทุกคนได้พัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ ตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถ

6. การประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมสามารถประเมินผลได้ ดังนี้

6.1 ประเมินผลเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

6.2 ประเมินตนเองและประเมินเพื่อนร่วมกิจกรรมจากพฤติกรรมและคุณภาพของงาน

7. เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จสิ้นตามโครงการแล้วคณะกรรมการดำเนินกิจกรรมจะต้องประชุม เพื่อสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมและนำเสนอครูที่ปรึกษากิจกรรม

9.6 เทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในคู่มือการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมโฮมรูม

9.6.1 กิจกรรมกลุ่ม หรือ การอภิปรายกลุ่ม

การอภิปรายกลุ่ม หมายถึง กระบวนการที่ทำให้สมาชิกในกลุ่มสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความคิดเห็นในสถานการณ์ที่ครูกำหนดให้ เพื่อพิจารณาข้อตกลงที่จะแก้ปัญหาในเรื่องนั้นๆ ด้วยหลักการอย่างใดอย่างหนึ่ง (พุทธชาติ เพชรสถิตย์. 2535 : 7)

กันทวัลย์ ภูวพันธุ์ (2543 : 35) กล่าวว่า การอภิปรายกลุ่มมีขั้นตอน ดังนี้

1.1 ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นักเรียนทราบให้นักเรียนเลือกหัวหน้ากลุ่มและเลขานุกรกลุ่ม

1.2 ขั้นดำเนินกิจกรรม ให้นักเรียนในกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตามหัวข้อที่กำหนด โดยมีหัวหน้ากลุ่มดำเนินการอภิปราย และมีเลขานุกรกลุ่มเป็นผู้บันทึกใช้เวลาประมาณ 15-20 นาที

1.3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล ให้ตัวแทนกลุ่มออกมารายงานผลการอภิปรายกลุ่มและสรุปหน้าชั้น

1.4 ขั้นสรุป นักเรียนและผู้วิจัยร่วมกันสรุปอีกครั้ง

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการอภิปรายกลุ่ม

ทิตนา เขมมณี และคณะ (2522 : 71) กล่าวว่า การอภิปรายกลุ่มจะช่วยให้สมาชิกได้ทราบเรื่องราวและสนใจในปัญหาของกลุ่มหรือชุมชนของเขา สมาชิกแต่ละคนจะได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นของตนโดยเสรี เป็นการเสริมสร้างระบบการประชุมกลุ่มในหมู่คณะหรือในองค์กร ตลอดจนการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสมาชิกด้วยกัน นอกจากนี้การอภิปราย

กลุ่มจะทำให้ได้ข้อยุติของปัญหาซึ่งถือว่าเป็นผลที่ได้จากความคิดของคนทุกคน โดยที่ทุกคนจะยอมรับผลสรุปหรือข้อยุตินี้ร่วมกัน

9.6.2 กรณีตัวอย่าง

กรณีตัวอย่าง หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยนำเอากรณี เรื่องราว ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นจริงหรือมีส่วนใกล้เคียงกับชีวิตประจำวันมาปรับในส่วนของตัวเองบุคคลเหตุการณ์ และสิ่งแวดล้อมเพื่อให้สอดคล้องกับเรื่องที่ต้องการพัฒนาแล้วเสนอเป็นตัวอย่างให้นักเรียนได้ศึกษา โดยผู้สอนตั้งประเด็นปัญหาให้นักเรียนได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เป็นการเสริมสร้างให้นักเรียนมีพัฒนาการและทักษะในเรื่องการคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจ การให้เหตุผลและมีแนวทางในการแก้ปัญหาได้ (อัจฉิมา จินวาลา. 2535 : 8) แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำ บอกวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นักเรียนเรียนรู้
2. ขั้นดำเนินการ เสนอกรณีตัวอย่างพร้อมทั้งตั้งคำถามและประเด็นเพื่อให้นักเรียนได้อภิปรายร่วมกัน
3. ขั้นสรุปนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกันและผู้ดำเนินกิจกรรมสรุปเพิ่มเติม

9.6.3 บทบาทสมมติ

ความหมายของบทบาทสมมติ

บทบาทสมมติ หมายถึง กิจกรรมการแสดงออกของนักเรียน ตามบทบาทในสถานการณ์ที่กำหนดขึ้น ให้นักเรียนแสดงออกตามที่ตนคิดว่าควรจะเป็น โดยไม่มีการฝึกซ้อมมาก่อนและถือเอาการแสดงออกทั้งความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นข้ออภิปราย (บุญดา ยิ้มน้อย. 2536: 6)

คมเพชร ฉัตรสุกกุล (2523 : 82-83) กล่าวว่า บทบาทสมมติเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะและความสามารถอย่างลึกซึ้งในขอบเขตของเนื้อหาความสัมพันธ์ของบุคคล โดยการแสดงออกมาในสถานการณ์ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับปัญหาของชีวิตจริง

จุดมุ่งหมายและประโยชน์ของการแสดงบทบาทสมมติ

ทิตนา แชมมณี (2519 : 42-43) ได้กล่าวไว้ว่า บทบาทสมมติเป็นเครื่องมือและวิธีการอย่างหนึ่งที่จะช่วยในการสอนได้มาก ครูสามารถนำเอาบทบาทสมมติไปช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ในด้านต่างๆ ได้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจว่า พฤติกรรมทุกพฤติกรรมย่อมมีสาเหตุ
2. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น
3. ช่วยลดความรู้สึกตึงเครียด
4. ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสำรวจค่านิยมของตน
5. ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองในทางที่ดี
6. ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมในหลายๆ บทบาท
7. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การปฏิบัติตนในสังคม

8. ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการแก้ไขปัญหา
9. ช่วยฝึกให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติตามขั้นตอน “รู้สึก คิด กระทำ”
10. ช่วยพัฒนาความสามัคคีในกลุ่มผู้เรียนให้ดีขึ้นในการทำงานร่วมกัน
11. ช่วยให้ผู้รู้ได้เรียนรู้ถึงความต้องการของผู้เรียน

ขั้นตอนการแสดงผลบทบาทสมมติ

บุญตา ยิ้มน้อย (2536 : 6) ได้แบ่งขั้นตอนการแสดงผลบทบาทสมมติไว้ ดังนี้

1. ขั้นนำ เป็นการเสนอข้อมูลเบื้องต้นแก่นักเรียนเพื่อเป็นการปูพื้นให้นักเรียนมีความเข้าใจตรงกันในเรื่องที่จะเรียน โดยใช้เวลาประมาณ 5 นาที
2. ขั้นแสดง ให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงผลบทบาทสมมติ จัดสถานที่เตรียมผู้สังเกตการณ์ เริ่มแสดงและหยุดการแสดง โดยใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที
3. ขั้นอภิปราย ผู้แสดงและผู้สังเกตการณ์แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นโดยเน้นเหตุผลและความรู้สึก ใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที
4. ขั้นแสดงเพิ่มเติม นักเรียนแสดงเพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะของกลุ่มซึ่งเป็นบทบาทที่สอดคล้องตามจุดมุ่งหมาย ใช้เวลาประมาณ 5-10 นาที
5. ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และช่วยกันสรุป ผู้ดำเนินกิจกรรมสรุปเพิ่มเติม ใช้เวลาประมาณ 5-10 นาที

10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

งานวิจัยในประเทศ

จันทร์ฉาย พิทักษ์ศิริกุล (2532 : 57) ได้ศึกษาผลการจัดโปรแกรมการฝึกความกล้าแสดงออกต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มทดลองที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการฝึกความกล้าแสดงออกมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าโปรแกรมการฝึกความกล้าแสดงออกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เชาวนา อมรส่งเจริญ (2537 : 48-49) ได้ศึกษาผลของการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้บทบาทสมมติมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กันทวัลย์ ภูวนันท์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมชุดแนะแนวในการพัฒนาเจตคติต่อการคุกคามทางเพศ และความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดชัยมงคล สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมการใช้โปรแกรมชุดแนะแนวมีเจตคติต่อการคุกคามทางเพศ และมีความภาคภูมิใจในตนเองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุกัญญา ศิลประสาธ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ จากการวิจัยพบว่าการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษหลังการทดลองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังพบว่า การใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการมากในด้านการมีความรับผิดชอบ ช่วยเหลือกลุ่มทำงานจนประสบความสำเร็จ ความกล้าแสดงท่าทางประกอบคำพูดตามบทสนทนา และความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมได้สำเร็จในเวลาที่กำหนด

วิไล พังสอาด (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้บทบาทสมมติและการใช้แม่แบบที่มีต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวังตะเคียนวิทยาคม อำเภอภูกามยาวบุรี จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้บทบาทสมมติและแม่แบบมีความกล้าแสดงออกมากขึ้น และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ดุษฎี ทรัพย์ปรุ้ง (2529 : 54) ได้ศึกษาผลของการใช้บทบาทสมมติเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานของนักเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองใช้บทบาทสมมติ มีการพัฒนาความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนพณิชยการราชดำเนินธนบุรี เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 จำนวน 18 ห้อง มีนักเรียนทั้งสิ้นจำนวน 850 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนพณิชยการราชดำเนินธนบุรี เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 ปวช. 1 ห้อง 2 รอบเช้า จำนวน 36 คน ได้จากการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจากประชากร ซึ่งเป็นห้องที่ผู้วิจัยได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียนให้เป็นกลุ่มตัวอย่างเริ่มต้นในการพัฒนา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการศึกษารวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แบบสอบถามความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายของผู้เรียนและแบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน
2. โปรแกรมการจัดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายของผู้เรียนและความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียน และแบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน มีขั้นตอน ดังนี้

- 1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ

1.2 สร้างแบบสอบถาม โดยให้หัวข้อสอดคล้องและครอบคลุมกับนิยามศัพท์เฉพาะ ได้แบบสอบถามความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนจำนวน 10 ข้อ และแบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนจำนวน 16 ข้อ

1.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ และผู้ทรงคุณวุฒิ 1 ท่าน คือ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ภาษาที่ใช้และความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิก่อนนำไปทดลองใช้

1.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนห้อง 1 /1 รอบเช้า จำนวน 38 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้การทดสอบค่า(t-test) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าดังนี้

1.4.1 แบบสอบถามความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียน จำนวน 10 ข้อได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 2.000 - 8.3152 และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.6522

1.4.2 แบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน จำนวน 12 ข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 1.8898 – 6.1017 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.7620

ตัวอย่างแบบสอบถามความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับการปฏิบัติตนด้านความมีระเบียบวินัยในการแต่งกายของนักเรียนแต่ละข้อ แล้วพิจารณาว่านักเรียนเคยปฏิบัติพฤติกรรมนั้นมากน้อยเพียงใด และขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการปฏิบัติของนักเรียนตรงความเป็นจริงมากที่สุด เพียง 1 ช่อง เท่านั้น

ข้อที่	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ		
		บ่อยๆ	นานๆครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ
1.	นักเรียนปล่อยชายเสื้อไว้นอกกางเกง หรือกระโปรง	✓		

คำอธิบาย

บ่อย ๆ	หมายถึง	ข้อความนั้นเกิดขึ้นตรงกับการปฏิบัติของนักเรียนบ่อยแต่ไม่เป็นประจำ
นาน ๆ ครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นเกิดขึ้นตรงกับการปฏิบัติของนักเรียนไม่บ่อยนัก
ไม่เคยปฏิบัติ	หมายถึง	ข้อความนั้นเกิดขึ้นตรงกับการปฏิบัติของนักเรียนนาน ๆ ครั้งหรือไม่เคย

เกณฑ์การให้คะแนน

บ่อย ๆ	ให้	1	คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	ให้	2	คะแนน
ไม่เคยปฏิบัติ	ให้	3	คะแนน

ตัวอย่างแบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน

คำชี้แจง ให้เขียนเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ โดยเลือกข้อที่ตรงกับการปฏิบัติของนักเรียนมากที่สุด

1. ถ้านักเรียนได้รับการคัดเลือกให้เป็นตัวแทนของโรงเรียนและต้องไปสอบแข่งขันในวันรุ่งขึ้น นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร
  - ก. เข้านอนให้เร็ว จะได้ตื่นแต่เช้า
  - ข. เข้านอนตามปกติ และตั้งนาฬิกาปลุกไว้
  - ค. ดูทีวีรายการที่ชอบให้จบก่อนก่อนแล้วจึงนอนจะได้ไม่เครียด

เกณฑ์การให้คะแนน

3	คะแนน	หมายถึง	นักเรียนมีความรับผิดชอบด้านการเรียนมาก
2	คะแนน	หมายถึง	นักเรียนมีความรับผิดชอบด้านการเรียนปานกลาง
1	คะแนน	หมายถึง	นักเรียนมีความรับผิดชอบด้านการเรียนน้อย

2. โปรแกรมการจัดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อพัฒนาผู้เรียนความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกาย และความรับผิดชอบด้านการเรียน โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดของหลักสูตรกรมอาชีวศึกษา ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เพื่อดูเนื้อหาในหลักสูตรในการจัดกิจกรรมโฮมรูม
2. ศึกษาหลักการเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างคู่มือการจัดกิจกรรมโฮมรูม
3. ศึกษาการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนพณิชยการราชดำเนินธนบุรี เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร โดยการสำรวจข้อมูลจากอาจารย์และนักเรียน จากแบบสอบถามและเน้นที่ความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อจัดเนื้อหากิจกรรมต่างๆให้เหมาะสม ตามความสามารถความสนใจ วัย และพฤติกรรมของผู้เรียน

4. สร้างโปรแกรมการจัดกิจกรรมโฮมรูม สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและให้ครอบคลุมนิยามศัพท์เฉพาะ

5. นำโปรแกรมการจัดกิจกรรมโฮมรูม สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ให้อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ และ ผู้ทรงคุณวุฒิ 1 ท่าน ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ตรวจสอบและพิจารณาความสอดคล้องกันของกิจกรรม เวลา วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ สื่อ-อุปกรณ์ การประเมินผล และความถูกต้องของการใช้ภาษา

6. นำโปรแกรมการจัดกิจกรรมโฮมรูม สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิ

7. นำโปรแกรมการจัดกิจกรรมโฮมรูม สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างในช่วงโฮมรูมที่ทางโรงเรียนจัดไว้ (ดูรายละเอียดของโปรแกรมในภาคผนวก ง ห้ายเล่ม)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. จัดทำหนังสือขออนุญาตใช้เครื่องมือในการวิจัยเสนอคณะกรรมการบริหารโรงเรียน และนัดหมายนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับปวช. 1 ห้อง 2 รอบเช้า จำนวน 36 คน ในการเข้าร่วมกิจกรรมโฮมรูม

2. ก่อนทดลอง (Pretest) ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียนของผู้เรียน บันทึกคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. ดำเนินการทดลอง โดยใช้โปรแกรมการจัดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 ครั้ง โดยดำเนินการสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที ในวันจันทร์ ช่วงโฮมรูม เวลา 9.40 ถึง 10.30 น. ตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2546 ถึง 9 กุมภาพันธ์ 2547 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	หัวข้อเรื่อง
1.	15 ธันวาคม 2546	ปฐมนิเทศ
2.	22 ธันวาคม 2546	ระเบียบวินัย
3.	5 มกราคม 2547	การแต่งกายถูกระเบียบ
4.	12 มกราคม 2547	การแต่งกายถูกระเบียบ
5.	19 มกราคม 2547	การเอาใจใส่ต่อการเรียน
6.	26 มกราคม 2547	การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
7.	2 กุมภาพันธ์ 2547	การตรงต่อเวลา
8.	9 กุมภาพันธ์ 2547	ปัจฉิมนิเทศ

4. หลังทดลอง (Posttest) เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการทดลองโดยใช้โปรแกรมการจัดกิจกรรมโฮมรูมแล้ว ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียนที่ใช้ทดสอบก่อนทดลองอีกครั้งหนึ่ง และบันทึกคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

5. นำผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามทั้งก่อนและหลังทดลองมาเปรียบเทียบดูการพัฒนาของนักเรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างคู่มือพัฒนาผู้เรียนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมโฮมรูม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. ค่าคะแนนเฉลี่ย (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 73)

$$\bar{x} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	$\bar{x}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$s = \sqrt{\frac{1}{n-1} (\sum X^2 - n \bar{X}^2)}$$

เมื่อ	s	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
	$\bar{X}^2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยยกกำลังสอง

3. ค่า t – test แบบ Dependent (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 104)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n\sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ $\sum D$ แทน ผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง
 n แทน จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum D^2$ แทน ผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลองยกกำลังสอง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
$\sum D$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง
$\sum D^2$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลองยกกำลังสอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการศึกษาเปรียบเทียบความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมโฮมรูม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองและหลังทดลองโดยการวิเคราะห์ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

ตาราง 1 ค่าสถิติพื้นฐานและค่า t ของความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมโฮมรูม (n = 36)

แบบสอบถาม	ค่าสถิติพื้นฐานของแบบสอบถาม						
	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		ΣD	ΣD^2	t - test
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D			
1. แบบสอบถามความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกาย							
1.1 เสื้อ	6.36	16.55	7.11	20.47	27	47	5.15**
1.2 กางเกง/กระโปรง	3.67	10.30	4.42	13.72	27	43	5.58**
1.3 ถุงเท้า/ รองเท้า	3.28	8.67	3.36	9.36	3	3	1.78
1.4 แต่งหน้า	3.67	11.05	3.86	12.72	9	11	3.00**
รวม	17.11	28.48	18.83	40.49	64	214	6.30**
2. แบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียน							
2.1 ด้านเอาใจใส่ต่อการเรียน	8.97	2.18	9.91	1.42	70	242	6.71**
2.2 ด้านตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	8.66	2.16	10.05	1.80	68	218	7.09**
2.3 ด้านตรงต่อเวลา	10.38	1.97	11.11	0.94	42	118	4.99**
รวม	28.02	4.97	31.08	3.42	150	950	8.20**

** t (.01 ; df 35) เท่ากับ 2.750

จากตาราง 1 พบว่า ภายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมโฮมรูมเพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียน นักเรียนมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียน เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมโฮมรูม
2. เพื่อสร้างคู่มือการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมโฮมรูม สำหรับนักเรียนนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนพณิชยการราชดำเนินธนบุรี เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนพณิชยการราชดำเนินธนบุรี เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 จำนวน 18 ห้อง มีนักเรียนทั้งสิ้นจำนวน 850 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนพณิชยการราชดำเนินธนบุรี เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 ปวช. 1 ห้อง 2 รอบเช้า จำนวน 36 คน ได้จากการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจากประชากร ซึ่งเป็นห้องที่ผู้วิจัยได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียนให้เป็นกลุ่มตัวอย่างเริ่มต้นในการพัฒนา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกาย และแบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน
2. โปรแกรมการจัดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายของผู้เรียนและความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษาเปรียบเทียบความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมโฮมรูม โดยวิธีการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่า t - test แบบ Dependent

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโฮมรูมมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่.01
2. คู่มือการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมโฮมรูม สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียนของผู้เรียนได้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการสร้างคู่มือการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมโฮมรูม สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) ชั้นปีที่1โรงเรียนพณิชยการราชดำเนินธนบุรี เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร เพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน ผู้วิจัยสามารถนำประเด็นสำคัญมาอภิปรายได้ดังนี้

1. จากผลการวิเคราะห์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกาย และความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังที่เข้าร่วมกิจกรรมโฮมรูม พบว่า นักเรียนมีการพัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียนเพิ่มขึ้น เป็นผลมาจากคู่มือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นได้จัดกิจกรรมให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับผู้เรียน และกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมกิจกรรมและส่งเสริมพัฒนาการนักเรียน จากการวิเคราะห์ค่าความต่างของคะแนน พบว่า ความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน มีคะแนนเฉลี่ยหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีพฤติกรรมมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียนเพิ่มมากขึ้น จากผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าคู่มือการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมโฮมรูมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถพัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียนของผู้เรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรศรี จารุไพบูลย์ (2545 : 50-51) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาความรับผิดชอบของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.)สาขาวิชาการโรงแรมสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร โดยการปฏิบัติการ พบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมฝึกปฏิบัติมีการพัฒนาความรับผิดชอบสูงขึ้น และงานวิจัยของ ธิดิมา จักรเพชร (2544 : 55) ได้ศึกษาผลของชุดแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่ได้มีการใช้ชุดแนะแนวมีความมีวินัยในตนเองสูงขึ้น แสดงให้เห็นว่า คู่มือพัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกาย และความรับผิดชอบด้านการเรียน สามารถนำมาพัฒนาผู้เรียนได้โดยใช้เทคนิค วิธีการดำเนินการอย่างมีระบบมีขั้นตอนและมีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมแต่ละกิจกรรมอย่างถูกต้องตลอดจนสามารถนำไปปรับใช้กับผู้เรียนได้ ก็จะทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรมในการพัฒนาผู้เรียนได้

2. คู่มือการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมโฮมรูม สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนพณิชยการราชดำเนินธนบุรี เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นเครื่องมือที่นำไปทดลองใช้ในชั่วโมงโฮมรูมกับนักเรียนระดับชั้นปวช. 1 ห้อง 2 รอบเช้า ซึ่งผู้วิจัยเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและได้ดำเนินกิจกรรมเอง โดยเริ่มทดลองเมื่อวันจันทร์ที่ 1 ธันวาคม 2546 ถึงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2547 จากการทดลองพบว่า นักเรียนให้ความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมในชั่วโมงโฮมรูมตามเวลาที่โรงเรียนกำหนด คือ ช่วงเวลา 9.40 ถึง 10.30 น. รวมเวลาในคาบกิจกรรมโฮมรูม คาบละ 50 นาที ซึ่งสอดคล้องกับ ประเสริฐ ชูสิงห์ (2538:179) ที่กล่าวถึงการกำหนดเวลาของกิจกรรมโฮมรูมไว้ว่า สามารถจัดได้ในหลายโอกาสโดยพิจารณาเลือก กำหนดให้เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของผู้เรียน และเนื้อหาของกิจกรรมที่จัดให้กับผู้เรียนเป็น กิจกรรมการพัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียนซึ่งผู้เรียน ได้ให้ความสนใจในการร่วมกิจกรรมดี มีการทำใบบันทึกผลงานกลุ่มในการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้ง เพื่อตรวจสอบความรู้ความเข้าใจ จากการสังเกตและจากผลการตรวจใบบันทึกผลงานกลุ่มในแต่ละ กิจกรรม พบว่า ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของกิจกรรมดีและเกิดการพัฒนาดตนเองมากขึ้น แสดงให้เห็นว่า คู่มือการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมโฮมรูมเพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการ แต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียนของผู้เรียนบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อสร้างคู่มือการพัฒนาผู้เรียน โดยใช้กิจกรรมโฮมรูม สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 และใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมโฮมรูมให้กับนักเรียนระดับชั้นปวช. 1 ในการพัฒนาด้านต่างๆต่อไปและยังสามารถเป็นแนวทาง ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมให้กับระดับชั้นอื่นๆ ได้โดยปรับรูปแบบกิจกรรมและเนื้อหาให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับนักเรียน
2. การนำคู่มือการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมโฮมรูมไปใช้กับนักเรียน ควรควรศึกษาและ ทำความเข้าใจในกิจกรรมแต่ละกิจกรรมก่อนนำไปใช้ และปรับใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน
3. กิจกรรมที่จัดให้กับนักเรียนโดยใช้เทคนิคในรูปแบบต่างๆที่หลากหลาย และมีความ เหมาะสมกับผู้เรียนจะทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ และร่วมกิจกรรม แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมที่จะ จัดให้กับผู้เรียนมีส่วนช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจที่จะร่วมกิจกรรม ซึ่งผู้เรียนเกิดการพัฒนาดตนเอง เพิ่มมากขึ้น
4. เวลาที่ใช้ไม่ควรน้อยเกินไปหรือมากเกินไป เพราะถ้าเวลาน้อยเกินไปอาจจะทำให้การ ดำเนินกิจกรรมต้องดำเนินไปด้วยความเร่งรีบและไม่สมบูรณ์ และถ้าเวลามากเกินไปอาจจะทำให้ เกิดความเบื่อหน่ายในการดำเนินกิจกรรมได้
5. ควรนำคู่มือการพัฒนาผู้เรียนมาใช้กับผู้เรียน ฯลฯ ในภาคเรียนที่ 1 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ ผู้เรียนเริ่มปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ เพื่อนใหม่ ภายในโรงเรียน ซึ่งอาจจะทำให้ผู้เรียน สามารถปรับตัวพฤติกรรมได้ง่ายขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ในการวิจัยต่อไปควรรหาประสิทธิภาพของกลุ่ม
2. ควรมีการจัดทำคู่มือการดำเนินกิจกรรมโฮมรูมของแต่ละชั้นปีโดยมีการพัฒนาและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
3. ในการจัดทำคู่มือการพัฒนาผู้เรียนในระดับชั้นอื่นๆ ควรมีการสำรวจความต้องการและความสนใจของ ผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมเสนอหัวข้อกิจกรรมและรูปแบบกิจกรรม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. (2534). หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2535). คู่มือการนิเทศก์การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในสถานศึกษาสังกัดการสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กมลวัฒน์ วันวิชัย. (2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสตรีวัดอัมพรสวรรค์ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กรมวิชาการ กองวิจัยทางการศึกษา. (2544). การศึกษาสภาพความรู้ความเข้าใจและวิธีพัฒนาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของผู้เรียน. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมวิชาการ. (2540). ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ เทคโนโลยี เครื่องมือวัดและประเมินเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมที่เน้นความมีวินัย และความป็นประชาธิปไตย กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ระดับประถมศึกษา.กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2540). แผนพัฒนาการแนะแนว ระยะที่ 2 (พ.ศ.2540 - 2544). กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2538). คู่มือการดำเนินโครงการส่งเสริมอาชีพและการเรียนรู้ควบคู่การทำงาน. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ.
- กรมสุขภาพจิต. (2544). บทความการฝึกวินัยสำหรับเด็ก. กระทรวงสาธารณสุข
- กันทวัลย์ ภูวนันธุ์. (2543). ผลของการใช้โปรแกรมชุดแนะแนวในการพัฒนาเจตคติต่อการดูแลสุขภาพทางเพศ และ ความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดชัยมงคล สังกัดกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ขวัญฤดี ขำช่อนสัตย์. (2542). การศึกษาพฤติกรรมความรับผิดชอบ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล. ปริญญาโท กศ.ม (การอุดมศึกษา).กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด . กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- คำนึ่ง อยู่เลิศ. (2541). ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร.
ปริชญานิพนธ์ กศ.ม (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คมเพชร ฉัตรศุกุล. (2521). การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและ
จิตวิทยาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
_____ . (2523). การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการ
ศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .
- จूरี่รัตน์ นันทย์ทวีกุล. (2538). การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร . ปริชญานิพนธ์ กศ.ม (การวัดผลการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- จุพาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2535). เอกสารประกอบการศึกษาวิชา 313-153. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุพาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทร์ฉาย พิทักษ์ศิริกุล. (2532). ผลของการจัดโปรแกรมการฝึกความกล้าแสดงออกต่อความรู้สึก
เห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการ-
ศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุพาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เชาวนา อมรสง์เจริญ. (2537). ผลของการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อความภาคภูมิใจในตนเองของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ชุตินาถ รัตนจรณะ. (2527). การศึกษาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักศึกษาระดับปริญญาตรีใน
วิทยาลัยครูภาคกลาง. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โชติ บุญนิชีวนิช. (2541). การเปรียบเทียบผลการใช้สัญลักษณ์เงื่อนไข ต่อการใช้หลักพีระมิดเพื่อ
พัฒนาการมีวินัยในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทรา-
ชินุทิศหอวัง นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร
- ช่อลัดดา ขวัญเมือง. (2542). กิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน. พิษณุโลก : ภาควิชาจิตวิทยาและ
การแนะแนว คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก.
- ดุขฎี ทรัพย์ปรุง. (2529). ผลการใช้บทบาทสมมติเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดรางบัว. ปริชญานิพนธ์. กศ.ม. (จิตวิทยา
การศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ทิตนา แชมมณี. (2527). ลักษณะที่สำคัญของเทคนิคการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ และสถานการณ์จำลอง ในกลวิธีสอนจริยศึกษาและการสอดแทรกคุณธรรมในการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 .กรุงเทพฯ : สภาyükสมาคมแห่งชาติในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ทิตนา แชมมณีและคณะ. (2522).กลุ่มสัมพันธ์:ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ เล่ม 1. กรุงเทพฯ : บุรพาติลปการพิมพ์.
- ทองชุบ ตรีแก้ว. (2545). คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา. สารนิพนธ์ กศ.ม.(บริหารการศึกษา).กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .ถ่ายเอกสาร
- ธิดิมา จักรเพชร. (2544). ผลของชุดการแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ กรุงเทพมหานคร.สารนิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธัญพร บุษปฤกษ์. (2543). บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาในทัศนะของนักศึกษา และปัญหาในการทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยาเขตกลุ่มช่างอุตสาหกรรมในสวนกลาง สังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นวรรตน์ ปลื้มสติ. (2544). ผลของการแนะแนวอาชีพที่มีต่อเจตคติต่ออาชีพอิสระ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ กรุงเทพมหานคร. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เบญจพร ผ่องผัน. (2545). การสร้างคู่มือการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม). ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญดา ยิ้มน้อย. (2536). ผลของการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อความนิยมไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนค่ายธนะรัชต์ อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญพา มิลินทสุด. (2532). วินัยของนักเรียนอาชีวศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประเสริฐ ชูสิงห์. (2538). กิจกรรมโฮมรูม. ปัตตานี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

- ✓ ปรีชา ช่างขวัญยืนและคนอื่นๆ. (2539). *เทคนิคการเขียนและผลิตตำรา*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียา ชัยนิยม. (2542). *การศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการสอนความรับผิดชอบและความมีระเบียบวินัยโดยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ในสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานคร.ปริญญาโท กศ.ม.(การวิจัยทางการประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปัญญา สดสง่า. (2531). *วินัยของนักเรียน การประพฤติผิดวินัย การป้องกันและการแก้ไข ตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา* สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร.ปริญญาโท กศ.ม. (บริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ผกา บุญเรือง. (2530). *เอกสารประกอบการสอนวิชาแนะแนว 314 กิจกรรมนักเรียน*. ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางแสน
- พนม ลีมารีย์. (2533). *การแนะแนวเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์. ถ่ายเอกสาร.
- เพยาวี เกาทัณฑ์ทอง. (2534). *การศึกษาพฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี*.ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พรทิพย์ โรจนสุนันท์, พญ. คุณหญิง. (2546). *วัยรุ่น วุ่นวาย สดใสหรือเศร้า*. กรุงเทพฯ : มติชน.
- พรรณิ ทองทับ. (2545). *ผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีเอี่ยมอนุสรณ์ เขตบางนา กรุงเทพมหานคร*. สานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2543). *ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- พุทธชาติ เพชรสถิตย์. (2535). *การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองและการอภิปรายกลุ่มที่มีผลต่อพฤติกรรมการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดธรรมมงคล.ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- ปัญญา สาธิต. (2523). *การบริหารการศึกษา*. ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร.
- ภัทร ยันตรกร. (2543). *ระดับคุณธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. รายงานการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร

- ภัทรกานต์ เผ่าบุญเกิด. (2530). การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เพื่อปรับพฤติกรรมหนีเรียนของนักเรียนโรงเรียนเซนต์จอห์นอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เยาวภา กันทรวิชยากุล. (2530). ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีผลต่อพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนในห้องเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนป่าโมกษวิทยาคม จังหวัดอ่างทอง. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โยธิน แซ่เสียง. (2529). การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโฮมรูม ตามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่นักเรียนคาดหวังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดยะลา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ระพีพร นิมประยูร. (2537). ผลการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพที่มีต่อความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดดอนหวาย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม .ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ราตรี เหล่าหะเกียรติ. (2542). การศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมโฮมรูมโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร .ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว)กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525).พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ 2525 . พิมพ์ครั้งที่ 18 กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- รัชณี งามสมัน. (2533). การศึกษาคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ ตามทัศนะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสตูล.ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เรณู พินิจการ. (2545).การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางลี่วิทยา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วณิช บรรจง และคณะ. (2515). วิชาการศึกษাজิตวิทยาการศึกษา. นครปฐม : วิทยาลัยครู นครปฐม.

- วสัน ปูนผล (2542). การพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางไทรวิทยาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- วิไล พังสอาด. (2542). การเปรียบเทียบผลของการใช้บทบาทสมมติและการใช้แม่แบบที่มีต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวังตะเคียนวิทยาคม อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิวัฒน์ อัคราณิษฐ์. (2523). ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับความซื่อสัตย์ของเด็กไทย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วัชรีย์ ทรัพย์มี และสมจิต ชิวปรีชา. (2538). คู่มือการจัดกิจกรรมโฮมรูม. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัฒนา พัทธราวิช . (2531) . หลักการแนะแนว. ตำราและเอกสาร ฉบับที่ 14 ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ. หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฝึกหัดครู.
- ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์และคนอื่นๆ . (2535) .เส้นทางก้าวหน้าของข้าราชการครู : คู่มือการจัดทำผลงานทางวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : ประดิพัทธ์การพิมพ์.
- สินีนางู สุทธจินดา. (2543). การศึกษาวินัยในตนเองของนักเรียนสาขาวิชาพาณิชยการ โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- สุกัญญา ศิลประสาท. (2544). การพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ. สารนิพนธ์ กศ.ม.(การสอนภาษาอังกฤษ). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุขพัชรา ชิมเจริญ. (2545). ชุดปฏิรูปการเรียนรู้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ 2544 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพมหานคร : ประสานมิตร.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2541). ทำไมต้องปฏิรูปการเรียนรู้การปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวคิด 5 ทฤษฎี. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไเอเดียสแควร์.
- สุนนา อัครายุทธ์กุล. (2523). บทบาทที่ได้ปฏิบัติจริงและปัญหาในการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลักสูตรพุทธศักราช 2521 ประจำปีการศึกษา 2521 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชลบุรี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุรจิต วรรณรักษ์. (2540). ผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สื่อเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. (2545, มีนาคม). สานปฏิรูป. 5 (48) : 106.

สบโชค พูลนาม. (2532). ความสัมพันธ์ระหว่างความซื่อสัตย์กับความรู้อับอาย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สมจิต ห่อทอง. (2543). การศึกษาความรับผิดชอบต่อปัญหาและแนวทางแก้ไขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระโขนงวิทยา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2534). คู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์.

อนุชิต เริงจำเนียร. (2545). คู่มือการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะคนดีของนักเรียนนักศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา. สารนิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

อมรวรรณ แก้วผ่อง. (2542) .การเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่ม และการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดน้อยใน กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เอกวุฒิ ไกรมาก. (2541). การสร้างคู่มือในการจัดหาและใช้ประโยชน์วิทยากรท้องถิ่น สอนวิชาช่างอุตสาหกรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อัจจิมา จินวาลา. (2535). การเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่ม และกรณีตัวอย่างที่มีต่อความรับผิดชอบต่อโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ จังหวัดนราธิวาส. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- อรรถวรรณ นิยะโต. (2536). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบต่อนตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาโดยใช้การสอนแบบบูรณาการกับการสอนตามคู่มือครู.ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- อรรถี จารุไพบูลย์. (2545). *การพัฒนาความรับผิดชอบของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาวิชาการโรงแรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร โดยการฝึกภาคปฏิบัติ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- อุษณี เย็นสบาย. (2533). *จิตวิทยาการแนะแนว. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.*
- อ้อยทิพย์ ทองดี. (2537). *ผลของการพัฒนาจริยธรรมด้านความรับผิดชอบด้วยวิธีการสร้างความตระหนักและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.*
- Bacon, Charles Samuel (1989, May). "Teacher Goal Structures and Student Responsibility for Learning ; A Student Perspective, *Dissertation Abstracts International*. 46 (9) : 659.
- Brown , C.G. and Thomas S.Chon . (1968). *The Study of Leadership* .The Interstate Printer and Publishers. Inc ., Illinois.
- Cattell, Raymond B. (1963) . *Manual for Jr.-Sr. High School Personality Questionnaire "HSP" Form A. Illinois: The Institute For Personality and Ability Testing.*
- Dale, Edgar.(1969). *Audio Visual Method in Teaching*. New York : Holt - Rinehart and Winston.
- Dickinson , Leslie. (1987) . *Self – Instruction in Language Learning* . Cambridge; CambridgeUniversity Press.
- Flippo,Edwin B. (1966). *Management ; A Behavioral Approach*. Allyn and Bacon.
- Funk & Wagnalls.(1961). *New Standard Dictionary of The English Language*. New York : McGraw – Hill Book Company.
- Garvie and Janet Lee. (1992, July). The Effect of A Teacher as Advisor Program on Factors Related to Students Dropout Rate. *Dissertation Abstract University of Miami*.
- Harris , Brother Philip. (1956:February.) " Using Homeroom for Guidance in Personality Development." *Catholic Education Review*.

- Hurlock.(1967) .*Adolescent Development*. 3rd ed New York : McGraw – Hill Book Company.
- Lawshe , C.H.(1966). *Principles of Personal Testing* .New York : McGraw – Hill Book Company.
- Lincoln , M.E. (1956 : March). " Educational and Vocational Information as Part of A Guidance Program with Criteria for Measuring Result " Doctoral Dissertation . Cambridge : Harvard University.
- Mitton, Betty L.and Dale B. Harris.(1962, Munch)." The Development of Responsibility in Children ." *The Child : A Book Reading* . 46 : 407- 416.
- Peck, R.F.and Havighurst , R.J .(1963). *Child Development and Personality*. New Jersey: Willey & Sons Inc.
- Shores,Harl R. (1965). *Instruction Materials An Instructional For Teacher*. New York : The Tonald Press Company.
- Traxler, Muther E. (1966). *Techniques of Guidance*. New York : Harper and Row.
- Wegner , Jisephine E. (1956, January). "*Factors Conductive to the Effective Functioning of the Homeroom Organization*. Bulletin of the National Association of School Principles.
- Zunick , Michael. (1963 , May-June). "Developmental Responsibility Perception or Lower and Middle Class Children," *The Journal of Educational Research* , 56 (9) : 497.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือราชการติดต่อเกี่ยวกับการจัดทำสารนิพนธ์

ที่ ศร 0519.12/ 6358 .

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

28 สิงหาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม และโปรแกรม

เนื่องด้วย นางณัฐมน พันธุ์ชาติ นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การสร้างคู่มือพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมโฮมรูมสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนพณิชยการราชดำเนิน-ธนบุรี เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทนา วงษ์อินทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกาย ของผู้เรียน แบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน และโปรแกรมการจัดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียน สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม และ โปรแกรมให้ นางณัฐมน พันธุ์ชาติ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-8911610-9 ต่อ 127 - 129

มือถือ 06-8983111

ที่ ศธ 0519.12/ 4934

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

13 ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพณิชยการราชดำเนิน - ธนบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย โปรแกรม และแบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางณัฐมน พันธุ์ชาติริ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การสร้างคู่มือพัฒนาผู้เรียน โดยใช้กิจกรรมโอมรุมสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนพณิชยการราชดำเนิน-ธนบุรี เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภัทมา วงษ์อินทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอใช้สถานที่ทดลองสอนตามโปรแกรมการจัดกิจกรรมโอมรุมเพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกาย และความรับผิดชอบด้านการเรียนสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 กับนักเรียนระดับ ปวช. ชั้นปีที่ 1 จำนวน 25 คน และเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกาย และความรับผิดชอบด้านการเรียน ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางณัฐมน พันธุ์ชาติริ ได้เก็บข้อมูล ในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ลล น

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-8911610-9 ต่อ 127 - 129

มือถือ 06-8983111

ที่ ศธ 0519.12/ 7169

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๙ ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนพณิชยการราชดำเนิน - ธนบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย โปรแกรม และแบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางฉัฐมน พันธุ์ชาตรี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การสร้างคู่มือพัฒนาผู้เรียน โดยใช้กิจกรรมโฮมรูมสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนพณิชยการราชดำเนิน-ธนบุรี เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทนา วงษ์อินทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณี นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอใช้สถานที่ และขอใช้โปรแกรมการจัดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกาย และความรับผิดชอบด้านการเรียนสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 กับนักเรียนระดับ ปวช. ชั้นปีที่ 1 จำนวน 25 คน และตอบแบบสอบถามความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกาย และความรับผิดชอบด้านการเรียน ในระหว่างเดือนธันวาคม 2546 - มกราคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางฉัฐมน พันธุ์ชาตรี ได้เก็บข้อมูล ในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นันทนา หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-8911610-9 ต่อ 127 - 129

มือถือ 06-8983111

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียน

แบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน

แบบสอบถามความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียน

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการสำรวจพฤติกรรมของนักเรียนที่อาจเกิดขึ้นได้กับตัวนักเรียนเอง และผลที่ได้จากแบบสอบถามจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในการนำข้อมูลไปศึกษาค้นคว้าหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนานักเรียนต่อไป

2. แบบสอบถามมีจำนวน 10 ข้อ

3. ให้นักเรียนอ่านรายการพฤติกรรมและพิจารณาตัวเลือกกว่านักเรียนปฏิบัติตนมากน้อยเพียงใด

4. ให้นักเรียนเลือกระดับการปฏิบัติที่กำหนดให้เพียงตัวเลือกเดียว ที่ตรงกับความจริงของตัวนักเรียนมากที่สุด

5. คำตอบของนักเรียนไม่มีถูกหรือผิด เพราะแต่ละคนย่อมมีการกระทำที่แตกต่างกัน และกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับการปฏิบัติตนด้านความมีระเบียบวินัยในการแต่งกายของนักเรียนแต่ละข้อ แล้วพิจารณาว่านักเรียนเคยปฏิบัติพฤติกรรมนั้นมากน้อยเพียงใด และขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการปฏิบัติของนักเรียนตรงความเป็นจริงมากที่สุดเพียง 1 ช่องเท่านั้น

ตัวอย่าง

ข้อที่	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ		
		บ่อยๆ	นานๆครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ
1.	นักเรียนปล่อยชายเสื้อไว้นอกกางเกง หรือกระโปรง	✓		

คำอธิบาย

บ่อยๆ หมายถึง ข้อความนั้นเกิดขึ้นตรงกับการปฏิบัติของนักเรียนบ่อยแต่ไม่เป็นประจำ

นานๆครั้ง หมายถึง ข้อความนั้นเกิดขึ้นตรงกับการปฏิบัติของนักเรียนไม่บ่อยนัก

ไม่เคยปฏิบัติ หมายถึง ข้อความนั้นเกิดขึ้นตรงกับการปฏิบัติของนักเรียนนานๆครั้งหรือไม่เคย

ข้อที่	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ		
		บ่อยๆ	นานๆครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ
1	นักเรียนยิ้มสีชมพูตามแฟชั่น			
2	นักเรียนสวมเสื้อมีลวดลาย			
3	นักเรียนสวมเสื้อที่เนื้อผ้าบาง			
4	นักเรียนสวมกางเกง หรือ กระโปรงผ้ายีนส์			
5	นักเรียนปล่อยชายเสื้อไว้นอกกางเกง หรือกระโปรง			
6	นักเรียนสวมรองเท้าแตะมาเรียน			
7	นักเรียนหญิงแต่งหน้ามาเรียน			
8	นักเรียนหญิงใส่กระโปรงเหนือเข่า			
9	นักเรียนชายใส่กางเกงทรงยีนส์			
10.	นักเรียนชายไม่ใส่ถุงเท้ามาเรียน			

เกณฑ์การให้คะแนน

บ่อยๆ	ให้	1	คะแนน
นานๆครั้ง	ให้	2	คะแนน
ไม่เคยปฏิบัติ	ให้	3	คะแนน

แบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการสำรวจพฤติกรรมของนักเรียน ที่อาจเกิดขึ้นได้กับตัวนักเรียนเอง และผลที่ได้จากแบบสอบถามจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในการนำข้อมูลไปศึกษาค้นคว้าหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้นักเรียนต่อไป
2. แบบสอบถามมีจำนวน 12 ข้อ
3. ให้นักเรียนอ่านโจทย์ให้เข้าใจ และพิจารณาตัวเลือกที่นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไรในสถานการณ์นั้น
4. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่กำหนดให้เพียงตัวเลือกเดียว ที่ตรงกับการปฏิบัติของนักเรียนมากที่สุด
5. ขอให้นักเรียนเลือกตอบให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด คำตอบของนักเรียนไม่มีถูกหรือผิด เพราะนักเรียนแต่ละคนย่อมมีการกระทำที่แตกต่างกัน และกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

คำชี้แจง ให้เขียนเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ โดยเลือกข้อที่ตรงกับการปฏิบัติของนักเรียนมากที่สุด

ความรับผิดชอบของนักเรียน ด้านการเอาใจใส่ต่อการเรียน

1. สุดใจทำข้อสอบทุกวิชาเสร็จก่อนเวลาที่กำหนดเสมอแต่ผลคะแนนออกมาต่ำเสมอ ถ้านักเรียนเป็นสุดใจนักเรียนจะทำอะไรถ้ามีการสอบอีก
  - ก. อ่านข้อสอบแต่ละข้ออย่างช้า ๆ ทีละข้อ
  - ข. หลังจากทำเสร็จแล้วตรวจทานอีกครั้ง
  - ค. เลือกทำข้อสอบข้อที่ง่าย ๆ ก่อน
2. เมื่อนักเรียนเรียนวิชาคณิตศาสตร์ไม่เข้าใจ นักเรียนจะอย่างไร
  - ก. ไม่อยากสนใจเพราะเรียนไปก็ไม่รู้เรื่อง
  - ข. ถามครูหรือเพื่อนที่เข้าใจให้อธิบายให้ฟัง
  - ค. กลับไปถามรุ่นพี่ที่บ้านจะได้ไม่อายเพื่อน
3. ถ้านักเรียนทำแบบฝึกหัดเสร็จแล้ว และมีเวลาเหลือ นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร
  - ก. รีบนำไปส่งครูแล้วนำหนังสือการ์ตูนมาอ่าน
  - ข. ชวนเพื่อนคุยคุ้ยแะโดยไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่น
  - ค. ทบทวนบทเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น
4. วิชาภาษาไทยครูสอนจบบทเรียนแล้วและมอบหมายงานให้ทำในชั้นเรียน และส่งท้ายชั่วโมงเอกพล ไม่ค่อยเข้าใจเนื้อหาเท่าที่ควร ถ้านักเรียนเป็นเอกพลนักเรียนจะอย่างไร
  - ก. ทำเท่าที่ทำได้ ข้อไหนทำไม่ได้ก็เว้นไว้
  - ข. พยายามทำให้เสร็จ ข้อไหนไม่เข้าใจก็ถามเพื่อนหรือครู
  - ค. ไม่ทำคุยกับเพื่อน ไว้รอลอกเพื่อนตอนใกล้ๆจะหมดเวลา

ความรับผิดชอบของนักเรียน ด้านตั้งใจปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

5. ถ้านักเรียนได้รับการคัดเลือกให้เป็นตัวแทนของโรงเรียนและต้องไปสอบแข่งขันในวันรุ่งขึ้นนักเรียน จะปฏิบัติตนอย่างไร
  - ก. เข้านอนให้เร็ว จะได้ตื่นแต่เช้า
  - ข. เข้านอนตามปกติ และตั้งนาฬิกาปลุกไว้
  - ค. ดูทีวีรายการที่ชอบให้จบก่อนก่อนแล้วจึงนอนจะได้ไม่เครียด
6. อ้อมมีการบ้านหลายวิชา แต่มีรายการโทรทัศน์สนุกมากช่วงตอนเย็น ถ้านักเรียนเป็นอ้อมจะทำอย่างไร
  - ก. ทำการบ้านให้เสร็จก่อนแล้วจึงดูบางรายการ
  - ข. เก็บการบ้านไว้ทำตอนเช้ามีดหรือไปลอกเพื่อนที่โรงเรียน
  - ค. ดูทีวีและทำการบ้านช่วงพักโฆษณา

7. วินิตต้องทำการบ้านเพื่อส่งในวันพรุ่งนี้ แต่ประธานมาชวนไปเล่นวิดีโอเกม ถ้านักเรียนเป็นวินิต นักเรียนจะอย่างไร
- ชวนประธานทำการบ้านให้เสร็จเพื่อจะได้มีส่งในวันพรุ่งนี้
  - ไปเล่นวิดีโอกับประธานก่อน เพราะกลัวเพื่อนจะโกรธ
  - บอกประธานว่าไปเล่นคนเดียวเถอะ
8. ลदानัดหมายกับเพื่อนๆ เพื่อที่จะมาจัดห้องเรียนในวันเสาร์ แต่พอถึงวันเสาร์ลดาเกิดปวดท้องมาก ถ้านักเรียนเป็นลดา นักเรียนจะอย่างไร
- อยู่บ้านไม่มาตามที่นัดหมาย เพื่อนโทรมาแล้วค่อยบอกว่าปวดท้อง
  - โทรบอกเพื่อนว่ายกเลิก และให้เลื่อนมาจัดในวันอื่น
  - ให้คนที่บ้านมาบอกเพื่อนๆ ว่าให้ดำเนินการไปก่อน จะมาช้าเพราะต้องไปหาหมอ

ความรับผิดชอบของนักเรียน ด้านตรงต่อเวลา

9. สมปองเข้าห้องเรียนสายเป็นประจำทำให้เพื่อนต้องคอย วันต่อมาสมศักดิ์จึงเข้าห้องเรียนสายบ้าง เพื่อจะได้ไม่ต้องคอยสมปอง ครูจึงเรียกสมปองมาอบรมตักเตือน ถ้านักเรียนเป็นสมปองนักเรียน จะอย่างไร
- พยายามเข้าเรียนให้ตรงเวลา เพื่อเพื่อนจะได้ไม่เอาแบบอย่าง
  - มาตรงเวลาบ้างบางวันเพื่อเพื่อนจะได้ไม่ต่อว่ามากนัก
  - ทำตัวปกติเหมือนเดิม ถ้ามีปัญหาหนักก็ไม่เข้าห้องเรียนเลย
10. วิชดาขอยืมหนังสือจากห้องสมุดของโรงเรียนมา พอถึงกำหนดเวลาที่จะต้องคืนหนังสือก็ไม่ยอม นำหนังสือมา ถ้านักเรียนเป็นวิชดา นักเรียนจะอย่างไร
- ยอมเสียค่าปรับ เพราะส่งเกินกำหนดเวลา
  - ไม่คืนหนังสือแล้วบอกว่าทำหนังสือหาย
  - ส่งคืนตามกำหนดเวลาจะได้ไม่มีปัญหา
11. นักเรียนควรเอาแบบอย่างใครใน 3 คนที่กล่าวต่อไปนี้
- จอยเรียนเก่ง แต่ชอบเข้าห้องเรียนสาย
  - จีบเรียนหนังสือปานกลางแต่มาเรียนทุกวัน
  - จ้อยทำงานเรียบร้อย แต่ส่งงานช้า
12. ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนชั่วโมงเรียนและเปลี่ยนห้องเรียนเพื่อเรียนวิชาคณิตศาสตร์ สุชาติมักจะทำเข้าเรียนช้าจึงถูกครูหักคะแนนเป็นประจำ ถ้านักเรียนเป็นสุชาตินักเรียนจะอย่างไร
- เข้าห้องเรียนช้าเหมือนเดิมเพราะถูกหักคะแนนมาตลอดอยู่แล้ว
  - ให้เพื่อนบอกครูว่าไปเข้าห้องน้ำเดียวมาจะได้ไม่ถูกหักคะแนน
  - เข้าห้องเรียนให้ตรงเวลา จะได้ไม่ถูกหักคะแนนอีก

ตาราง 2 แสดงโครงสร้างแบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน

ลำดับที่	พฤติกรรม	จำนวนข้อ	ข้อที่
1.	ด้านการเอาใจใส่ต่อการเรียน	4	1, 2, 3, 4,
2.	ด้านตั้งใจปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย	4	5, 6, 7, 8
3.	ด้านตรงต่อเวลา	4	9, 10, 11, 12
	รวม	12	

ตาราง 3 คะแนนแบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน

ข้อที่	ก	ข	ค
1	2	3	1
2	1	3	2
3	1	2	3
4	2	3	1
5	3	2	1
6	3	1	2
7	3	1	2
8	1	2	3
9	3	2	1
10	2	1	3
11	1	3	2
12	1	2	3

<u>หมายเหตุ</u>	3	คะแนน	หมายถึง	นักเรียนมีความรับผิดชอบด้านการเรียนมาก
	2	คะแนน	หมายถึง	นักเรียนมีความรับผิดชอบด้านการเรียนปานกลาง
	1	คะแนน	หมายถึง	นักเรียนมีความรับผิดชอบด้านการเรียนน้อย

ภาคผนวก ค

- ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
- ตารางแสดงค่าสถิติพื้นฐาน และ ค่า t ของแบบสอบถาม ฯ

ตาราง 4 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกาย
ของนักเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	4.9497
2	6.1017
3	3.3955
4	8.3152
5	2.0000
6	2.7735
7	4.4272
8	5.7155
9	5.1962
10	5.1962

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.6522

ตาราง 5 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียนของ
นักเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	5.0471
2	1.8898
3	4.7068
4	6.1017
5	2.7456
6	4.4721
7	4.0567
8	2.5022
9	4.2640
10	3.3955
11	2.2942
12	3.5301

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.7620

ตาราง 6 ค่าสถิติพื้นฐาน และค่า t ของนักเรียน ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมโฮมรูม

แบบสอบถามความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบของนักเรียน																		
ข้อมูล	แบบสอบถามความมีระเบียบวินัย								รวม		ความรับผิดชอบของนักเรียน						รวม	
	เสีย		ทางแกว/ กระโปรง		ถุงเท้า/ รองเท้า		แต่งหน้า/ สีผม				ด้านเอาใจใส่ ต่อการเรียน		ด้านตั้งใจ ปฏิบัติหน้าที่ ที่ได้รับมอบ หมาย		ด้านตรง ต่อเวลา			
คนที่	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง			ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง		
1	6	7	2	3	3	3	3	3	14	16	8	9	7	11	12	12	27	32
2	6	7	6	6	4	4	3	3	19	20	8	12	8	7	10	11	26	30
3	7	7	3	4	2	2	4	4	16	17	12	11	12	12	11	11	35	34
4	8	8	6	6	5	5	3	3	22	22	7	9	9	11	6	12	22	32
5	7	7	4	4	3	3	4	4	18	18	10	11	11	11	12	12	33	34
6	3	5	2	4	4	4	2	2	11	15	10	9	9	7	8	9	27	25
7	9	9	6	6	6	6	3	3	24	24	6	9	7	7	10	10	23	26
8	9	9	4	5	3	3	5	5	21	22	9	10	7	11	7	11	21	32
9	6	6	6	6	3	3	5	5	20	20	6	8	9	7	7	10	22	25
10	5	7	4	4	2	2	6	5	17	18	7	10	6	11	9	12	22	23
11	8	8	3	4	2	2	4	4	17	18	7	11	11	12	12	12	30	35
12	5	7	3	3	5	5	2	2	15	17	9	11	6	12	12	12	27	35
13	7	8	3	4	3	3	5	6	18	21	10	11	10	12	11	12	31	35
14	7	7	4	5	4	5	3	3	18	21	4	8	4	7	10	10	18	25
15	7	8	3	4	3	3	4	5	17	20	9	11	8	12	11	12	28	35
16	7	7	6	6	4	4	3	3	20	20	8	8	5	9	11	12	24	29
17	5	5	6	6	5	5	3	3	19	19	6	9	5	8	7	10	18	27
18	6	8	4	5	5	5	2	3	17	21	12	10	6	10	10	10	28	30
19	7	7	6	6	6	6	3	3	22	22	10	10	10	11	11	11	31	32
20	7	8	3	4	3	3	5	5	18	20	8	9	8	12	11	12	27	33
21	7	7	4	4	2	2	4	4	17	17	10	12	10	12	12	12	32	36
22	6	8	5	6	4	4	2	2	17	20	12	12	11	10	11	9	34	31
23	6	9	3	5	5	5	3	3	17	22	6	9	8	9	8	10	22	28
24	5	5	2	3	3	3	2	3	12	14	11	10	11	10	12	11	34	31
25	5	7	2	5	3	3	3	5	13	20	10	11	11	12	12	11	33	34
26	8	9	3	4	3	3	5	5	19	21	8	8	7	8	11	11	26	27
27	4	5	2	2	2	2	3	3	11	12	8	9	9	11	10	11	27	31
28	7	7	2	4	2	2	5	5	16	18	12	8	11	9	12	10	35	27
29	6	6	3	4	3	3	5	5	17	18	11	12	9	10	12	10	32	32
30	5	6	2	4	2	3	5	5	14	18	7	7	6	7	10	11	23	25

ตาราง 6 ค่าสถิติพื้นฐาน และค่า t ของนักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมโฮมรูม (ต่อ)

แบบสอบถามความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบของนักเรียน																			
ข้อมูล	แบบสอบถามความมีระเบียบวินัย								รวม		ความรับผิดชอบของนักเรียน						รวม		
	เสีย		กางเกง/กระโปรง		ถุงเท้า/รองเท้า		แต่งหน้า/สีผม				ด้านเอาใจใส่ต่อการเรียน		ด้านตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย		ด้านตรงต่อเวลา				
คนที่	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	n
31	6	7	3	4	2	2	4	4	15	17	10	12	10	10	12	12	32	3	
32	4	6	3	3	2	2	4	4	13	16	12	11	11	11	8	11	31	3	
33	7	8	3	5	1	1	3	4	14	18	12	12	12	12	12	12	36	3	
34	4	4	2	2	5	5	2	2	13	13	8	10	10	12	12	12	30	3	
35	9	9	5	5	2	2	5	5	21	21	12	9	9	9	12	12	33	3	
36	8	8	4	4	2	3	5	5	19	20	10	9	9	10	10	12	29	3	
E X	229	256	132	159	118	121	132	139	616	678	323	357	312	362	374	400	1009	11	
X	6.36	7.11	3.67	4.42	3.28	3.36	3.87	3.86	17.11	18.83	8.79	9.91	8.66	10.05	10.38	11.11	28.02	31	
S.D	16.55	20.47	10.30	13.72	8.67	9.36	11.05	12.72	20.28	40.49	2.18	1.42	2.16	1.80	1.97	0.94	4.97	3	
t-test	5.1473		5.5816		1.7837		3.0000		6.3035		6.7074		7.0851		4.9855		8.2041		

ภาคผนวก ง

โปรแกรมการจัดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัย

ด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียน

สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1

โปรแกรมการจัดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบ
ด้านการเรียน สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เวลา	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ	"เพื่อนเราอยู่ไหน"	50 นาที	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน 2. เพื่อให้ให้นักเรียนทราบจุดประสงค์และแนวทางการเข้าร่วมกิจกรรม 	<p>ครูดำเนินการ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูกล่าวทักทายผู้เรียนและดำเนินกิจกรรมโดย <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม 1.2 ครูอธิบายวิธีการปฏิบัติกิจกรรม 1.3 นักเรียนทุกคนร่วมปฏิบัติกิจกรรม "เพื่อนเราอยู่ไหน"ตามเวลาที่กำหนดเสร็จแล้วให้กลับมานั่งที่เดิม 1.4 ครูให้นักเรียนแต่ละคนเฉลยชื่อเพื่อนที่มีคุณสมบัติตรงตามหัวข้อที่กำหนดให้จนครบทุกคน 1.5 ครูสรุปผลที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรม "เพื่อนเราอยู่ไหน" ว่ากิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีความคุ้นเคย และมีความสนิทสนมกันมากขึ้น ทำให้เราได้รู้จักตนเองและบุคคลอื่นมากขึ้น 2. ครูกล่าวชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมกิจกรรม และแนวทางการปฏิบัติตนในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน 3. ครูนัดหมายการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป
2	ระเบียบวินัย	" มีวินัยได้อย่างไร "	50 นาที	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการมีวินัย 	<p>ครูดำเนิน กิจกรรมโดยมีขั้นตอนดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ชี้หน้า <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ครูกล่าวทักทายนักเรียนและแจ้งหัวข้อเรื่องกิจกรรมให้นักเรียนทราบ 1.2 ครูกล่าวนำถึงความสำคัญของระเบียบวินัยในสังคม และให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นในประเด็น ถ้าสังคมไม่มีระเบียบวินัยจะเป็นอย่างไร

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เวลา	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
					<p>2. ชั้นดำเนินการ</p> <p>2.1 จัดนักเรียนเป็นกลุ่มๆละ 5 คน</p> <p>2.2 ครูแจกใบบันทึกผลงานกลุ่มเพื่อให้นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นประเด็นถ้านักเรียนไม่มีวินัยจะเป็นอย่างไร</p> <p>2.3 ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน</p> <p>2.4.ครูสรุปเพิ่มเติม ชักถามและให้ข้อคิดเห็นกับนักเรียน</p> <p>3. ชั้นสรุป</p> <p>3.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งใบบันทึกผลงานกลุ่ม</p> <p>3.2 ครูสรุปกิจกรรมและประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรม</p> <p>3.3 ครูนัดหมายการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป</p>
3	การแต่งกายถูกระเบียบ	“แต่งอย่างไรให้ถูกระเบียบ ”	50 นาที	<p>1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความตั้งใจและสนใจที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนด้านการแต่งกาย</p> <p>2. เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักถึงผลที่ได้รับจากการปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน</p>	<p>ครูดำเนินกิจกรรมโดยมี ขั้นตอนดังนี้</p> <p>1. ชั้นนำ</p> <p>1.1 ครูกล่าวทักทายนักเรียนและ แจงหัวข้อเรื่องกิจกรรมให้ทราบ</p> <p>2. ชั้นดำเนินการ</p> <p>2.1 จัดนักเรียนเป็นกลุ่มๆละ 5คน</p> <p>2.2 ให้นักเรียนดูภาพเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องกันของเด็กที่แต่งกายผิดระเบียบและถูกระเบียบแล้วร่วมกันอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การแต่งกายถูกระเบียบเกิดผลอย่างไรบ้างและการแต่งกายที่ผิดระเบียบจะเกิดผลอย่างไร - ถ้านักเรียนเป็นนักเรียนจะเป็นแบบไหน เพราะอะไร - ถ้านักเรียนเป็นเด็กที่แต่งกายผิดระเบียบ นักเรียนจะปรับปรุงแก้ไขตนเองหรือไม่ อย่างไร <p>2.3 ครูแจกใบบันทึกผลงานกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มบันทึกผลตามเวลาที่ กำหนด</p>

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เวลา	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
					<p>2.4 ครูอ่านหัวข้อที่ละข้อ และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นร่วมกัน</p> <p>3.ขั้นสรุป</p> <p>3.1 ครูสรุปเพิ่มเติมและให้คำแนะนำในการแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน</p> <p>3.2 ให้นักเรียนส่งใบ บันทึกผลงานกลุ่ม</p> <p>3.3 ครูนัดหมายการเข้าร่วม กิจกรรมครั้งต่อไป</p>
4	การแต่งกายให้ถูกระเบียบ	"บทเรียนของปรีชา"	50	<p>1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของการแต่งกายให้ถูกระเบียบ</p>	<p>ครูดำเนินกิจกรรมโดยมีขั้นตอนดังนี้</p> <p>1. ขั้นนำ</p> <p>1.1 ครูกล่าวทักทายนักเรียน และ ถามว่ามีใครเคยเห็นผู้ที่แต่งกายผิดระเบียบของโรงเรียนบ้างเป็นอย่างไร และถ้านักเรียนแต่งผิดระเบียบมาโรงเรียนนักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรบ้าง</p> <p>2. ขั้นดำเนินการ</p> <p>2.1 จัดนักเรียนเป็นกลุ่มๆละ5คน</p> <p>2.2 ขออาสาสมัครในการแสดงบทบาทสมมติเรื่องบทเรียนของปรีชาแต่ละกลุ่ม โดยให้อ่านเนื้อเรื่องและแสดงบทบาทตามตัวละครที่ได้รับให้เพื่อนๆดู โดยใช้เวลาแสดงประมาณ 20 -25 นาที</p> <p>2.2ครูแจกใบบันทึกผลงานกลุ่มให้แต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกันตามหัวข้อต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปรีชามีแต่งกายเป็นอย่างไรบ้าง - ปรีชาได้รับผลจากการแต่งกายของเขาอย่างไรบ้าง - ถ้านักเรียนเป็นปรีชานักเรียนจะทำอย่างไรต่อไป <p>2.3 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลหน้าชั้นเรียน</p> <p>3. ขั้นสรุป</p> <p>3.1 ครูสรุปเพิ่มเติม และให้คำแนะนำแนวทางในการปฏิบัติด้านการแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน</p> <p>3.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งใบบันทึกผลงานกลุ่ม</p>

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เวลา	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
					3.3 ครูสรุปประโยชน์ที่ได้รับ 3.3 ครูนัดหมายการเข้าร่วมกิจกรรม ครั้งต่อไป
5	การเอาใจใส่ ต่อการเรียน	สมาธิเกิดปัญญา	50 นาที	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถ ระบุถึงวิธีเรียนอย่างมีประ สิทธิภาพได้	ครูดำเนินกิจกรรม โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1. ขั้นนำ 1.1 ครูกล่าวทักทายนักเรียน และแจ้ง หัวข้อเรื่องกิจกรรมให้ทราบ 2. ขั้นดำเนินการ 2.1 จัดนักเรียนเป็นกลุ่มๆละ 5 คน 2.2 ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมากลุ่มละ 1 คน เพื่อปฏิบัติกิจกรรมเกมสมาธิ เกิดปัญญา ดังนี้ - ให้ตัวแทนกลุ่มยืนในจุดเริ่มต้นที่ กำหนดให้และอ่านข้อความที่กำหนด ให้และเดินไปจุดที่ 2 - จุดที่ 2 ให้สอดด้ายเข้ารูเข็มให้เร็วที่ สุด และเดินไปจุดที่ 3 - จุดที่ 3 ให้เขียนข้อความที่อ่านจากจุด ที่ 1 และนำไปวางที่จุดที่ 4 ถือว่าเสร็จ สิ้นภาระกิจ 2.3 สมาชิกแต่ละกลุ่มที่เหลือให้ส่งเสียง ดัง โกลั ๆ ผู้ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มอื่นๆที่ ไม่ใช่กลุ่มของตนเอง เพื่อให้ไม่มีสมาธิ ในการปฏิบัติกิจกรรม 2.4 เมื่อเสร็จสิ้นทุกกลุ่มตามเวลาที่ กำหนดให้แต่ละกลุ่มออกมาอ่านข้อ ความที่เขียนไว้ว่าตรงกับข้อความที่ กำหนดให้หรือไม่ 2.5 ครูถามตัวแทนกลุ่มว่ามีปัญหาและ อุปสรรคในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างไร บ้างและให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น 3. ขั้นสรุป 3.1 ครูสรุปเพิ่มเติม และกล่าวโยงถึง การเรียนที่ดีต้องมีสมาธิในการเรียน เพราะถ้านักเรียนมีสมาธิในการเรียน แล้วก็จะทำให้เกิดสติปัญญา และสิ่งที่ สำคัญคือต้องเอาใจใส่ต่อการเรียนควบ คู่ไปด้วย

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เวลา	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
					<p>3.2 ครูสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรม</p> <p>3.3 ครูนัดหมายการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป</p>
6	ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	“วันแห่งชัยชนะ”	50 นาที	1. เพื่อให้นักเรียนเกิด ความตระหนักและพัฒนา ความรับผิดชอบด้านตั้งใจ ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	<p>ครูดำเนินกิจกรรมโดยมีขั้นตอนดังนี้</p> <p>1. ขั้นนำ</p> <p>1.1 ครูกล่าวทักทายนักเรียนและ แจ้งหัวข้อเรื่องกิจกรรมให้ทราบ</p> <p>2. ขั้นดำเนินการ</p> <p>2.1 จัดนักเรียนเป็นกลุ่มๆละ 5 คน</p> <p>2.2 ให้แต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้า, เลขานุการ, ผู้นำเสนอและผู้ประสานงานกลุ่ม พร้อมชี้แจงบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน</p> <p>2.3 ครูมอบหมายกิจกรรมโดยแจกเอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่อง “วันแห่งชัยชนะ” ให้แต่ละกลุ่มศึกษา และตอบปัญหาตามหัวข้อที่กำหนดให้โดยให้นักเรียนแต่ละคนปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตน</p> <p>2.4 ให้ผู้รับผิดชอบแต่ละกลุ่มออกมา นำเสนอหน้าชั้นเรียน</p> <p>3. ขั้นสรุป</p> <p>3.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป</p> <p>3.2 ครูกล่าวให้คำแนะนำถึงการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง</p> <p>3.3 ครูนัดหมายการร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป</p>
7	การตรงต่อเวลา	“เก่งแค่ไหน... ก็ไม่มีสิทธิ์”	50 นาที	1. เพื่อให้นักเรียนเห็น ความสำคัญของการตรงต่อเวลา	<p>ครูดำเนินกิจกรรม โดยมีขั้นตอนดังนี้</p> <p>1. ขั้นนำ</p> <p>1.1 ครูกล่าวทักทายนักเรียนและ แจ้งหัวข้อเรื่องกิจกรรมให้ทราบ</p> <p>2. ขั้นดำเนินการ</p> <p>2.1 จัดนักเรียนเป็นกลุ่มๆละ 5 คน</p> <p>2.2 แจกใบกรณีตัวอย่าง เรื่อง “เก่งมาจากไหนก็ไม่มีสิทธิ์” ให้แต่ละกลุ่มศึกษาและอภิปรายร่วมกัน</p>
					<p>2. เพื่อให้นักเรียนบอกถึง ผลที่ได้รับจากการตรงต่อเวลาและไม่ตรงต่อเวลา</p>

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เวลา	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
					<p>พร้อมทั้งสรุป และส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน</p> <p>2.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็น</p> <p>3. ขั้นสรุป</p> <p>3.1 ครูสรุปเพิ่มเติม</p> <p>3.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปผลที่ได้รับจากการตรงต่อเวลาและไม่ตรงต่อเวลาและให้คำแนะนำในการนำความรู้ไปใช้ในการเรียนต่อไป</p> <p>3.3 ครูนัดหมายการร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป</p>
8	ปัจฉิมนิเทศ	"จับมือสามัคคี"	50 นาที	<p>1. เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและความรู้สึกในการเข้าร่วมกิจกรรม</p> <p>2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมได้</p>	<p>ครูดำเนินกิจกรรม ดังนี้</p> <p>1. ขั้นนำ</p> <p>1. ครูกล่าวทักทายนักเรียน</p> <p>2. ขั้นดำเนินการ</p> <p>1.1 ครูแจกกระดาษให้นักเรียน คนละ 1 แผ่น ให้นักเรียนสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบต่อการเรียนของ นักเรียน</p> <p>1.2 ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น และส่งสรุป</p> <p>3. ขั้นสรุป</p> <p>3.1 ครูสรุปเพิ่มเติมถึงความสำคัญของความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบต่อการเรียน พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางในการนำไปปฏิบัติ และให้ข้อคิด คติเตือนใจกับนักเรียนในการนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต</p> <p>3.2 ครูกล่าวขอบใจนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมและกล่าวปิด</p> <p>3.3 ครูปิดกิจกรรมโดยใช้เพลง "จับมือสามัคคี" เพื่อแสดงถึงความรู้สึกที่ดีต่อกัน</p>

ภาคผนวก จ

คู่มือพัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้าน
การเรียนของนักเรียน

คู่มือ

พัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกาย

และ...
ความรับผิดชอบด้านการเรียน

สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1

คำนำ

คู่มือการพัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียน สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1. ที่ได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมโฮมรูมของอาจารย์ที่ปรึกษา ในการมุ่งพัฒนาและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียนไปในแนวทางที่ดีขึ้น และเป็นแนวทางในการนำกิจกรรมไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในด้านต่างๆ ได้ ซึ่งการที่ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมและได้รับการพัฒนาในสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสมโดยเฉพาะเรื่องระเบียบวินัยและความรับผิดชอบแล้ว ก็จะเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือพัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกาย และความรับผิดชอบด้านการเรียนที่ได้จัดทำขึ้นมานี้ คงจะเป็นประโยชน์ต่อครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา ตลอดจนผู้ที่สนใจได้บ้างไม่มากก็น้อย หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้จัดทำขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย และยินดีรับคำแนะนำ ตลอดจนข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาคู่มือ จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นางณัฐมน พันธุ์ชาติรี
ผู้จัดทำ
เมษายน 2547

คู่มือการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมโฮมรูม

วัตถุประสงค์

คู่มือนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมโฮมรูมสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาในการพัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียน สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1

ความสำคัญ

ความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ เยาวชนซึ่งเป็นกำลังสำคัญของประเทศควรได้รับการปลูกฝังและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และโรงเรียนเป็นสถาบันการศึกษาที่มุ่งพัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต ดังนั้น โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาจึงควรจัดให้มีกิจกรรม เพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียน เพื่อเป็นรากฐานของการเสริมสร้างความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน อันจะเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้มีความมั่นคงและเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น เพื่อให้เยาวชนสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

แนวทางในการดำเนินการ

คู่มือนี้เป็นคู่มือที่ใช้ดำเนินกิจกรรมในช่วงโฮมรูมดำเนินการโดยอาจารย์ที่ปรึกษา สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1

ระยะเวลาในการใช้คู่มือ

คู่มือการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมโฮมรูม เพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน ในการจัดกิจกรรมใช้เวลาในการดำเนินการครั้งละ 50 นาที โดยมีกิจกรรม 8 กิจกรรม ประกอบด้วย

1. ปฐมนิเทศ	ได้แก่	กิจกรรมเพื่อนเราอยู่ไหน
2. ระเบียบวินัย	ได้แก่	กิจกรรมมีวินัยได้อย่างไร
3. การแต่งกายถูกระเบียบ	ได้แก่	กิจกรรมแต่งอย่างไรให้ถูกระเบียบ
4. การแต่งกายถูกระเบียบ	ได้แก่	กิจกรรมบทเรียนของปรีชา
5. การเอาใจใส่ต่อการเรียน	ได้แก่	กิจกรรมสมาธิเกิดปัญญา
6. ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	ได้แก่	กิจกรรมวันแห่งชัยชนะ
7. การตรงต่อเวลา	ได้แก่	กิจกรรมเก่งมาจากไหนก็ไม่มีสิทธิ์
8. บังฉนิเทศ	ได้แก่	กิจกรรมจับมือสามัคคี

คำแนะนำการใช้คู่มือ

1. คู่มือนี้เป็นคู่มือพัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียน สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1
2. คู่มือนี้ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม สำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา
3. อาจารย์ที่ปรึกษาควรศึกษาและทำความเข้าใจคู่มือก่อนดำเนินการ
4. ในการดำเนินกิจกรรมควรดำเนินการตามขั้นตอน และวิธีการดำเนินการ จัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์ให้พร้อม เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรม
5. กิจกรรมแต่ละหัวข้อสามารถนำไปประยุกต์หรือปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน สิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ต่างๆได้ตามความเหมาะสม
6. ในการดำเนินกิจกรรมควรมีการบันทึกผลกิจกรรมไว้ เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนารูปแบบกิจกรรมให้มีความเหมาะสม และเพื่อให้คู่มือมีความสมบูรณ์และเกิดประโยชน์ในการนำไปใช้ยิ่งขึ้น

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

คู่มือพัฒนาความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกายและความรับผิดชอบด้านการเรียน

- กิจกรรมพัฒนานักเรียนโดยใช้กิจกรรมโฮมรูม
  - กิจกรรมที่ 1 ชื่อกิจกรรม “เพื่อนเราอยู่ไหน” 1
  - กิจกรรมที่ 2 ชื่อกิจกรรม “มีวินัยดีอย่างไร” 4
  - กิจกรรมที่ 3 ชื่อกิจกรรม “แต่งอย่างไรให้ถูกระเบียบ” 6
  - กิจกรรมที่ 4 ชื่อกิจกรรม “บทเรียนของปรีชา” 9
  - กิจกรรมที่ 5 ชื่อกิจกรรม “สมาธิเกิดปัญญา” 12
  - กิจกรรมที่ 6 ชื่อกิจกรรม “วันแห่งชัยชนะ” 14
  - กิจกรรมที่ 7 ชื่อกิจกรรม “เก่งมาจากไหนก็ไม่มีสิทธิ์” 17
  - กิจกรรมที่ 8 ชื่อกิจกรรม “จับมือสามัคคี” 20
- แบบสอบถามข้อมูล สิ่งที่นักเรียนได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม 21

ครั้งที่ 1

หัวข้อเรื่อง ปฐมนิเทศ
 ชื่อกิจกรรม “เพื่อนเราอยู่ไหน”
 เวลา 50 นาที
 วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน
2. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ และแนวทางในการเข้าร่วมกิจกรรม

วิธีดำเนินการ

1. ครูกล่าวทักทายนักเรียน และอธิบายกิจกรรมที่จะปฏิบัติ ดังนี้
  - 1.1 ให้นักเรียนหนึ่งเป็นวงกลม ครูฉายแผ่นใสเพลง “หากว่าเรากำลังสบาย” โดยให้นักเรียนร่วมกันร้องและปฏิบัติท่าทางประกอบ
  - 1.2 ครูแจกใบกิจกรรม “เพื่อนเราอยู่ไหน” ให้กับนักเรียนคนละ 1 แผ่น
  - 1.3 ครูอธิบายวิธีการปฏิบัติกิจกรรม โดยให้นักเรียนไปหาเพื่อนที่มีคุณสมบัติตรงกับหัวข้อที่กำหนดให้และให้เพื่อนลงชื่อในช่องว่าง แต่ก่อนที่จะส่งให้เพื่อนลงชื่อให้ต้องพูดคำว่า “สวัสดีครับ (ค่ะ)” และรับให้พูดว่า “ขอบคุณครับ (ค่ะ)”
  - 1.4 ให้นักเรียนเริ่มปฏิบัติกิจกรรมภายในเวลา 10 นาที เมื่อหมดเวลาแล้วให้กลับมาที่นั่งเดิม
  - 1.5 ครูสรุปชี้แจงวัตถุประสงค์ของกิจกรรม
2. ครูชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักเรียนด้านความมีระเบียบวินัยในการแต่งกายและ ความรับผิดชอบด้านการเรียน ตลอดจนสร้างข้อตกลงร่วมกันในการเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติร่วมกันต่อไป
3. ครูนัดหมายการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

อุปกรณ์

- แผ่นใสเพลง “หากว่าเรากำลังสบาย”
- ใบกิจกรรม “เพื่อนเราอยู่ไหน”

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมแสดงความคิดเห็นการซักถามและร่วมสรุปกิจกรรม

เพลง “หากว่าเรากำลังสบาย ”

หากว่าเรากำลังสบาย	<u>จงปรบมือพลัน...** (ฮ้า)</u>
หากว่าเรากำลังมีสุข	หมดเรื่องทุกข์ใด ๆ ทุกสิ่ง
อย่ามัวประวิงอะไรกันเล่า	<u>จงปรบมือพลัน...**</u>

**   จงปรบมือพลัน.....ปีาบ   ปีาบ
           กระแทกเท้าพลัน.....ตึ้ง   ตึ้ง
           ผงกหัวพลัน.....หึ่งก   หึ่งก
           จงส่งเสียงตึ้ง.....เฮ้   เฮ้
           จงหัวเราะกัน..... ฮ้า   ฮ้า

***   จงออกท่าทาง.....ปีาบ   ปีาบ   ตึ้ง   ตึ้ง   หึ่งก   หึ่งก   เฮ้   เฮ้   ฮ้า   ฮ้า

*****

ใบกิจกรรม “เพื่อนเราอยู่ไหน”

คำสั่งให้นักเรียนหาเพื่อนที่มีคุณสมบัติตรงกับหัวข้อที่กำหนดให้มาให้ได้มากที่สุดโดยใช้เวลา 10 นาที

1. ผู้ที่ใส่แว่นตา.....
2. ผู้ที่เป็นคนต่างจังหวัด.....
3. ผู้ที่เป็นลูกคนเดียว.....
4. ผู้ที่สูงเกิน 165 เซนติเมตร.....
5. ผู้ที่มีน้ำหนักเกิน 55 กิโลกรัม.....
6. ผู้ที่ใส่นาฬิกามือซ้าย.....
7. ผู้ที่ใช้ปากกาสีแดง.....
8. ผู้ที่ใส่แหวนมากกว่า 2 วง.....
9. ผู้ที่แต่งตัวเรียบร้อยที่สุด.....
10. ผู้ที่ยิ้มหวานที่สุด.....
11. ผู้ที่ใจเย็นที่สุด.....
12. ผู้ที่หล่อที่สุด.....
13. ผู้ที่ผมหสั้น.....
14. ผู้ที่เป็นลูกคนสุดท้อง.....
15. ผู้ที่ตัวสูงที่สุด.....
16. ผู้ที่เท่ที่สุด.....
17. ผู้ที่มีปากกามากกว่า 1 ด้าม.....
18. ผู้ที่เป็นลูกคนโต.....
19. ผู้ที่ถนัดมือซ้าย.....
20. ผู้ที่สวยที่สุดในห้อง.....

*****

ครั้งที่ 2

หัวข้อเรื่อง ระเบียบวินัย
 ชื่อกิจกรรม มีวินัยได้อย่างไร
 เวลา 50 นาที
 วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีระเบียบวินัย

วิธีดำเนินการ

1. ครูกล่าวทักทายนักเรียน และใช้เทคนิค กิจกรรมกลุ่ม โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นนำ

- ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย และแสดงความคิดเห็นประเด็นถ้าสังคมไม่มีระเบียบวินัยอะไรจะเกิดขึ้น โดยครูและนักเรียนอภิปรายและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

ขั้นดำเนินการ

- จัดนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นในหัวข้อ ถ้านักเรียนไม่มีระเบียบวินัยจะเป็นอย่างไร และบันทึกลงในใบบันทึกผลงานกลุ่มที่ครูแจกให้
- ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

- ครูสรุปเพิ่มเติม และให้ชี้ให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการมีระเบียบวินัยเพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักที่จะนำไปประพฤติปฏิบัติต่อไป
- ครูสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรม และนัดหมายการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

อุปกรณ์

- ใบบันทึกผลงานกลุ่ม

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมแสดงความคิดเห็นการซักถามและร่วมสรุปกิจกรรม
3. ใบบันทึกผลงานกลุ่ม

ครั้งที่ 3

หัวข้อเรื่อง การแต่งกายถูกระเบียบ
ชื่อกิจกรรม “แต่งอย่างไรให้ถูกระเบียบ”
เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความตั้งใจและสนใจที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนในด้านการแต่งกาย
2. เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักถึงผลที่ได้รับจากการปฏิบัติตามด้านการแต่งกายตามระเบียบของโรงเรียน

วิธีดำเนินการ

- ครูกล่าวทักทายนักเรียน ชี้แจงหัวข้อกิจกรรมให้นักเรียนทราบ และดำเนินกิจกรรมดังนี้

ขั้นนำ

- ให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมร่วมร้องเพลง และจับบัตรสีที่กำหนดซึ่งจะมีทั้งหมด 4 สี ๑ ละ 5 แผ่นและให้นักเรียนร่วมกลุ่มตามบัตรสีที่กำหนด

ขั้นดำเนินการ

- ครูนำภาพเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องของนักเรียนที่แต่งกายผิดระเบียบและถูกระเบียบให้นักเรียนดูและร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น ในหัวข้อต่อไปนี้
- การแต่งกายที่ถูกระเบียบเกิดผลอย่างไรบ้าง และการแต่งกายที่ผิดระเบียบจะเกิดผลอย่างไร
- ถ้านักเรียนเลือกที่จะเป็นนักเรียนจะเลือกแบบใด เพราะอะไร
- ถ้านักเรียนเป็นเด็กที่แต่งกายผิดระเบียบ นักเรียนจะปรับปรุงแก้ไขตนเองหรือไม่อย่างไร
- ครูแจกใบบันทึกผลงานกลุ่ม และให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น ตามเวลาที่กำหนดให้ ประมาณ 8 – 10 นาที
- ครูอ่านหัวข้อที่ละหัวข้อแล้วให้นักเรียนร่วมกันตอบ

ขั้นสรุป

- ครูสรุปเพิ่มเติม และให้คำแนะนำในการแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน และสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรม
- นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งใบบันทึกผลงานกลุ่ม
- ครูนัดหมายการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

อุปกรณ์

- บัตรสี 4 สี ๆ ละ 5 แผ่น
- ภาพเหตุการณ์ต่อเนื่องของนักเรียนที่แต่งกายถูกต้องตามระเบียบและนักเรียนที่แต่งกายผิดระเบียบของโรงเรียน
- ไบบันทึกผลงานกลุ่ม

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมแสดงความคิดเห็นการซักถามและร่วมสรุปกิจกรรม
3. ไบบันทึกผลงานกลุ่ม

*****

รายละเอียดภาพเหตุการณ์ต่อเนื่อง

ภาพเหตุการณ์ของนักเรียนที่แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน

ภาพที่	1	นักเรียนเดินเข้าโรงเรียนและยกมือสวัสดีครูที่ยืนเฝ้าอยู่หน้าประตูโรงเรียน
ภาพที่	2	นักเรียนนั่งเรียนอยู่ในห้องเรียนด้วยไบบันทึกที่ยึดแน่นแจ่มใส ครู
ภาพที่	3	นักเรียนได้รับคัดเลือกให้ได้รับรางวัลบุคลิกภาพดี
ภาพที่	4	นักเรียนนำใบประกาศนียบัตรที่ได้รับไปให้ผู้ปกครองดู
ภาพที่	5	ผู้ปกครองดูใบประกาศนียบัตรด้วยสีหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส

ภาพเหตุการณ์ของนักเรียนที่แต่งกายผิดระเบียบของโรงเรียน

ภาพที่	1	นักเรียนเดินเข้าโรงเรียน แบบหลวมๆ และถูกครูหน้าประตูเรียกอบรมเรื่องการแต่งกาย
ภาพที่	2	นักเรียนเข้าห้องเรียน ครูเรียนอบรมและถูกหักคะแนนจิตพิสัย
ภาพที่	3	นักเรียนถูกเชิญพบผู้ปกครองเรื่องการแต่งกายนำไปให้ผู้ปกครอง
ภาพที่	4	ผู้ปกครองเห็นใบเชิญพบแล้วมีสีหน้าที่เคร่งเครียดและอบรมนักเรียนอีก

ใบบันทึกผลงานกลุ่ม
เรื่อง “แต่งอย่างไรให้ถูกระเบียบ”

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

1. การแต่งกายที่ถูกระเบียบเกิดผลอย่างไรบ้าง และการแต่งกายที่ผิดระเบียบจะเกิดผลอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. ถ้านักเรียนเลือกที่จะเป็นนักเรียนจะเลือกแบบใด เพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

3. ถ้านักเรียนเป็นเด็กที่แต่งกายผิดระเบียบ นักเรียนจะปรับปรุงแก้ไขตนเองหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

*****

ครั้งที่ 4

หัวข้อเรื่อง การแต่งกายให้ถูกระเบียบ

ชื่อกิจกรรม บทเรียนของปรีชา

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักและเห็นคุณค่าของการแต่งกายให้ถูกระเบียบ

วิธีดำเนินการ

- ขั้นนำ
- ครูกล่าวทักทายนักเรียน และดำเนินการ ดังนี้
  - ครูกล่าวนำและถามนักเรียนว่ามีใครเคยเห็นผู้ที่แต่งกายผิดระเบียบของโรงเรียนบ้างและถ้านักเรียนแต่งกายผิดระเบียบของโรงเรียนมานักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร

ขั้นดำเนินการ

- จัดนักเรียนออกเป็นกลุ่ม
- ขออาสาสมัครในการแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง บทเรียนของปรีชา
- นักเรียนแสดงบทบาทสมมติตามบทบาทที่ได้รับ โดยใช้เวลาแสดงประมาณ 20-25 นาที
- ครูแจกใบบันทึกผลงานกลุ่มให้แต่ละกลุ่มอภิปรายและแสดงความคิดเห็นร่วมกันตามหัวข้อ ต่อไปนี้
  - ปรีชาแต่งกายเป็นอย่างไรบ้าง
  - ปรีชาได้รับผลจากการแต่งกายของเขาอย่างไร
  - ถ้านักเรียนเป็นปรีชานักเรียนจะได้อย่างไร
- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

- ครูสรุปเพิ่มเติมและให้คำแนะนำแนวทางในการปฏิบัติตนในการแต่งกายที่ถูกต้องและเหมาะสม
- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งใบบันทึกผลงานกลุ่ม
- ครูนัดหมายการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

อุปกรณ์

- ใบบันทึกผลงานกลุ่ม
- เอกสารเรื่องสั้นการแสดงบทบาทสมมติเรื่อง บทเรียนของปรีชา

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมแสดงความคิดเห็นการซักถามและร่วมสรุปกิจกรรม

*****

เอกสารเรื่องสั้นการแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง บทเรียนของปรีชา

ปรีชาเป็นนักเรียนที่เรียนอยู่ในสถาบันแห่งหนึ่ง ปรีชามักแต่งกายผิดระเบียบของโรงเรียนเป็นประจำ ปรีชาเดินเข้าโรงเรียนมักจะถูกครูเรียกมาอบรมเรื่องการแต่งกายที่ผิดระเบียบ เช่น สวมรองเท้าแตะ ปล่อยชายเสื้อออกนอกกางเกง ย้อมสีผมตามแฟชั่นมาเรียน เป็นต้น เขามักถูกบันทึกพฤติกรรมหรือถูกทำโทษเสมอๆ และเมื่อปรีชาเข้าห้องเรียนก็มักจะถูกครูอบรมตักเตือน และหักคะแนนจิตพิสัยเช่นกัน จนถึงวันสอบเก็บคะแนนปรีชาเดินมาเพื่อจะเข้าสอบแต่ผู้คุมสอบไม่ให้เข้าเพราะปรีชาแต่งกายผิดระเบียบ ปรีชาขอร้องครูเพื่อจะเข้าสอบแต่ก็ไม่เป็นผล จนครูเวรเดินมาพบและเชิญตัวปรีชา มาพูดคุยเรื่องการแต่งกายที่ผิดระเบียบและไม่ยอมแก้ไขปรับปรุงปรีชาได้แต่ก้มหน้า ครูเวรตรวจสอบพฤติกรรมของปรีชา พบว่าแต่งกายผิดระเบียบของโรงเรียนมาตลอดจึงให้ปรีชานำจดหมายเพื่อเชิญพบผู้ปกครอง ปรีชารู้สึกไม่ดีเลยที่ต้องนำจดหมายไปให้ผู้ปกครองแต่ก็ต้องนำไปให้ เมื่อผู้ปกครองของปรีชาเปิดจดหมายจากทางโรงเรียนดู พบว่าทางโรงเรียนแจ้งพฤติกรรมกรรมการแต่งกายที่ผิดระเบียบของปรีชา จึงว่ากล่าวตักเตือนปรีชาและต้องลงงานเพื่อไปพบครูที่โรงเรียน ปรีชานำผู้ปกครองมาพบครูเวรที่โรงเรียนและได้พูดคุยเพื่อหาแนวทางในการแก้ไข ผู้ปกครองของปรีชา รู้สึกเสียใจมากพูดไปร้องไห้ไป ปรีชา รู้สึกว่าตนเองเป็นต้นเหตุและรู้สึกเสียใจมาก และรับปากว่าจะไม่แต่งกายผิดระเบียบของโรงเรียนอีก และตั้งแต่นั้นมาปรีชาก็ไม่เคยแต่งกายผิดระเบียบอีกเลย ปรีชาเดินเข้าโรงเรียนและเรียนด้วยความสบายใจไม่ถูกหักคะแนนอีก ครูทุกคนต่างก็ชมเชยปรีชาว่าทำถูกต้องแล้วที่แก้ไขปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น ปรีชาติดตามรายวิชาต่างๆที่ยังไม่ได้สอบสอบครูก็ให้สอบ เมื่อถึงเวลาสอบปลายภาคปรีชาก็ได้เข้าสอบ และผลการสอบออกมาปรีชาไม่มีตกเลยสักวิชาเดียว

โดยมีผู้แสดงบทบาทตามตัวละครต่อไปนี้

- ปรีชา
- ครูเวร
- ครูประจำวิชา
- ครูผู้คุมห้องสอบ
- ผู้ปกครองของปรีชา

ใบบันทึกผลงานกลุ่ม
เรื่อง การแต่งกายให้ถูกระเบียบ

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม

- 1.....ตำแหน่ง.....หน้าที่.....
- 2.....ตำแหน่ง.....หน้าที่.....
- 3.....ตำแหน่ง.....หน้าที่.....
- 4.....ตำแหน่ง.....หน้าที่.....
- 5.....ตำแหน่ง.....หน้าที่.....

1. ปรีชามีพฤติกรรมแต่งกายเป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

2. ปรีชาได้รับผลจากการแต่งกายของเขาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. ถ้านักเรียนเป็นปรีชานักเรียนจะทำอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ครั้งที่ 5

หัวข้อเรื่อง การเอาใจใส่ต่อการเรียน
 ชื่อกิจกรรม สมาธิเกิดปัญญา
 เวลา 50 นาที
 วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถระบุถึงวิธีเรียนอย่างมีประสิทธิภาพได้

วิธีดำเนินการ

ครูกล่าวทักทายนักเรียน และดำเนินกิจกรรม ดังนี้

ขั้นนำ

- ครูบอกวัตถุประสงค์ของกิจกรรม และอธิบายกิจกรรมให้นักเรียนได้รับทราบ

ขั้นดำเนินการ

- จัดนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 คน
- ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมากลุ่มละ 1 คนเพื่อปฏิบัติกิจกรรมเกม ดังนี้
  - จุดที่ 1 กำหนดให้อ่านข้อความที่กำหนดให้และเดินไปที่จุดที่ 2
  - จุดที่ 2 ให้สอดด้ายเข้ารูเข็ม เสร็จแล้วเดินไปที่จุดที่ 3
  - จุดที่ 3 ให้เขียนข้อความที่อ่านจากจุดที่ 1 เสร็จแล้วเดินไปวางที่จุดที่ 4
- สมาชิกของแต่ละกลุ่มที่เหลืออยู่ให้ส่งเสียงดังในขณะที่เพื่อนปฏิบัติกิจกรรม
- เมื่อเสร็จสิ้นทุกกลุ่มแล้วครูตรวจผลงาน และให้แต่ละกลุ่มออกมาอ่านข้อความที่เขียนไว้ว่าตรงหรือเหมือนกับข้อความที่กำหนดให้หรือไม่
- ครูถามตัวแทนกลุ่มที่ออกมาปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติกิจกรรมหรือไม่อย่างไรบ้าง
- ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น

ขั้นสรุป

- ครูสรุปเพิ่มเติมและกล่าวโยงถึงการเรียนที่ดีต้องมีสมาธิในการเรียนเพราะการมีสมาธิจะนำมาซึ่งปัญญา และสิ่งที่สำคัญ คือ ต้องเอาใจใส่ต่อการเรียนควบคู่ไปด้วยอย่างต่อเนื่อง แล้วจะทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียน

อุปกรณ์

- ข้อความ
- เข็ม – ด้าย
- ปากกา – กระดาษสำหรับเขียนข้อความ

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมแสดงความคิดเห็นการซักถามและร่วมสรุปกิจกรรม

ครั้งที่ 6

หัวข้อเรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย อย่างเต็มความสามารถ

ชื่อกิจกรรม “วันแห่งชัยชนะ”

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักและพัฒนาความรับผิดชอบและการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย

วิธีดำเนินการ

ครูกล่าวทักทายนักเรียน และดำเนินกิจกรรม ดังนี้

ขั้นนำ

- ครูชี้แจงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมและนำเข้าสู่บทเรียน
- ครูคำถามถึงหน้าที่ของนักเรียนต้องรับผิดชอบโดยให้นักเรียนช่วยกันตอบครูให้คำแนะนำเพิ่มเติม
- จัดนักเรียนเป็นกลุ่มๆละ 5 คน
- ครูแจกเอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่อง “วันแห่งชัยชนะ” และใบบันทึกผลงานกลุ่ม โดยแจกให้กลุ่มละ 1 ชุด

ขั้นดำเนินการ

- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านเนื้อเรื่อง อภิปรายและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน สรุปลงในใบบันทึกผลงานกลุ่ม โดยมีการกำหนดหน้าที่ภายในกลุ่มดังนี้
  - หัวหน้ากลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่ ดำเนินการอภิปราย
  - เลขากลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่ จัดบันทึกข้อมูล
  - ผู้ประสานงานกลุ่ม 2 คน ทำหน้าที่ อ่านเอกสารและหัวข้อคำถาม
  - ผู้นำเสนอ 1 คน ทำหน้าที่ นำเสนอผลงานกลุ่มหน้าชั้นเรียน
- เมื่อถึงถึงเวลาที่กำหนดให้ตัวแทนกลุ่มที่มีหน้าที่ในการนำเสนอออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียนทีละกลุ่ม
- แต่ละกลุ่มส่งผลงานกลุ่ม

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป
- ครูกล่าวให้คำแนะนำในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียน
- ครูนัดหมายการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

อุปกรณ์

- เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่อง “ วันแห่งชัยชนะ ”

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมแสดงความคิดเห็นการซักถามและร่วมสรุปกิจกรรม
3. ตรวจผลงานกลุ่ม

กรณีตัวอย่าง เรื่อง “วันแห่งชัยชนะ”

วันที่ 26 มิถุนายน เป็นวันรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด ซึ่งจะมีกิจกรรมต่างๆมากมาย เช่น การจัดบอร์ดต่อต้านยาเสพติดประกวด การเขียนคำขวัญต่อต้านยาเสพติด หรือการเดินทางรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด เป็นต้น ปีนี้ก็เช่นเดียวกัน ห้อง ปวช. 1/2 รอบเช้าได้รับมอบหมายให้จัดบอร์ดต่อต้านยาเสพติดประกวด โดยให้ส่งตัวแทนห้อง 5 คนในการจัดบอร์ด ประกอบด้วย อ้อม จอย ปู โจ และตัม และจะต้องจัดบอร์ดให้เสร็จสิ้นก่อนที่จะมีการตัดสินในวันรุ่งขึ้น ในเวลา 9.00 น นักเรียนทั้ง 5 คน ก็ตั้งใจจัดบอร์ดกันอย่างเต็มที่ อ้อมเป็นคนที่ย้ายมือสวยจึงได้รับมอบหมายให้เป็นคนเขียนส่วนจอยเป็นคนตกแต่งรอบบอร์ด ปูนัดไปทางวิชาการก็จะเป็นผู้จัดหาเอกสาร โจกับตัมฝ่ายศิลปะตกแต่ง ทุกคนร่วมมือกันทำงานจนใกล้ค่ำงานเกือบจะสมบูรณ์เหลือแต่เอาข้อความมาติดซึ่งเป็นหน้าที่ของอ้อม แต่อ้อมขอลากลับไปเขียนต่อที่บ้านเพราะค่ำแล้วเดี๋ยวพ่อแม่เป็นห่วง ทุกคนก็ตกลงแต่ย้ายกับอ้อมว่าให้นำมาติดแต่เช้า เพราะต้องมีการตัดสินในเวลา 9.00น อ้อมรับปากว่าจะมาแต่เช้าก่อนใคร ทุกคนจึงแยกย้ายกันกลับบ้าน อ้อมนำงานมาเขียนที่บ้านเพราะต้องการให้งานออกมาดีที่สุดจนลืมดูเวลาจนดึกมากแล้ว อ้อมจึงรีบทำให้เสร็จและรีบเข้านอน ตอนเช้าอ้อมตื่นแต่เช้าแต่ลุกขึ้นไม่ไหวเพราะปวดศีรษะมาก แต่อ้อมเป็นห่วงงานมากและได้สัญญากับเพื่อนไว้แล้ว อ้อมก็พยายามที่จะมาโรงเรียนให้ได้เพราะงานยังอยู่ที่ตัวเอง แม่บอกว่าให้อ้อมหยุดเรียนเพื่อพัก อ้อมจึงขอร้องให้คุณพ่อนำเอกสารไปให้เพื่อนๆที่โรงเรียน และโทรไปบอกจอย ปู โจ และตัม ว่าวันนี้เขาป่วยไม่สามารถมาโรงเรียนได้ แต่ได้ฝากงานให้คุณพ่อนำมาให้ที่โรงเรียน เพื่อนๆ ต่างก็ให้อ้อมนอนพักไม่ต้องเป็นห่วงเดี๋ยวพวกเขาจะดำเนินการต่อให้เสร็จ พอตอนช่วงพักกลางวันเพื่อนๆโทรมาถามอ้อมว่าหายหรือยังเพื่อนๆเป็นห่วง และบอกข่าวดีกับเขาว่า บอร์ดที่จัดได้รับรางวัลชนะเลิศ อ้อมดีใจมากเพราะเขาได้ทำหน้าที่ของเขาอย่างดีที่สุดแล้ว ตอนเย็นเพื่อนๆแวะมาเยี่ยมอ้อมที่บ้าน อ้อมหายป่วยแล้วไม่ได้เป็นอะไรมากเพียงแต่ไม่ได้พักผ่อนเท่านั้น วันรุ่งขึ้นอ้อมกับไปเรียนได้ตามปกติ วันนี้เป็นวันที่พวกเขาจะได้ขึ้นไปรับรางวัลเขารู้สึกภาคภูมิใจมาก อาจารย์ที่ปรึกษากล่าวคำชมเชยและแสดงความยินดีด้วยวันนี้ทั้งอ้อมและเพื่อนๆมีความสุขมาก

ใบบันทึกผลงานกลุ่ม

เรื่อง “ การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย อย่างเต็มความสามารถ ”

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม

1.....	ตำแหน่ง.....	หน้าที่.....
2.....	ตำแหน่ง.....	หน้าที่.....
3.....	ตำแหน่ง.....	หน้าที่.....
4.....	ตำแหน่ง.....	หน้าที่.....
5.....	ตำแหน่ง.....	หน้าที่.....

1. นักเรียนคิดว่าใครบ้างที่มีส่วนทำให้ผลงานที่ออกมาประสบความสำเร็จ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ความภาคภูมิใจของอ้อมกับเพื่อนๆที่ได้รับคืออะไร

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนคิดว่าในการทำงานสิ่งใดที่สำคัญที่สุดเพราะเหตุใด ให้เหตุผลประกอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ครั้งที่ 7

หัวข้อเรื่อง การตรงต่อเวลา

ชื่อกิจกรรม “ เก่งมาจากไหนก็ไม่มีสิทธิ์ ”

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการตรงต่อเวลา
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลที่ได้รับจากการตรงต่อเวลาและไม่ตรงต่อเวลาได้

วิธีดำเนินการ

ครูกล่าวทักทายนักเรียน และดำเนินกิจกรรม ดังนี้

ขั้นนำ

- จัดนักเรียนเป็นกลุ่มๆละ 5 คน
- บอกวัตถุประสงค์ของกิจกรรม
- นำเข้าสู่บทเรียนเรื่องการเดินทางมาโรงเรียนและสภาพการจราจรที่ติดขัดซึ่งส่งผลกระทบต่อการเดินทางมาโรงเรียน

ขั้นดำเนินการ

- ครูแจกเอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่อง “ เก่งอย่างไรก็ไม่มีสิทธิ์ ” และใบบันทึกผลงานกลุ่มให้กับนักเรียนแต่ละกลุ่ม
- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านเอกสารกรณีตัวอย่างที่แจกให้แล้วร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นและบันทึกลงในใบบันทึกผลงานกลุ่ม
- ส่งตัวแทนออกมานำเสนอกลุ่มละ 3-5 นาที

ขั้นสรุป

- ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุป และครูสรุปเพิ่มเติม

อุปกรณ์

- เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่อง “ เก่งอย่างไรก็ไม่มีสิทธิ์ ”

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมแสดงความคิดเห็นการซักถามและร่วมสรุปกิจกรรม

กรณีตัวอย่างเรื่อง “เก่งอย่างไรก็ไม่มีสิทธิ์”

สบโชคเป็นนักเรียนชั้นปวช. 1 เรียนอยู่ที่สถาบันการศึกษาแห่งหนึ่งที่มีชื่อเสียง เขาเป็นเด็กนักเรียนที่แต่งกายสุภาพเรียบร้อย จนได้รับใบประกาศนียบัตรของโรงเรียนว่าเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี ไม่ใช่แค่เรื่องการแต่งกายเท่านั้นที่สบโชคมีเขายังเป็นนักเรียนที่เรียนอยู่ในเกณฑ์ดี แต่สิ่งที่สบโชคมีปัญหามากคือเรื่องการมาโรงเรียนสายเป็นประจำ อาจารย์ที่ปรึกษาเคยเรียกนายสบโชคมาคุยและให้แก้ไขพฤติกรรมเรื่องการมาสายนายสบโชคก็รับปากทุกครั้งแต่ก็ไม่เคยมาโรงเรียนทันเวลา ซึ่งเขามักจะอ้างว่ารถติดบ้าง บ้านอยู่ไกลบ้างเป็นประจำ จนอาจารย์ที่ปรึกษาเอือมระอาและบอกกับเขาว่า ถ้าเขาไม่สามารถแก้ไขพฤติกรรมการมาสายนี้ได้สักวันหนึ่งเขาจะต้องเสียใจแต่สบโชคก็ยังไม่แก้ไขพฤติกรรมจนกระทั่งถึงสัปดาห์การสอบปลายภาค สบโชคก็ยังออกจากบ้านตามปกติเหมือนที่เคยมา เขารีบวิ่งขึ้นไปบนห้องเพื่อที่จะให้ทันเข้าสอบแต่อาจารย์ที่คุมสอบไม่อนุญาตให้เขาเข้าสอบเพราะเกินเวลาที่กำหนดมานานแล้ว สบโชคพยายามขอเข้าห้องสอบแต่ก็ไม่สำเร็จ เขาเสียใจมากเพราะว่าแม่ของเขาบอกว่า ถ้าภาคเรียนนี้ผลการเรียนออกมาดีไม่มีตกเขาก็จะได้รับรางวัล แต่สบโชคไม่ได้เข้าสอบหลายวิชาจึงทำให้ผลการเรียนเป็นขาดสอบและไม่ได้รับรางวัลจากแม่ สบโชครู้สึกเสียใจมากและสัญญากับตนเองว่าเขาจะปรับปรุงตัวเองไม่ให้มาสายอีก แล้วเขาก็ทำได้ในภาคเรียนต่อมาเขาสอบได้เกรด 4 ทุกวิชา เพราะเขามาเข้าเรียนทันและไม่เคยมาสายอีกเลย และที่สำคัญเขายังได้รับรางวัลก้อนโตจากแม่อีกด้วย.

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. นายสโบซคเป็นคนอย่างไร

.....

.....

.....

2. ผลที่นายสโบซคได้รับจากการมาสายเป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

3. หลังจากที่นายสโบซคแก้ไขพฤติกรรมเรื่องการมาสายของตนเองแล้วเป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

4. การที่เป็นผู้ที่มีความตรงต่อเวลามีผลดีอย่างไรและการที่เป็นผู้ที่ไม่ตรงต่อเวลามีผลเสียอย่างไร
ผลดีที่ได้รับจากการตรงต่อเวลา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผลเสียที่ได้รับจากการไม่ตรงต่อเวลา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ครั้งที่ 8

หัวข้อเรื่อง ปัจฉิมนิเทศ
ชื่อกิจกรรม “ จับมือสามัคคี ”
เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและความรู้สึกในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมได้

วิธีดำเนินการ

- ครูกล่าวทักทายนักเรียน
- ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมร่วมกันอภิปราย และสรุปสิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมโดยบันทึกในใบบันทึกที่ครูแจกให้คนละ 1 แผ่น
- ให้นักเรียนช่วยกันบอกประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมมาให้ได้มากที่สุด
- ครูสรุปเพิ่มเติมถึงความสำคัญของความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบด้านการเรียนและเสนอแนะแนวทางในการนำความรู้ไปปฏิบัติ ให้ข้อคิดและคติเตือนใจ
- ครูกล่าวขอบใจนักเรียนและกล่าวปิดการเข้าร่วมกิจกรรมโดยให้นักเรียนและครูยืนจับมือกันเป็นวงกลมและร่วมร้องเพลง “จับมือสามัคคี”

อุปกรณ์

- แผ่นใสเพลงจับมือสามัคคี
- ใบสรุปสิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักเรียนด้านระเบียบวินัยและความรับผิดชอบด้านการเรียน

การประเมินผล

1. สังเกตจากการสรุปและการอภิปรายของนักเรียน
2. ใบสรุปสิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม

ชื่อ-สกุล.....

สิ่งที่นักเรียนได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ
ด้านการเรียน

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....
- 9.....
- 10.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*****

ขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือ

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นางณัฐมน พันธุ์ชาติรี
วัน เดือน ปี เกิด	24 พฤษภาคม 2514
สถานที่เกิด	อำเภอบางแพะ จังหวัดราชบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	101/194 หมู่ 9 หมู่บ้านปรีชา ถนนพุทธมณฑลสาย 4 ต. กระทุ่มล้ม อ. สามพราน จ.นครปฐม 73220
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	หัวหน้างานแนะแนว
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนเซนต์โยเซฟอินเตอร์เทคโนโลยี 170 หมู่ 6 ถนนเพชรเกษม กม.37 ต. คลองใหม่ อ.สามพราน จ. นครปฐม 73110
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2547	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2535	ครุศาสตรบัณฑิต (คบ.4 ปี) วิชาเอกพลศึกษา วิชาโทนันทนาการ จาก วิทยาลัยครูนครปฐม จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2532	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนบางแพะปฐมพิทยา จังหวัดราชบุรี